

Verkeersveiligheid rondom scholen in de gemeente Krimpenerwaard

Rekenkamercommissie Krimpenerwaard

Augustus 2019

Inhoud

Voorwoord	3
Bestuurlijke nota	4
Kernboodschap	5
Conclusies	5
Aanbevelingen	5
Reactie College van B&W	7
Nawoord	9
Nota van bevindingen	10
1 Inleiding	11
1.1 Aanpak	11
1.2 Onderzoeksmethoden	12
2 Waarnemingen tijdens de schouw	14
2.1 Inleiding	14
2.2 Feitelijke verkeerssituatie	14
2.3 Gedrag ouders en leerlingen	15
2.4 Bevindingen naar aanleiding van de schouw	16
3 Beleving van verkeersveiligheid	17
3.1 Inleiding	17
3.2 Algeheel oordeel over verkeersveiligheid	17
3.3 Effect van weersomstandigheden	18
3.4 Bevindingen ten aanzien van de beleving van verkeersveiligheid	18
4 Initiatieven vanuit scholen	19
4.1 Inleiding	19
4.2 Verkeerseducatie	19
4.3 Overige initiatieven	21
4.4 Bevindingen ten aanzien van initiatieven vanuit scholen	22
5 Maatregelen om de verkeersveiligheid te verhogen	23
5.1 Inleiding	23
5.2 Mogelijkheid tot verhogen verkeersveiligheid	23
5.3 Genoemde maatregelen	23
5.4 Bevindingen ten aanzien van gewenste maatregelen	25
6 Aanpak gemeente	26
6.1. Inleiding	26
6.2. Plannen en werkwijze	26
6.3. Subsidie	26
6.4. Pro-actieve aanpak	26
6.5. Toekomst	27
6.6. Bevindingen ten aanzien van de aanpak van de gemeente	28
7 Beantwoording onderzoeksvragen	29
Bijlagen	31
Bijlage 1. Schouwformulier scholen	32
Bijlage 2A. Lijst met geïnterviewde personen	35
Bijlage 2B. Interviewvragen scholen	36
Bijlage 2C. Interviewvragen BOAs	38
Bijlage 2D. Interviewvragen beleidsmedewerkers	39
Bijlage 2E. Interviewvragen Verkeersleerkracht	40
Bijlage 2F. Interviewvragen ROV-ZH	41
Bijlage 3A. Online enquête onder ouders	42
Bijlage 3B. Online enquête onder leerlingen	44
Bijlage 4. Toelichting kenmerken schoolomgeving	46
Bijlage 5. Schoolverslagen	47

Voorwoord

Voor u ligt een rapport waarin we de resultaten van ons onderzoek naar de verkeersveiligheid rondom scholen in de gemeente Krimpenerwaard weergeven. Hierin hebben we de feitelijke en ervaren verkeerssituatie bij acht scholen bekeken. We danken de scholen, ouders en leerlingen voor hun bereidwilligheid om mee te werken.

Uit ons onderzoek blijkt dat de nodige verbeteringen mogelijk zijn. We roepen de gemeente op om in samenwerking met scholen, ouders en leerlingen te bezien hoe de verkeersveiligheid rondom scholen verbeterd kan worden. Wij menen dat ons onderzoek de nodige inzichten biedt die hierbij behulpzaam kunnen zijn.

Karin Meijer
Voorzitter RKC Krimpenerwaard

Bestuurlijke nota

Kernboodschap

De RKC Krimpenerwaard (hierna te noemen RKC) heeft onderzoek gedaan naar de verkeersveiligheid rondom scholen in de Krimpenerwaard. De RKC heeft daarbij zowel gekeken naar de feitelijke situatie als naar de beleving daarvan door ouders/leerlingen en onderwijzend personeel. Uit het onderzoek komt naar voren dat er verbeteringen mogelijk zijn in de fysieke verkeerssituatie en het verkeerseducatie-aanbod. De RKC doet daarom een aantal suggesties ter verbetering van de verkeersveiligheid. De gemeente kan bijdragen door de tot op heden gevolgde reactieve aanpak om te buigen in een proactieve aanpak. Het is aan de gemeente om - in samenspraak met scholen, ouders en leerlingen- na te gaan of en zo ja, op welke wijze hieraan verder uitwerking kan worden gegeven.

Conclusies

De RKC trekt de volgende conclusies:

1. De fysieke situatie rondom de door ons onderzochte scholen vertoont een aantal punten die het risico op een ongeval vergroten. Deze punten hadden betrekking op de verkeersveiligheid in de aanliggende straten, het ontbreken van een duidelijke markering als schoolzone (bij alle scholen) en de parkeersituatie bij de scholen.
2. De beleving van verkeersveiligheid rondom de scholen is redelijk. Scholen zelf geven vaak een voldoende voor verkeersveiligheid rond de school. Ouders en leerlingen komen uit op een krappe voldoende. Bij slecht weer daalt de beleving van verkeersveiligheid. Het blijkt dat ouders van basisschoolleerlingen en de leerlingen van de middelbare scholen in ons onderzoek de nodige risico's zien als het om verkeersveiligheid gaat.
3. De gemeente Krimpenerwaard volgt momenteel vooral een reactieve aanpak als het gaat om de verkeersveiligheid rondom scholen. Dit houdt in dat de gemeente in actie komt na meldingen of incidenten. Dit geldt zowel voor het initiëren van ingrepen in de fysieke omgeving van de school, verkeerseducatie op de school alsook handhaving. Wil de gemeente Krimpenerwaard overgaan tot meer proactief beleid /aanpak dan is er werk aan de winkel. De RKC merkt op dat een proactieve gemeente ertoe doet: een gemeente die het initiatief neemt tot samenwerking op het gebied van verkeersveiligheid rondom scholen creëert een situatie waarin er meer (geborgde) verkeerseducatie binnen de scholen plaatsvindt.
4. Bij leerlingen, ouders en onderwijzend personeel bestaan veel ideeën / oplossingen om de verkeersveiligheid rondom de school te vergroten, zoals betere oversteekplaatsen naar de school en het duidelijker inrichten als schoolzone. De gemeente kan hier haar voordeel mee doen.

Aanbevelingen

Onze conclusies leiden tot de volgende aanbevelingen.

Aan de Raad

1. Bepaal het ambitieniveau van de gemeente voor de fysieke verkeersveiligheid rondom scholen, bijvoorbeeld "Iedere school een schoolzone".

De RKC heeft kunnen constateren dat er bij vrijwel alle onderzochte scholen 'veiligheidswinst' te behalen valt door ingrepen in de fysieke omgeving van de school. Denk aan het overzichtelijker maken van aanliggende straten, meer parkeergelegenheid, Kiss & Ride plekken en het inrichten van de omgeving als schoolzone. De precieze diagnose en aanpak gemeentebreed vraagt om een bredere (meer scholen) en verkeerstechnische analyse van de situatie. Ons onderzoek betreft een

integrale beoordeling van de situatie rond acht scholen en geen verkeerstechnische analyse op detailniveau.

2. Bepaal het ambitieniveau van de gemeente voor verkeerseducatie op scholen.

Een proactieve gemeente creëert een situatie waarin er meer (geborgde) verkeerseducatie binnen de scholen plaatsvindt, hetgeen er sterk aan kan bijdragen dat meer kinderen meer verkeerseducatie ontvangen en dat de verschillen tussen scholen in intensiteit van het verkeerseducatie-aanbod verminderen.

Aan het College

3. Buig de (huidige) reactieve aanpak om naar een proactieve.

Een proactieve aanpak impliceert dat gemeente actief de scholen gaat opzoeken, met hen in gesprek gaat en nagaat op welke wijze de verkeersveiligheid kan worden verbeterd en daarmee tevens de soms gebrekkige afstemming (en heersende misvattingen) kan opheffen.

4. Breng de verkeersrisico's in de fysieke omgeving van alle scholen voor primair en voortgezet onderwijs in de Krimpenerwaard in kaart door de situatie rond de school ook verkeerstechnisch te beoordelen.

Als de gemeente een proactieve aanpak voorstaat, dan begint deze met up-to-date kennis over de huidige situatie.

5. Ga met de scholen voor primair- en voortgezet onderwijs, maar ook betrokken ouders en leerlingen het gesprek aan over hoe de gemeente initiatieven van de scholen mogelijk nog beter kan faciliteren.

Uit de interviews en de online enquête blijkt dat er veel ideeën leven bij de ouders, leerlingen en scholen hoe de verkeersveiligheid verbeterd zou kunnen worden. Maak hiervan gebruik als gemeente. Denk hierbij verder aan het actief helpen bij aanvragen van subsidies, het beschikbaar stellen van kennis en expertise.

6. Zet als gemeente in op meer deelname aan het verkeerseducatieve aanbod.

Er is vanuit de regio Midden Holland / Regionaal Ondersteuningsbureau Verkeersveiligheid Zuid Holland (ROV-ZH) een ruim aanbod waarvan meer scholen dan tot nu het geval is gebruik kunnen maken.

Reactie College van B&W

Rekenkamercommissie Krimpenerwaard
T.a.v. mevrouw K. Meijer
Postbus 51
2820 AB STOLWIJK

19-0019590
19-0019590

LOCATIE: Schoonhoven
UW BRIEF: 9 juli 2019
UW KENMERK:

DOCUMENTNUMMER: 19-0019590
ZAAKNUMMER: ZK18005230
BIJLAGE(N):

BEHANDELD DOOR: M.B. van der Sloot
TELEFOON: 14 0182
E-MAIL: info@krimpenerwaard.nl
VERZENDDATUM: 16 juli 2019

ONDERWERP: bestuurlijke reactie Verkeersveiligheid rondom scholen

Geachte mevrouw Meijer,

Op 9 juli 2019 ontvingen wij uw onderzoeksrapportage Verkeersveiligheid rondom scholen. Hartelijk dank daarvoor. Wij maken graag gebruik van de mogelijkheid hierop onze reactie te geven.

In de eerste plaats stellen wij het op prijs dat u onderzoek heeft gedaan naar de feitelijke verkeersveiligheid en de verkeersveiligheidsbeleving rondom scholen. Ook wij hechten belang aan een veilige verkeersomgeving voor deze kwetsbare doelgroep.

Als we kijken naar uw conclusies over de aanpak vanuit de gemeente dan lijkt het alsof deze aanpak nagenoeg uitsluitend reactief is. Wanneer scholen bij ons aangeven dat verkeersmaatregelen nodig zijn, dan gaan wij uiteraard met die scholen in overleg. Momenteel resulteert dat bijvoorbeeld in voorgenomen fysieke aanpassingen rond MFA Vogelweide en de prinses Ireneschool (uitvoering deze zomer). Minder zichtbaar is wellicht dat veel proactieve inspanningen ter verbetering van de verkeersveiligheid rondom scholen regionaal georganiseerd zijn. Zo zijn er speciale verkeersambassadeurs die namens de gemeente proactief de scholen benaderen om hen te laten deelnemen aan de verschillende projecten en campagnes op gebied van verkeersveiligheid en die deelnemende scholen daarbij ook begeleiden.

In reactie op uw aanbevelingen 3 tot en met 6 die zijn gericht tot ons college merken wij het volgende op. Hierboven gaven wij al aan dat onze proactieve aanpak regionaal georganiseerd is. Daarnaast wordt door onze veiligheidsadviseurs, zoveel als mogelijk binnen de personele capaciteit, ook ingezet op het verminderen van verkeersveiligheidsrisico's, ook in de omgeving van scholen. Als het gaat om toezicht en handhaving dan kunnen wij u meedelen dat onze BOA's binnen hun projectmatige aanpak de verkeersveiligheid rondom scholen als thema oppakken.

Waar nodig en mogelijk zullen wij dankbaar gebruik maken van het beeld dat u geeft door uw onderzoek bij 8 scholen in onze gemeente. Recent heeft de gemeenteraad een motie Verkeersveiligheid in de kernen (M19-42) aangenomen. Ons college is daarin verzocht om de verkeersveiligheid in de kernen te verbeteren en een plan per kern op te stellen, de quick-wins en structurele verdergaande oplossingen te inventariseren en met inwoners te inventariseren waar de knelpunten liggen. De uitvoering van deze motie biedt handvatten om de verkeersveiligheid rondom de scholen nadrukkelijk te betrekken. Dat zal dan ook niet worden nagelaten.

De verkeerseducatie, ten slotte, staat in september 2019 op de agenda van het overleg dat gevoerd wordt met de schoolbesturen.

Wij danken u nogmaals voor uw onderzoek en zien de bespreking van de rapportage in de raadscommissie met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Krimpenerwaard,
de secretaris,

mw. mr. M. Plantinga

de burgemeester,

mr. R.S. Cazemier

Nawoord

Wij danken het College voor de bestuurlijke reactie op het rapport. Het onderwerp verkeersveiligheid rondom scholen krijgt momenteel terecht veel landelijke belangstelling en het is goed om te zien dat het College onderschrijft dat het hier een belangrijk onderwerp voor een kwetsbare doelgroep betreft.

We willen ingaan op enkele specifieke punten uit de reactie. Het College stelt dat de pro-actieve aanpak regionaal is georganiseerd. Wij hebben in dit onderzoek ook gesproken met regionale partijen (het Regionaal Ondersteuningsbureau Verkeersveiligheid Zuid-Holland en de Verkeersleerkracht van Onderwijsadvies) en wij constateren dat – in ieder geval waar het de regionaal georganiseerde verkeerseducatie betreft – niet alle scholen in Krimpenerwaard bereikt worden.

Verder missen wij in de reactie hoe het College concreet per aanbeveling invulling gaat geven aan de uitvoering daarvan. We kunnen ons goed voorstellen dat de Raad aan het College vraagt dit alsnog te doen en een datum af te spreken waarbinnen deze uitwerking wordt voorgelegd aan de Raad. Wij delen de mening van het College dat de uitwerking van de motie “Verkeersveiligheid in de kernen” hierbij kan worden betrokken. Gezien het belang van het onderwerp verkeersveiligheid rondom de scholen adviseren wij echter dit een prominentere plek te geven dan alleen als een onderdeel in een breder uitvoeringsplan voor de kernen.

Nota van bevindingen

1 Inleiding

Na onze jaarlijkse inventarisatie van mogelijk interessante onderzoeksonderwerpen heeft de Rekenkamercommissie Krimpenerwaard (hierna te noemen RKC) besloten onderzoek te gaan doen naar de verkeersveiligheid rondom scholen in de Krimpenerwaard. In september 2018 is de RKC gestart met de voorbereidingen van dit onderzoek. De aankondiging van ons onderzoek leverde de nodige positieve reacties op, ook bij de lokale schrijvende pers.

Het belang van verkeersveiligheid rondom scholen is dan ook groot en blijkt onder meer ook uit onderzoek eind 2018 van RTL Nieuws en de Rijksuniversiteit Groningen onder bijna duizend scholen in Nederland. Negen op de tien scholen geeft aan grote verkeersproblemen te ervaren in de directe omgeving. Eind 2018 is door enkele ministeries in samenwerking met provincies, gemeenten en maatschappelijke organisaties het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 geformuleerd. Deze visie wordt de komende tijd uitgewerkt in concrete acties die zullen worden opgenomen in nog te ontwikkelen landelijke en regionale uitvoeringsplannen. Implementatie is voorzien voor 2020 en verder. In april 2019 bleek uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek dat het aantal verkeersdoden (waaronder 228 fietsers) vorig jaar gestegen is met bijna 11 procent en dat dit de grootste stijging van het aantal doden sinds 1989 betreft.

De RKC doet primair haar onderzoek ten behoeve van de gemeenteraad. We hebben ons daarnaast voorgenomen om de inwoners van de Krimpenerwaard daar waar mogelijk bij ons onderzoek te betrekken. In dit onderzoek is dat nadrukkelijk gebeurd. Het doel van dit onderzoek van de RKC is om de gemeenteraad *inzicht* te bieden in de stand van zaken ten aanzien van de verkeersveiligheid rondom scholen uit het basis- en voortgezet onderwijs in de gemeente Krimpenerwaard en waar zinvol *aanbevelingen* te formuleren ter verbetering.

De onderzoeksvragen luiden als volgt:

1. Hoe verkeersveilig is de fysieke situatie rondom scholen in de gemeente?
2. Wat zijn de percepties omtrent verkeersveiligheid rondom scholen bij diverse groepen (de school, ouders etc.)?
3. Zijn er de afgelopen 2 jaar incidenten geweest met verkeersveiligheid rondom scholen? Zo ja, hoe is daarop gereageerd door diverse betrokkenen?
4. Hebben scholen zelf acties ondernomen om de verkeersveiligheid te verbeteren?
5. Is er gemeentelijk beleid geformuleerd met betrekking tot verkeersveiligheid rondom scholen?
6. In welke mate zijn de gevonden resultaten te koppelen aan het geformuleerde beleid van de gemeente en de ondernomen acties van de scholen?
7. Welke aanbevelingen (inhoudelijk, organisatorisch, procedureel) voor verbetering van het verkeersveiligheidsbeleid rondom scholen kunnen worden gedaan?

1.1 Aanpak

De gemeente Krimpenerwaard telt 27 basisscholen en 5 scholen voor het voortgezet onderwijs. Hieruit hebben we 6 basisscholen en 2 scholen voor het voortgezet onderwijs geselecteerd op basis van:

- Spreiding over de kernen
- Spreiding over de koepelorganisaties
- Mogelijk gevaarlijke verkeerssituaties

We hebben onze keuze in samenspraak met de gemeentelijke organisatie en onze Adviesgroep gemaakt. Vervolgens hebben we de 8 geselecteerde scholen in november aangeschreven. Alle acht zegden hun medewerking aan het onderzoek toe. Daarvoor is de RKC hen erkentelijk.

De 8 geselecteerde scholen zijn:

Geselecteerde scholen	
1	CBS De Wegwijzer in Berkenwoude
2	PCB De Wegwijzer in Krimpen a/d Lek
3	OBS De Vlieger in Schoonhoven
4	OBS Koningin Wilhelminaschool in Ouderkerk a/d IJssel
5	De Morgenster in Haastrecht
6	Oranje-Nassauschool in Stolwijk
7	Driestar College in Lekkerkerk
8	Schoonhovens College (locatie Plesmanstraat)

In ons onderzoek hebben we zowel naar de *feitelijke* (fysieke) verkeerssituatie rondom de school gekeken als naar de *beleving* van verkeersveiligheid rondom de school. Dat betekent dat vooral de situatie ter plekke en beleving ervan centraal hebben gestaan en minder het beleid van de gemeente zelf. Het is goed om aan te geven dat ons onderzoek geen verkeerstechnisch onderzoek betreft. Tevens betreft het een schouw bij 8 scholen waardoor er geen uitspraken kunnen worden gedaan over de verkeersveiligheid rondom alle scholen in Krimpenerwaard. Daarnaast hebben we de ervaringen van omwonenden rondom de geselecteerde scholen niet bij ons onderzoek betrokken.

1.2 Onderzoeksmethoden

We hebben verschillende methoden gehanteerd in ons onderzoek.

Schouw

De fysieke verkeerssituatie hebben we vastgesteld tijdens een schouw eind 2018. Alle scholen zijn tijdens het aan- of uitgaan beoordeeld aan de hand van een schouwformulier (zie bijlage 1), waarbij we hebben gekeken naar zowel de fysieke kenmerken van de schoolomgeving als het gedrag van ouders/leerlingen. Tijdens de schouw hebben we foto's gemaakt waarop we enkele actuele verkeerssituaties hebben vastgelegd. We hebben overigens één dag geschouwd per school. Het betreft dus een momentopname, een sfeertekening.

Interviews

Vervolgens hebben we per school een interview gehouden, veelal met de schoolleiding, maar in een aantal gevallen (op verzoek van de school) met docenten en/of ouders uit schoolraden. Bij De Vlieger in Schoonhoven hebben we ook gesproken met de leerlingenraad. Daarnaast hebben we interviews gehouden met de BOA Verkeersveiligheid van de gemeente Krimpenerwaard, de verkeersleerkracht (die voor een aantal scholen in de Krimpenerwaard werkt) en

met enkele verkeerskundigen van de gemeente. Helaas is het ons, ondanks herhaaldelijk verzoek, niet gelukt met de politie te spreken.

Van elk interview hebben we een verslag gemaakt en deze hebben we ter akkoord voorgelegd aan de gesprekspartners. Eventuele op- en aanmerkingen hebben we verwerkt. In bijlage 2 vindt u de algemene leidraad van de interviewvragen.

Online enquête

Tot slot hebben we in maart een enquête uitgezet onder ouders van de 6 basisscholen en leerlingen van de 2 middelbare scholen (zie bijlage 3 voor de vragenlijsten). We hebben in totaal 808 reacties gekregen op de online enquête. De respons per school is weergegeven in onderstaande tabel.

Respons op de online enquête			
	Leerlingaantal	Ontvangen reacties	Responspercentage
CBS De Wegwijzer	169	10	6%
PCB De Wegwijzer	145	79	54%
OBS De Vlieger	270	91	34%
OBS Koningin Wilhelminaschool	235	75	32%
De Morgenster	145	66	46%
Oranje-Nassauschool	187	35	19%
Driestar College	550	164	30%
Schoonhovens College (Plesmanstraat)	800	288	36%

Legenda:	< 30 reacties	< 10% respons
	≥ 30 reacties	>10% respons
		>20% respons

Tabel 1.1 Respons op de online enquête

We hebben bij de interpretatie van de kwantitatieve uitkomsten de respons van de basisschool De Wegwijzer in Berkenwoude niet meegenomen omdat deze te laag was. Een klein deel van de reacties bij het Driestar College en het Schoonhovens College is na ampel beraad verwijderd, omdat de RKC uit het taalgebruik en de inhoud van de reactie met zekerheid kon vaststellen dat deze niet serieus bedoeld waren. Dit betrof respectievelijk 10 en 4 reacties.

Verslaglegging

Per school is een verslag gemaakt met alle bevindingen vanuit de schouw, het interview en de online enquête. Deze schoolverslagen zijn tegengelezen door een lid van de RKC die geen actieve rol had bij de schouw, interviews of online enquête. De schoolverslagen zijn ter akkoord voorgelegd aan de scholen. In de bijlagen zijn alle acht schoolverslagen opgenomen. De schoolverslagen vormden de input voor deze eindrapportage.

2 Waarnemingen tijdens de schouw

2.1 Inleiding

In november 2018 hebben we de 8 geselecteerde scholen geschouwd om een beeld te krijgen van de feitelijke verkeerssituatie. Alle scholen zijn tijdens het aan- of uitgaan beoordeeld aan de hand van een schouwformulier (zie bijlage 1). Er werd zowel gelet op fysieke kenmerken van de schoolomgeving als op het gedrag van ouders/leerlingen. Dit hoofdstuk toont de bevindingen van de schouw.

2.2 Feitelijke verkeerssituatie

Onderstaande tabel toont het oordeel per school op de volgende kenmerken: De inrichting van de aanliggende straten, markering als schoolzone en de voorzieningen (parkeerplekken e.d.). In bijlage 4 worden de gevonden eendoordelen uitgesplitst en toegelicht.

	CBS De Wegwijzer in Berkenwoude	PCB De Wegwijzer in Krimpen a/d Lek	De Vlieger in Schoonhoven	Koningin Wilhelminaschool in Ouderkerk	De Morgenster in Haastrecht	Oranje-Nassaschool in Stolwijk	Driestar College in Lekkerkerk	Schoonhovens College (Plesmanstraat)
Verkeersveiligheid aanliggende straten	Goed	Risicoverhogende situatie	Risicoverhogende situatie	Goed	Risicoverhogende situatie	Matig	Risicoverhogende situatie	Risicoverhogende situatie
Markering als schoolzone	Risicoverhogende situatie	Risicoverhogende situatie	Risicoverhogende situatie	Risicoverhogende situatie	Risicoverhogende situatie	Risicoverhogende situatie	Risicoverhogende situatie	Risicoverhogende situatie
Parkeerfaciliteiten	Goed	Risicoverhogende situatie	Risicoverhogende situatie	Risicoverhogende situatie	Goed	Goed	Goed	Goed
Specifieke aandachtspunten	Matig	Matig	Matig	Goed	Matig	Matig	Goed	Matig

Legenda:

Goed	Fysieke verkeerssituatie goed
Matig	Fysieke verkeerssituatie matig
Risicoverhogende situatie	Risicoverhogende situatie

Tabel 2.1 Kenmerken schoolomgeving

De acht scholen verschillen veel in hun ligging: Van een rustige omgeving (Berkenwoude) tot aan vlak bij de provinciale weg (Morgenster, Driestar en Schoonhovens College). Bij een aantal scholen passeert vrachtverkeer en/of agrarisch verkeer de school.

Foto 2.1 Agrarisch verkeer passeert De Morgenster

Bij vrijwel alle scholen zijn er drempels aangebracht in de direct aanliggende straten. Daarentegen ontbreekt het vaak aan veilige oversteekplaatsen naar de school toe. Geen enkele onderzochte school was ingericht als schoolzone (geen gekleurd meubilair, schoolzone-markering op de weg of andere schoolzone-kenmerken). Op één school na beschikten de scholen niet over een zogenaamde Kiss & Ride plek. Tijdens de schouw zagen we met name een hoge parkeerdruk bij PCB De Wegwijzer en De Vlieger. Bij de Wilhelminaschool is er niet voldoende fietsenstalling. De specifieke aandachtspunten bij de scholen hebben vaak betrekking op punten waar het zicht beperkt is (door bijvoorbeeld een heg), een onoverzichtelijke verkeerssituatie of de rijsnelheid.

2.3 Gedrag ouders en leerlingen

De RKC heeft in haar schouw bij de scholen bekeken hoe ouders (van de basisschoolleerlingen) en leerlingen van de middelbare scholen zich gedragen in het verkeer rondom de school. Omdat het hier natuurlijk een momentopname betreft hebben we de uitkomsten van de schouw besproken tijdens de interviews met de schoolleiding en hebben we onze bevindingen ook verwerkt in de enquête onder ouders. Door de combinatie van onderzoeksmethoden ontstaat een valide beeld over het gedrag van ouders, kinderen en leerlingen in het verkeer rondom de school.

Over het algemeen is het gedrag dat ouders en leerlingen vertonen redelijk verkeersveilig. Wel valt het op dat veel kinderen met de auto naar school gebracht worden. Dat gaat in de meeste gevallen goed.

Een uitzondering daarop is basisschool De Vlieger in Schoonhoven. Daar heeft de RKC het minst verkeersveilig gedrag geconstateerd. We zagen een deel van de ouders tijdens de schouw risicoverhogend gedrag vertonen. Aan de zijde van de bovenbouw werd door sommige ouders in de bocht van een nauwe straat geparkeerd.

Foto 2.2 Waargenomen parkeergedrag bij De Vlieger

Bij het halen van de kleuters aan de andere zijde van de school werd fout geparkeerd en moesten auto's vanwege de smalle parkeerplaats keren en achteruit rijden. Deze verkeerssituatie levert een duidelijk verhoogd risico op een ongeval op. De schoolleiding bevestigt de door de RKC gesignaleerde situaties en het wordt eveneens bevestigd in de enquête onder ouders. De leerlingenraad heeft verder aangegeven dat er hard wordt gereden door auto's, met name op de schoolroutes.

Daarnaast constateerde de RKC bij de Morgenster in Haastrecht en bij PCB De Wegwijzer in Krimpen aan de Lek enkele gedragingen die de verkeersveiligheid niet ten goede komen. Bij de Morgenster zag de RKC dat er aan de voorkant (bij de T-splitsing) de nodige fietsers (ouders met kinderen in zijtes) vanaf het voetpad zo het fietspad naast de school op schieten zodanig dat passerende automobilisten hiervan kunnen schrikken. Er wordt door sommige ouders geparkeerd bij de RK kerk wat tot vermijdbare risico's op een ongeval leidt: komende of vertrekkende auto's kruisen het voetpad en het fietspad waarop kinderen op hetzelfde moment naar of van school gaan. Aan de achterzijde van de school bevinden zich de nodige parkeerplekken. Echter niet iedere ouder gaat daar staan (ook al is er nog plek), maar parkeert soms foutief.

Bij De Wegwijzer in Krimpen aan de Lek waren er risicoverhogende situaties die regelmatig voorkomen zoals dubbel geparkeerde auto's tijdens het brengen en halen in de Klaverstraat waar ook de bus nog doorheen moet.

2.4 Bevindingen naar aanleiding van de schouw

De RKC komt tot de volgende bevindingen met betrekking tot de verkeerssituatie rondom de scholen:

- De landelijke omgeving van de gemeente Krimpenerwaard werkt ook door in de schoolomgevingen: Nergens hebben we grote verkeersopstoppingen rondom scholen waargenomen, daarentegen wel agrarisch verkeer dat leerlingen passeert op de schoolroutes.
- Geen enkele van de 8 onderzochte scholen had een specifieke schoolzone-inrichting.
- Het gedrag van ouders en leerlingen rondom de school is redelijk verkeersveilig. Knelpunten zitten met name in het fout parkeren bij halen/brengen.

3 Beleving van verkeersveiligheid

3.1 Inleiding

Naast de feitelijke verkeerssituatie hebben we in dit onderzoek ook gekeken naar de *beleving* van verkeersveiligheid rond een school. Dit hebben we gedaan door middels van interviews en een online enquête (meer informatie in hoofdstuk 1). Dit hoofdstuk toont de gecombineerde uitkomsten hiervan.

3.2 Algeheel oordeel over verkeersveiligheid

Zowel tijdens de interviews als in de online enquête hebben we gevraagd naar een algeheel oordeel over de verkeersveiligheid rond de school. Onderstaande tabel toont de antwoorden vanuit de interviews en de online enquête.

	CBS De Wegwijzer in Berkenwoude	PCB De Wegwijzer in Krimpen ald Lek	De Vlieger in Schoonhoven	Koningin Wilhelminaschool in Ouderkerk	De Morgenster in Haastrecht	Oranje-Nassausschool in Stolwijk	Driestar College in Lekkerkerk	Schoonhovens College (Plesmanstraat)
Oordeel gegeven in interview	Voldoende	Onvoldoende Voldoende ¹	Onvoldoende	Voldoende	Voldoende (een 6)	Goed (7,5 tot 8)	(niet gespecificeerd)	Voldoende
Gemiddeld cijfer online enquête	Te lage respons	5,6	4,8	5,7	4,8	6,1	7,1	6,4

Legenda:

	Goed (7 of hoger)
	Voldoende (5,5 tot 6,9)
	Onvoldoende (5,4 of lager)

Tabel 3.1 Algeheel oordeel over de verkeersveiligheid rond de school (1 = Zeer onveilig, 10 = Zeer veilig)

In de interviews werden veelal voldoende gegeven voor de verkeersveiligheid rond de school. Ouders en leerlingen die de online enquête hebben ingevuld geven ook vaak een voldoende. Het gemiddelde cijfer voor de verkeersveiligheid door ouders en leerlingen is echter wel maar een krappe voldoende: 5,8.

Opvallend is dat de leerlingen van de middelbare scholen gemiddeld het hoogste cijfer geven (7,1 en 6,4). De ouders van de leerlingen van De Vlieger en De Morgenster zijn duidelijk kritisch over de verkeersveiligheid rond de school van hun kind(eren).

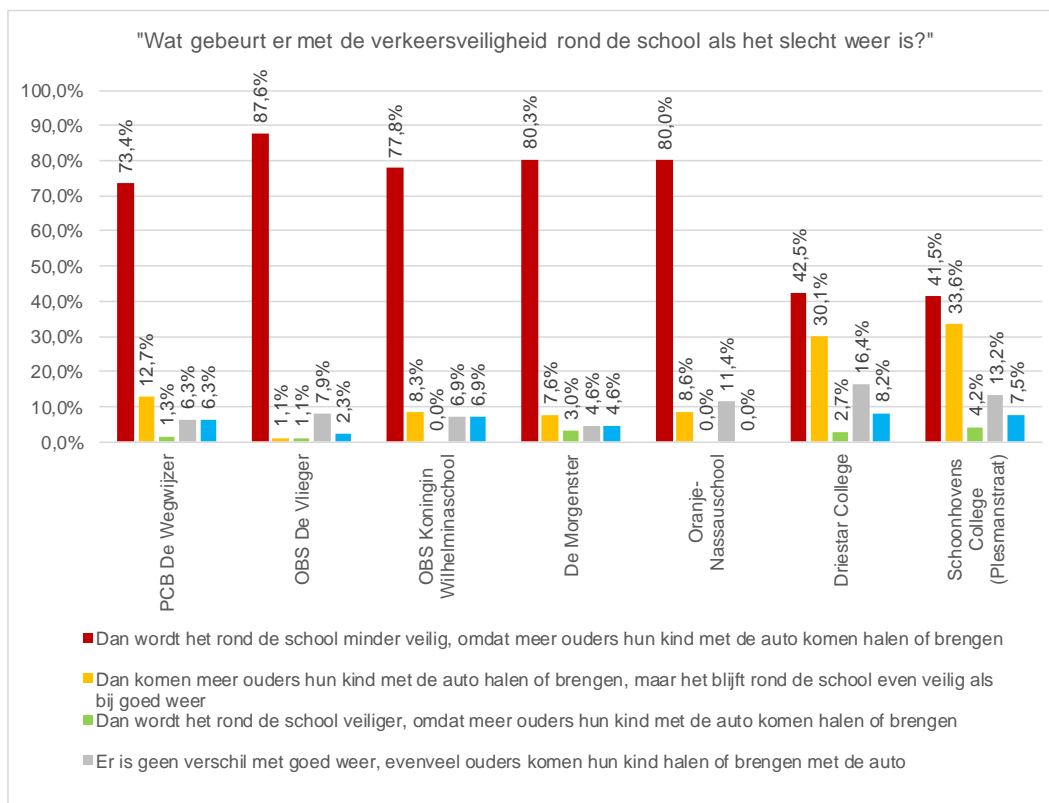
Tijdens de interviews hebben we ook gevraagd of zich de afgelopen 2 jaren incidenten rondom verkeersveiligheid hebben voorgedaan. Bij 3 scholen werd daarop bevestigend geantwoord. Bij De Vlieger is vorig jaar in de aanliggende straat een jongen van de naastgelegen school De Rank aangereden die plots de straat over rende. Vanuit de leerlingenraad hoorden we over andere incidenten die zich rondom de school hebben voorgedaan. Bij De Morgenster is op de nabij gelegen provinciale weg een jongetje aangereden door een bus en overleden. Dit betrof overigens een leerling

¹ Bij PCB De Wegwijzer hebben we een interview gehad met ouders van de MR, Adviesraad en activiteitencommissie. Hun oordelen liepen uiteen.

van een andere school. Het Schoonhovens College geeft aan dat zich op de bredere schoolroute weleens incidenten voordoen (leerlingen die in de sloot rijden).

3.3 Effect van weersomstandigheden

We hebben de ouders en leerlingen in de online enquête gevraagd of de verkeersveiligheid rond de school verandert bij slecht weer. De uitkomsten staan in de grafiek hieronder.

Grafiek 3.1 Ervaren effect van slecht weer op verkeersveiligheid rond de school

Volgens de ouders is er een duidelijk effect van slecht weer: De overgrote meerderheid geeft aan dat de verkeersveiligheid verslechtert doordat meer leerlingen met de auto gebracht worden. Bij de leerlingen van de middelbare scholen is dat minder. Dat is logisch, aangezien veel van deze leerlingen (ongeacht het weer) vaak zelfstandig naar school gaan. Desalniettemin geeft bijna de helft aan dat de verkeersveiligheid verslechtert bij slecht weer.

Bij De Vlieger wordt het effect van slecht weer het meest gevoeld door ouders, gevolgd door De Morgenster en de Oranje-Nassauschool.

3.4 Bevindingen ten aanzien van de beleving van verkeersveiligheid

Ten aanzien van de beleving van de verkeersveiligheid rondom de scholen komt de RKC tot de volgende bevindingen:

- Scholen zelf geven vaak een voldoende voor de verkeersveiligheid rond de school. Ouders en leerlingen komen uit op een krappe voldoende.
- Bij slecht weer daalt de beleving van verkeersveiligheid nog verder.
- Vooral ouders van De Vlieger in Schoonhoven en De Morgenster in Haastrecht zijn kritisch over de verkeersveiligheid rond de school. Vooral als het slecht weer is wordt effect gemerkt.

4 Initiatieven vanuit scholen

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk beschrijven we de belangrijkste activiteiten die scholen zelf ondernemen om de verkeersveiligheid te verbeteren. De belangrijkste initiatieven die afkomstig zijn van de scholen strekken zich uit tot het aanbieden van verkeerseducatie. We hebben dit beschreven in paragraaf 4.2. Opvallend is dat er daarbij een duidelijk onderscheid te maken is tussen primair en voortgezet onderwijs: bij de basisscholen ziet de RKC nadrukkelijk meer inspanningen om de verkeersveiligheid te vergroten met behulp van verkeerseducatie dan bij de scholen voor voortgezet onderwijs. Bij één school voor voortgezet onderwijs viel het de RKC op dat er op initiatief van de school nagenoeg niets gebeurde op het gebied van verkeersveiligheid.

Naast de inspanningen op het gebied van educatie beschrijven we in paragraaf 4.3. kort de andere initiatieven die we tegen kwamen.

4.2 Verkeerseducatie

Bij alle zes de scholen voor primair onderwijs is er op initiatief van de school een aanbod voor verkeerseducatie. In veel gevallen wordt daarbij gebruik gemaakt van het aanbod dat vanuit het Regionaal Ondersteuningsbureau Verkeerseducatie Zuid Holland (ROV-ZH) wordt gefaciliteerd. Voor het primair onderwijs gaat het dan om het programma 'School op Seef', waarbij ook een verkeersleerkracht is betrokken, voor het voortgezet onderwijs om het programma 'Totally Traffic'.

Het programma 'School op Seef'

"School op Seef is een programma in Zuid-Holland voor een goede aanpak van verkeersveiligheid en verkeerseducatie aan kinderen in de basisschoolleeftijd. Hier worden kinderen in een veilige omgeving op een eigentijdse manier begeleid in hun ontwikkeling tot duurzaam veilige weggebruikers. SCHOOL op SEEF omvat hoogwaardig en aansprekend, praktijkgericht en digitaal materiaal. Het werken aan de verkeersveiligheid van kinderen op en rond de basisschool vereist een integrale aanpak. Het programma SCHOOL op SEEF biedt de mogelijkheid om vanuit verschillende facetten (educatie, infrastructuur, communicatie, etc) hieraan te werken.

Het programma SCHOOL op SEEF heeft 7 doelstellingen:

1. De schoolomgeving en de schoolroutes zijn veilig ingericht
2. Er vindt theoretisch verkeersonderwijs plaats in alle leerjaren
3. Er vindt praktisch verkeersonderwijs plaats in alle leerjaren
4. Er wordt met de ouders gecommuniceerd over verkeersveiligheid
5. Er vindt (indien nodig) handhaving plaats die is afgestemd op de specifieke situatie
6. Er wordt gestimuleerd zoveel mogelijk met de fiets of lopend naar school te gaan
7. De aanpak is structureel en is verankerd in een goede organisatiestructuur

De stappen die een school en een gemeente kunnen nemen om aan de verkeersveiligheid op en rond de basisschool te werken zijn vaak onderdeel van een langer proces. Allereerst wordt er een besluit genomen door een school (of meerdere scholen) of gemeente om de schoolomgeving aan te pakken of met verkeerseducatieve projecten te starten. Dit kan voortkomen uit het gemeentelijk beleid of er is een concrete aanleiding zoals een ongeval of een parkeerprobleem. Vervolgens moeten de juiste partijen worden benaderd en afspraken worden gemaakt om gezamenlijk op te trekken.

Het proces is in hoofdlijnen te verdelen in vijf fasen. De binnen het programma SCHOOL op SEEF opgenomen producten en materialen ondersteunen uitstekend dit proces rondom de basisschool.

- fase 1: inventarisatie van en overleg over de school en schoolomgeving
- fase 2: het maken van concrete, integrale afspraken nav de resultaten
- fase 3: het uitvoeren van de afspraken om te komen tot een verkeersveilige School
- fase 4: de school is verkeersveilig, dat betekent dat er wordt voldaan aan de 7 criteria
- fase 5: het verkrijgen, behouden en monitoren van de label SCHOOL op SEEF

Dit gehele proces wordt vaak gestart vanuit een nieuwe situatie, maar soms is er alleen behoefte te kijken hoe de bestaande school er na een paar jaar voorstaat; dan wordt volstaan met een klein onderzoekje in de schoolomgeving om bijvoorbeeld bestaande afspraken te actualiseren. Soms zijn gemeente en school het snel eens over de activiteiten en kan er direct uitgevoerd worden.”

Geciteerd uit de volgende bron: website Schoolopseef.nl geraadpleegd op 23 april 2019.

Kijken we naar alle 27 basisscholen in de gemeente Krimpenerwaard dan zien we dat de scholen in de periode 2008-2018 als volgt aan het programma School op Seef (SOS) deelnemen en gebruik maken van de verkeersleerkracht (VLK).²

	Deelname aan SOS / VLK	GEEN Deelname aan SOS / VLK	Totaal aantal scholen	Percentage deelname
Krimpenerwaard	15	12	27	56%
Ammerstol	1		1	100%
Bergambacht	1	1	2	50%
Berkenwoude ³	1		1	100%
Gouderak	2		2	100%
Haastrecht		3	3	0%
Krimpen aan de Lek	2	1	3	67%
Lekkerkerk	2	2	4	50%
Ouderkerk a/d IJssel	2	1	3	67%
Schoonhoven	3	3	6	50%
Stolwijk	1	1	2	50%

Tabel 4.1: Deelname van basisscholen aan het programma ‘School op Seef’ / Verkeersleerkracht in de periode 2008-2018.

Belangrijk is hierbij op te merken dat ‘geen deelname’ niet wil zeggen dat er helemaal geen verkeerseducatie plaatsvindt op de school. Zo stelt basisschool ‘de Morgenster’ uit Haastrecht dat er vanaf groep 5 wekelijks verkeerslessen aan de leerlingen worden gegeven, terwijl de school – als we afgaan op de tabel – niet deelneemt aan het School op Seef programma. Een belangrijk verschil tussen zelfstandig organiseren van verkeerseducatie en deelname aan het programma School op Seef is dat de school zich in het laatste geval committeert aan een programma en dus ook extern bezoek krijgt in de vorm van een verkeersleerkracht en projectleider. Vanuit de regio wordt ook – als een school zich heeft gecommitteerd – globaal gemonitord of een school serieus bezig blijft met de uitvoering van het programma.

² Of hebben deelgenomen: het programma veronderstelt dat de school de uitvoering van de verkeerslessen steeds meer zelfstandig gaat uitvoeren en dat de verkeersleerkracht steeds meer terugtreedt. Bron van de cijfers in deze tabel: ROV-ZH, opgave per email aan de RKC op 5 maart 2019 (cijfers zelf zijn bijgewerkt tot januari 2018).

³ In het cijfer van de kern Berkenwoude is een school buiten het zicht gebleven van de regio vanwege de kleine omvang. Door navraag van de RKC is dit gedurende het onderzoek alsnog opgepakt en wordt er contact gezocht met deze school om te kijken naar de mogelijkheden voor het programma School op Seef.

Grote verschillen tussen scholen

De RKC ziet dat verkeerseducatie door de scholen heel wisselend wordt uitgevoerd. Er zijn basisscholen die al vanaf groep 1 starten met behendigheidsoefeningen en lessen en er zijn basisscholen die pas in groep 5 starten met aandacht voor verkeer. We troffen een basisschool die het praktijkdeel van de verkeerslessen had afgeschaft (en ook aangeeft “uiteindelijk tevreden te zijn over het afschaffen van het praktisch verkeersexamen”) en we weten dat er een basisschool is die inmiddels het label School op Seef heeft behaald⁴ (zie box: ‘Het programma School op Seef’). Tot slot zien we een school voor voortgezet onderwijs die nagenoeg niets doet aan verkeerseducatie en een school die aanmerkelijk meer doet, zoals het aanbieden van het programma Kruispunt van de Stichting Teamalert.

Het organiseren van het oefenen in de praktijk: gebrekkige afstemming tussen school en gemeente.

De RKC sprak een basisschool die het praktijkdeel niet meer uitvoerde, omdat het uitvoeren hiervan bij de school teveel belasting vraagt. Door deze school werd gesteld dat er te weinig tijd is om vergunningen te regelen, de routes uit te zetten et cetera. De RKC legde deze situatie voor aan de gemeente. De betrokken ambtenaren stelde echter dat er helemaal geen vergunning nodig is en dat er ruime mogelijkheden zijn om hierin gefaciliteerd te worden, hoewel het vinden van voldoende ouders en het nemen van het initiatief bij de school moet liggen.

4.3 Overige initiatieven

Onderstaande tabel betreft een overzicht van nog andere initiatieven die vanuit de scholen worden ondernomen. Toelichting volgt onder de tabel.

Overige initiatieven
Uitdelen gele hesjes
Invoeren continuooster
Leerkrachten die ouders aanspreken die slecht of twijfelachtig verkeersgedrag vertonen
Ouders die ouders aanspreken die slecht of twijfelachtig verkeersgedrag vertonen
Deelnemen aan ANWB Streetwise
In nieuwsbrieven aandacht besteden aan verkeersveiligheid (verlichting fiets, dubbel parkeren, kom op fiets, et cetera)
Onderzoekje Kinderraad / Leerlingenraad
Medezeggenschapsraad die actief is (richting ouders, directie of gemeente)
Uitvoeren van controles op fietsverlichting

Tabel 4.2 Overzicht van overige initiatieven die door de scholen werden genoemd

Uitdelen gele hesjes

Een school had in het verleden gele hesjes uitgedeeld om de zichtbaarheid van kinderen in het verkeer te vergroten.

Invoeren continuooster

Vanuit enkele scholen wordt het invoeren van een continuooster genoemd als een maatregel die ook ten goede komt aan de verkeersveiligheid rondom de school. Kort gezegd houdt een continuooster in dat kinderen tussen de middag niet meer naar huis gaan maar gedurende een korte pauze allemaal

⁴ Het gaat hier om de Ichthusschool in Schoonhoven. (Bron: website School op Seef, www.schoolopseef.nl, geraadpleegd op 17 april 2019).

op school lunchen. Als een school kiest voor een continuooster dan gaat hiermee gepaard dat er een sterke reductie is van het aantal verkeersbewegingen.

Direct aanspreken ouders

Bij een tweetal scholen werd dit genoemd. Hierbij valt te denken aan het aanspreken van laatkomers die ook gevaarlijk verkeersgedrag laten zien of het aanspreken bij bijvoorbeeld dubbel parkeren gedurende het brengen of halen van de kinderen of het aanspreken van ouders die kinderen de straat over laten rennen terwijl men zelf in de auto blijft zitten.

Deelnemen aan ANWB Streetwise

Een basisschool noemde het programma Streetwise. Hiermee worden kinderen bewust gemaakt van hoe lang de remweg van voertuigen is en waren er verschillende behendigheidspelletjes.

In nieuwsbrieven aandacht besteden aan verkeersveiligheid

De meeste scholen besteden af en toe aandacht aan verkeersveiligheid in de nieuwsbrief aan ouders. Veelal gaat het dan om een herinnering dat de dagen weer korter worden en er dus naar de verlichting moet worden gekeken. Of specifiek aandacht voor een knelpunt (parkeren) dan wel een aanmoediging om vooral met de fiets naar school te komen in plaats van met de auto.

Onderzoekje door Kinderraad

Een school liet door kinderen een onderzoekje uitvoeren naar de fietsenstalling op school. De uitkomst was dat er te weinig plek was voor alle fietsen.

Actieve medezeggenschapsraad

Een school noemde de medezeggenschapsraad die het initiatief nam om aan de gemeente een voorstel te doen voor het toestaan van fietsen op een plek waar dat nog niet mocht. Dit naar tevredenheid van directie van de school.

Controles fietsverlichting

Op verschillende scholen wordt dit periodiek uitgevoerd. Al dan niet in samenwerking met de plaatselijke fietsenmaker die direct een aanbod kan doen om de verlichting te herstellen.

4.4 Bevindingen ten aanzien van initiatieven vanuit scholen

De RKC komt tot de volgende bevindingen als het gaat om initiatieven die vanuit de scholen worden genomen:

- De intensiteit en variëteit van het verkeerseducatieve aanbod verschilt sterk. Van ongeveer de helft van alle basisscholen in de Krimpenerwaard is duidelijk wat ze feitelijk doen aan verkeerseducatie. Dit zijn de scholen die deelnemen aan het programma School op Seef (dit betreft ongeveer de helft van de basisscholen in Krimpenerwaard). Van de andere helft is het niet duidelijk, ook niet bij de gemeente (zie ook hoofdstuk 6). Er zijn scholen die relatief weinig lijken te doen aan verkeerseducatie. Naar opvatting van de RKC verdient deelname aan het programma School op Seef de voorkeur boven zelfstandig organiseren van verkeerslessen, omdat de 'vreemde ogen' van School op Seef het uitvoeren minder vrijblijvend maken.
- Er is soms onvoldoende afstemming tussen school en gemeente met als gevolg dat er minder verkeerseducatie aan de kinderen plaatsvindt.

5 Maatregelen om de verkeersveiligheid te verhogen

5.1 Inleiding

Zowel in de interviews met scholen als in de online enquête onder ouders en leerlingen hebben we gevraagd of de verkeersveiligheid rond de school verhoogd zou kunnen worden en zo ja, welke maatregelen genomen zouden moeten worden.

5.2 Mogelijkheid tot verhogen verkeersveiligheid

Onderstaande tabel geeft de reacties weer vanuit de interviews en de online enquête op de vraag of het mogelijk is de verkeersveiligheid rond de school te verhogen.

	CBS De Wegwijzer in Berkenwoude	PCB De Wegwijzer in Krimpen a/d Lek	De Vlieger in Schoonhoven	Koningin Wilhelminaschool in Ouderkerk	De Morgenster in Haastrecht	Oranje-Nassaschool in Stolwijk	Driestar College in Lekkerkerk	Schoonhovens College (Plesmanstraat)
Opmerking gegeven in interview	Er is verbetering mogelijk	Er is verbetering mogelijk	Er is verbetering mogelijk	Niet veel wensen	Er is verbetering mogelijk	Niet veel wensen, tevreden met maatregelen die recent zijn geïmplementeerd	Er is verbetering mogelijk	Niet veel wensen
Aantal mensen dat aangeeft dat er verbetering mogelijk is	Te lage respons	81,6%	96,6%	90,1%	90,9%	82,9%	57,9%	65,0%

Tabel 5.1 Mogelijkheid tot verhogen verkeersveiligheid

Alle onderzochte scholen geven aan dat er, in mindere of meerdere mate, iets gedaan kan worden om de verkeersveiligheid rond de school te verhogen.

De ouders zijn het hier roerend mee eens en lijken zelfs meer mogelijkheden tot verbetering te zien: Bij alle scholen geeft minimaal 80% van de ouders in de online enquête aan dat er iets te verbeteren valt. Bij De Vlieger is dit zelfs 97%.

Bij de leerlingen liggen deze percentages lager, maar ook hier geeft meer dan de helft aan dat er iets te verbeteren valt.

5.3 Genoemde maatregelen

Tijdens het interview konden de gesprekspartners aangeven welke maatregelen zij effectief zouden vinden om de verkeersveiligheid te verbeteren. In de vragenlijst van het online onderzoek konden ouders dan wel leerlingen één of meerdere maatregelen kiezen uit een lijst of zelf een andere suggestie indienen met behulp van een "Anders, namelijk"-optie.

De aangedragen suggesties staan in onderstaande tabel.

	Genoemde suggesties in interview	Top 3 genoemde maatregelen in online enquête
CBS De Wegwijzer in Berkenwoude	<ul style="list-style-type: none"> • Politie-praatje over verkeersveiligheid • Aandacht voor dode hoek in verkeerseducatie 	Te lage respons
PCB De Wegwijzer in Krimpen a/d Lek	<ul style="list-style-type: none"> • Meer parkeerplaatsen • Kiss & Ride realiseren • Eenzijdig parkeerverbod Ruyterstraat • Parkeerverbod ter hoogte van het fietspad 	<ul style="list-style-type: none"> • Meer parkeerplaatsen • Een betere oversteekplaats naar de school toe • Een Kiss & Ride
De Vlieger in Schoonhoven	<ul style="list-style-type: none"> • Inrichten schoolzone samen met De Rank • Markeren schoolzone • Handhaving door politie 	<ul style="list-style-type: none"> • Maatregelen waardoor auto's minder snel rijden in de straat van de school • Een Kiss & Ride • Een betere oversteekplaats naar school toe
Koningin Wilhelminaschool in Ouderkerk	<ul style="list-style-type: none"> • Meer ruimte voor fietsen • Praatje met ouders door BOA 	<ul style="list-style-type: none"> • Een betere oversteekplaats naar school toe • Een Kiss & Ride • Een parkeerverbod of stopverbod in de straat van de school
De Morgenster in Haastrecht	<ul style="list-style-type: none"> • Beter wegversmalling bij de T-splitsing • Kiss & Ride maken aan de achterzijde • Bord schoolzone dicht bij school plaatsen • Steekproefsgewijze controle door BOA 	<ul style="list-style-type: none"> • Een Kiss & Ride • Een betere oversteekplaats naar de school toe • Maatregelen waardoor auto's minder snel rijden in de straat van de school
Oranje-Nassauschool in Stolwijk	<ul style="list-style-type: none"> • Schoolzone beter aangeven ter hoogte van het bruggetje 	<ul style="list-style-type: none"> • Meer parkeerplaatsen • Duidelijker laten zien dat er een school staat • Een betere oversteekplaats naar de school toe
Driestar College in Lekkerkerk	<ul style="list-style-type: none"> • Aandacht voor verkeerssituatie bij Witte Brug • Meer controle door politie op verlichting 	<ul style="list-style-type: none"> • Duidelijker laten zien dat er een school staat • Een betere oversteekplaats naar de school toe • Maatregelen waardoor auto's minder snel rijden in de straat van de school
Schoonhovens College (Plesmanstraat)	<ul style="list-style-type: none"> • Sneller opruimen gevallen blad in de herfst (gladheid) 	<ul style="list-style-type: none"> • Meer fietsenrekken • Meer parkeerplaatsen • Een Kiss & Ride

Tabel 5.2 Genoemde maatregelen om de verkeersveiligheid rond de school te verhogen

De genoemde suggesties door de scholen hebben vooral betrekking op 1) meer handhaving of voorlichting door politie/BOA en 2) het duidelijker inrichten van een schoolzone.

De ouders en leerlingen daarentegen noemen met name:

1. Een betere oversteekplaats naar de school toe
2. Het aanleggen van een Kiss & Ride
3. Meer parkeerplaatsen

Bij twee scholen vragen zowel de school als de ouders om de aanleg van een Kiss & Ride (bij De Wegwijzer in Krimpen aan de Lek en De Morgenster). De Oranje-Nassauschool zou gebaat zijn bij een duidelijkere markering van de school, volgens zowel de school als de ouders.

5.4 Bevindingen ten aanzien van gewenste maatregelen

Met betrekking tot gewenste maatregelen rondom verkeersveiligheid constateert de RKC het volgende:

- Zowel de school als de ouders en leerlingen geven aan dat er maatregelen genomen kunnen worden om de verkeersveiligheid rond de scholen te verbeteren.
- Vooral bij ouders is dit signaal duidelijk waarneembaar.
- Zowel de scholen als de ouders/leerlingen noemen een breed palet aan mogelijkheden om de verkeersveiligheid rond hun school te verbeteren.

6 Aanpak gemeente

6.1. Inleiding

In de voorgaande hoofdstukken hebben we ons vooral toegelegd op het beschrijven van de feitelijke situaties rondom scholen in de Krimpenerwaard en de opvattingen / beleving van betrokkenen (ouders, schooldirecties) daaromtrent. In dit hoofdstuk geven we beknopt de aanpak van de gemeente Krimpenerwaard weer zoals die op dit moment aan de orde is en geven we een inspirerend voorbeeld van een andere aanpak in een andere gemeente. Daarnaast kijken we naar de toekomst. Daartoe schetsen we kort de beleidsmatige landelijke ontwikkelingen en geven we een korte schets van wat deze ontwikkelingen voor de aanpak van de gemeente Krimpenerwaard in de nabije toekomst zou kunnen betekenen.

6.2. Plannen en werkwijze

De gemeente Krimpenerwaard heeft geen specifieke - op de verkeersveiligheid van de schoolomgeving gerichte - aanpak geformuleerd. Verkeersveiligheid krijgt in het algemeen aandacht in het Regionaal Verkeers- en Vervoersplan. De gemeente Krimpenerwaard geeft verder aan dat voor de specifieke situatie er een aanpak is die valt te typeren als een 'piepsysteem'. De gemeente reageert op klachten / signalen die op initiatief van burgers, ouders, onderwijzend personeel door 'in principe' de situatie ter plekke op te nemen (schouwen) en vervolgens te bezien of er maatregelen kunnen worden getroffen.

Ook op het gebied van handhaving blijkt de gemeente hoofdzakelijk een reactieve aanpak te volgen. Volgens respondenten valt dit te wijten aan de personeelscapaciteit bij de buitengewoon opsporingsambtenaren (BOAs) en de politie. Bij meer mankracht zouden de BOAs meer willen inzetten op de bewustwording van ouders. Ook zou men graag meer willen handhaven dan nu mogelijk is op situaties in het verkeer die onveilig zijn. Tot slot geven de BOAs aan dat (meer dan nu het geval is) duidelijk zou kunnen worden aangegeven wanneer men in een schoolzone rijdt. Denk aan zebra's met knipperende lichtjes en zogenaamde totempalen.

6.3. Subsidie

De provincie / regio subsidieert projecten die bijdragen aan het vergroten van de verkeersveiligheid. De gemeente Krimpenerwaard wil scholen helpen met het verkrijgen van een subsidie, maakt bij scholen ook kenbaar dat die mogelijkheid er is, maar stelt dat het initiatief hiertoe uiteindelijk bij de school ligt. Naar opgaaf van de gemeente zijn er veel scholen die dit initiatief niet nemen.

6.4. Pro-actieve aanpak

Tegenover de meer reactieve aanpak van de gemeente Krimpenerwaard heeft de Rekenkamercommissie ook gemeenten gevonden die een meer proactieve aanpak volgen. Kenmerkend aan een proactieve aanpak is dat de gemeente het initiatief neemt tot samenwerking met scholen en ouders. De gemeente zoekt dan afstemming op basis van de rollen van betrokkenen. Volgens het Regionaal Ondersteuningsbureau Verkeersveiligheid Zuid-Holland (ROV-ZH) doet dat ertoe: zij zien een duidelijk sterkere deelname van scholen aan door de ROV-ZH aangeboden verkeerseducatieve projecten in gemeenten die een proactieve aanpak volgen. Anders gezegd, we kunnen stellen dat het zeer waarschijnlijk is dat kinderen op scholen gevestigd in proactieve gemeenten meer verkeerseducatie ontvangen.

Een voorbeeld van een gemeente die een proactieve aanpak volgt is de gemeente Rijswijk, die bij elke school een schoolzone creëert (zie onderstaand kader).

Proactieve aanpak in gemeente Rijswijk

Met het vaststellen van de begroting 2018 en verder heeft de gemeenteraad van de gemeente Rijswijk gesteld dat bij alle scholen in Rijswijk een schoolzone gerealiseerd moet worden. De raad reserveerde daarvoor tevens het bijbehorende budget. In de drie daaropvolgende jaren wordt bij de scholen die nog geen schoolzone hebben een schoolzone gerealiseerd. Daarnaast wordt aan scholen actief een aanbod gedaan voor verkeerseducatie. Uitgangspunt is dat alleen door een gezamenlijke inzet van partijen (gemeente, school, ouders, Onderwijsadvies en politie) een verkeersveiliger verkeerssituatie gecreëerd kan worden. Voor het project van start ging definieerde de gemeente de rollen van de gemeente, school en ouders als volgt:

Gemeente:

- Wegbeheerder (verkeersveilige inrichting);
- Realiseren schoolzone;
- Trekker van project "Schoolzones"
- Communicator over project schoolzones

School:

- Aanbieder van verkeerseducatie aan leerlingen;
- Communicator naar scholen, bewoners etc.
- Organisator bijeenkomst(en) met ouders, bewoners etc.
- Bieden continuïteit nieuwe aanpak na realisatie schoolzone ;
- Zorgdragen voor invullen tool schoolthuisroute.nl

Ouders:

- Input leveren school – thuis routes;
- Aanwezigheid ouderbijeenkomst;

Bij de verdere aanpak volgde de gemeente het volgende stappenplan waarin de gemeente eerst actief de scholen opzocht, samen met de verkeersleerkracht (School op Seef). Hierin werd de visie vanuit de gemeente besproken dat alleen een gezamenlijke aanpak een veiliger verkeerssituatie mogelijk kan maken. Daarna organiseerden de scholen het in kaart brengen van de school-thuis routes door scholieren een inventarisatie te laten maken met behulp van een internet 'tool'. Nadat dit was gebeurd organiseerden de scholen een ouderbijeenkomst met daarin presentaties van de gemeente (aanpak), de verkeersleerkracht (over verkeerseducatie) en door een uitvoerder (over de fysieke aanpak, schoolzones). Gedurende de ouderavonden werden tevens de resultaten van de inventarisatie van de schoolroutes met ouders besproken, werd aan ouders gevraagd wat zij denken zelf te kunnen doen om de verkeersveiligheid te verbeteren en werden afspraken gemaakt. Daarna werd het ontwerp van de schoolzone in overleg met de scholen, ouders, politie en verkeersleerkracht gemaakt, waarna de schoolzone werd gemaakt en feestelijk onthuld.

Tabel 6.1 Voorbeeld proactieve aanpak in gemeente Rijswijk

6.5. Toekomst

Volgens de ministeries van IenW en JenV is het aantal ernstige verkeersgewonden de afgelopen jaren gestegen en lijkt het aantal dodelijke slachtoffers niet verder te dalen.⁵ Tijdens het schrijven van dit rapport werden de laatste cijfers door het CBS gepubliceerd (2018), die zelfs de sterkste stijging van het aantal dodelijke verkeersslachtoffers sinds 1989 laten zien.⁶

⁵ Zie de programmawebsite: <https://www.verkeersveiligheid2030.nl/over+spv+2030+n/default.aspx>

⁶ CBS, aantal verkeersdoden in 2018: 678. Een stijging van 11% ten opzichte van 2017. Bron: CBS, website geraadpleegd op 18 april 2019.

Omdat deze trend zich de afgelopen jaren steeds duidelijker aftekent, is door de betrokken ministeries, het IPO, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), de Vervoerregio Amsterdam, en de Metropoolregio Rotterdam Den Haag daarom een gemeenschappelijke visie op de aanpak van verkeersveiligheid geformuleerd: het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 (SPV 2030). Kern van die visie is dat de nadruk moet komen te liggen op een proactieve aanpak op basis van risico's in plaats van een reactieve aanpak op basis van ongevallen: de risicogestuurde aanpak. Momenteel wordt het SPV 2030 door de provincies en regio's uitgewerkt in concreet beleid.

Volgen we deze visie in de gemeente Krimpenerwaard dan zou dit voor de gemeente een omslag betekenen. De RKC ziet nu vooral een reactieve benadering van de verkeersveiligheid rondom scholen (het 'piepsysteem') en ziet in een gemeente als Rijswijk een aanpak die meer bij de visie uit het SPV 2030 aansluit.

6.6. Bevindingen ten aanzien van de aanpak van de gemeente

De RKC komt tot de volgende bevindingen:

- De gemeente Krimpenerwaard heeft geen specifieke - op de verkeersveiligheid van de schoolomgeving gerichte - aanpak geformuleerd.
- De gemeente Krimpenerwaard volgt momenteel vooral een reactieve aanpak als het gaat om de verkeersveiligheid rondom scholen (piepsysteem). Dit geldt zowel voor het initiëren van ingrepen in de fysieke omgeving van de school, verkeerseducatie op de school alsook handhaving. Wil de gemeente Krimpenerwaard overgaan tot meer proactief beleid /aanpak dan is er werk aan de winkel.
- De RKC merkt op dat een proactieve gemeente ertoe doet: een gemeente die het initiatief neemt tot samenwerking op het gebied van verkeersveiligheid rondom scholen creëert een situatie waarin er meer (geborgde) verkeerseducatie binnen de scholen plaatsvindt.

7 Beantwoording onderzoeksvragen

Om te komen tot een samenvatting van onze bevindingen keren we hierbij terug naar de vooraf geformuleerde onderzoeksvragen (met uitzondering van de laatste vraag die betrekking heeft op de aanbevelingen – deze komen aan bod in de bestuurlijke nota).

1. *Hoe verkeersveilig is de fysieke situatie rondom scholen in de gemeente?*

Voor wat betreft de fysieke situatie rondom de onderzochte scholen noemt de RKC een aantal punten die de risico's op een ongeval vergroten. Deze punten hebben betrekking op:

- De verkeersveiligheid in aanliggende straten (bij vijf van de acht scholen)
- Het ontbreken van een duidelijke markering als schoolzone (bij alle scholen)
- De parkeersituatie (bij drie van de acht scholen)

Daarnaast hadden de meeste scholen nog meer specifieke aandachtspunten in de fysieke omgeving, zoals kruisingen waarbij het zicht beperkt is.

Naar het oordeel van de RKC is het gedrag van ouders en leerlingen rondom de school redelijk verkeersveilig. Knelpunten zitten met name in het fout parkeren bij halen/brengen.

2. *Wat zijn de percepties omtrent verkeersveiligheid rondom scholen bij diverse groepen (de school, ouders etc.)?*

De beleving van verkeersveiligheid rondom de meeste scholen is redelijk. Zowel scholen als ouders/leerlingen geven een voldoende, hoewel bij die laatste groep dit een krappe voldoende is. Van de acht scholen krijgen 2 scholen echter een onvoldoende.

3. *Zijn er de afgelopen 2 jaar incidenten geweest met verkeersveiligheid rondom scholen? Zo ja, hoe is daarop gereageerd door diverse betrokkenen?*

Bij drie van de acht onderzochte scholen werd aangegeven dat zich één of meerdere incidenten hebben voorgedaan. Twee van de scholen droegen een specifiek ongeval in de nabijheid van de school aan, een zelfs met dodelijke afloop. In beide gevallen betrof het een leerling van een nabijgelegen school en heeft de school zelf verder geen actie ondernomen.

4. *Hebben scholen zelf acties ondernomen om de verkeersveiligheid te verbeteren?*

Alle onderzochte scholen doen in mindere of meerdere mate aan verkeerseducatie. De intensiteit en variëteit van het verkeerseducatief aanbod verschilt in hoge mate.

5. *Is er gemeentelijk beleid geformuleerd met betrekking tot verkeersveiligheid rondom scholen?*

De gemeente Krimpenerwaard volgt momenteel vooral een reactieve aanpak als het gaat om de verkeersveiligheid rondom scholen. Er is geen specifieke aanpak geformuleerd, maar de gemeente reageert op klachten / signalen die op initiatief van burgers, ouders, onderwijzend personeel komen ('piepsysteem'). Daarnaast is er een aantal keer per jaar overleg met scholen.

6. *In welke mate zijn de gevonden resultaten te koppelen aan het geformuleerde beleid van de gemeente en de ondernomen acties van de scholen?*

Doordat de gemeente geen specifiek beleid heeft geformuleerd om de verkeersveiligheid rondom scholen te verbeteren is het lastig om een koppeling te maken tussen beleid en de resultaten daarvan. Het valt de RKC op dat er de nodige ideeën en wensen leven bij ouders, leerlingen en scholen om de verkeersveiligheid rondom scholen te verbeteren. We zien dat scholen veel zaken met betrekking tot verkeersveiligheid zelf oppakken. Zo wordt er bijvoorbeeld zelf contact gelegd met de verkeersleerkracht en organiseren een aantal scholen zelf het praktisch verkeersexamen.

Door de reactieve aanpak van de gemeente op het gebied van verkeersveiligheid is het echter ook onduidelijk wat de gemeente kan betekenen voor een school. Zo is één school gestopt met het praktisch verkeersexamen, vanwege zorgen over benodigde vergunningen. Bij onze navraag bij de gemeente bleken deze zorgen onterecht.

Bijlagen

Bijlage 1. Schouwformulier scholen

Naam school :
Adres school:
Aantal leerlingen:

Datum:
Ingevuld door:
Algemene foto gemaakt? Ja / Nee
Specifieke foto gemaakt? Ja / Nee

Tijdstip:
Weertype:
Eventuele reacties op onze schouw:

DEEL 1: Observaties tijdens het haal/breng-moment

1. Is er voldoende ruimte voor de ingang van de school zodat kinderen niet op de stoep (of straat) hoeven te wachten op naar binnen te kunnen?

- Ja
 Nee

Evt. toelichting:

2. Waar worden auto's van ophalers/wegbrengers geparkeerd?

- Op een parkeerplaats / in parkeervakken
 Kiss & Ride
 Op het plein voor de school
 Op de openbare weg
 Op het voetpad
 Op het fietspad

Evt. toelichting:

3. Is daar voldoende parkeerplek voor auto's?

- Ja
 Nee

Evt. toelichting:

4. Zijn er auto's die achteruit moeten rijden of moeten keren bij de ingang van de school?

- Ja
 Nee

Evt. toelichting:

5. Waar worden fietsen en/of brommers van ophalers/wegbrengers geparkeerd?

- In een fietsenstalling / fietsenrekken
 Op een parkeerplaats / in parkeervakken
 Kiss & Ride
 Op het plein voor de school
 Op de openbare weg
 Op het voetpad
 Op het fietspad

Evt. toelichting:

6. Is daar voldoende parkeerplek voor fietsen en/of brommers?

- Ja
 Nee

Evt. toelichting:

7. Zijn er op het moment van de schouw incidenten, foutieve parkeerders etc.?

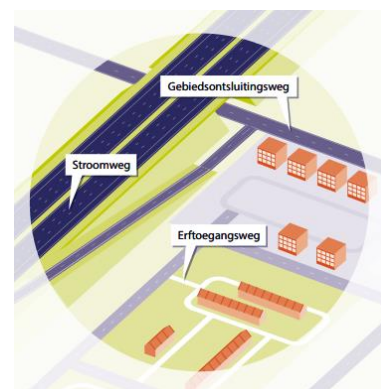
- Ja
 Nee

Evt. toelichting:

DEEL 2: Kenmerken van de schoolomgeving

8. Wat is de ligging van de school?

- Aan een drukke straat
 Aan een druk kruispunt
 Aan een rustige straat
 Aan een rustig kruispunt
 In een woonwijk
 Aan een dijk
 Anders, namelijk: _____

9. Wat is de functie van de aanliggende straten? (zie kaartje)⁷

- Stroomweg (laat het verkeer stromen)
 Gebiedsontsluitingsweg (stroomfunctie met kruispunten)
 Erftoegangsweg (biedt toegang tot de bestemming)

10. Homogeniteit van massa: Passeren lichte verkeersdeelnemers en zwaar verkeer elkaar in de straat waaraan de school ligt?

- Ja
 Nee

Evt. toelichting:

11. Homogeniteit van richting: Komen er weggebruikers uit verschillende richtingen in de straat waaraan de school ligt?

- Ja
 Nee

Evt. toelichting:

12. Homogeniteit van snelheid: Zijn er weggebruikers met grote verschillen in snelheid in de straat waaraan de school ligt?

- Ja
 Nee

Evt. toelichting:

⁷ Meer info op: <https://www.swov.nl/feiten-cijfers/factsheet/duurzaam-veilig-wegverkeer>

13. Herkenbaarheid: Zijn verkeersborden en wegmarkering duidelijk/goed zichtbaar in de straat (en omgeving) waaraan de school ligt?

- Ja
 Nee

Evt. toelichting:

14. Omgeving: Zijn er verkeersremmende maatregelen aangebracht in de straat (en omgeving) waaraan de school ligt?

- Nee
 Ja, namelijk:
In de straat van de school:
 Een of meerdere drempels
 Een of meerdere wegversmallingen
 Anders, namelijk:

- In de omgeving van de school:
 Een of meerdere drempels
 Een of meerdere wegversmallingen
 Anders, namelijk:

15. Is er vrij zicht vanuit aanliggende straten (of zijn er obstakels zoals heggen e.d.)?

- Ja
 Nee

Evt. toelichting:

16. Welke markeringen zijn er in de straat waarin de school zich bevindt?

- Speciaal meubilair
 Opvallende wegmarkering
 Een gekleurd plateau
 Anders, namelijk:

- Geen

17. Is er een veilige oversteeplaats naar de school toe?

- Ja, gemotoriseerd verkeer rijdt met lage snelheid
 Ja, de overstee is niet te breed
 Ja, de overstee is in 2 delen (met midden-eiland)
 Ja, kinderen hebben goed zicht op het naderende verkeer (geen geparkeerde auto's in het zicht)
 Ja, naderend verkeer kan de kinderen goed zien (geen geparkeerde auto's in het zicht)
 Nee

18. Zijn er hekjes op de stoep die voorkomen dat kinderen pardoes de straat oprennen?

- Ja
 Nee

Bijlage 2A. Lijst met geïnterviewde personen

Scholen

1. CBS De Wegwijzer te Berkenwoude – Thea van den Berg (directeur-bestuurder)
2. PCB De Wegwijzer te Krimpen a/d Lek – Elja Korevaar (MR), Corina Hoogendoorn (activiteitencommissie) en Elizabeth Donker (adviesraad)
3. OBS De Vlieger te Schoonhoven – Barbara Dekker (docente kleuters, onderbouwcoördinator en ouder van kind in de bovenbouw) en separaat de leerlingraad
4. CBS Koningin Wilhelminaschool te Ouderkerk a/d IJssel – Wouter van Toor (directeur) en Ria de Waardt (locatiemanager)
5. De Morgenster te Haastrecht – Maaïke van Eck (directeur)
6. Oranje-Nassauschool te Stolwijk – Arie van Zaanen (directeur)
7. Driestar College te Lekkerkerk – David Brinkman (afdelingshoofd)
8. Schoonhovens College te Schoonhoven – Hans Vermeulen (conciërge)

BOAs gemeente Krimpenerwaard

Marco de Winter en Adrian Suwalski (stagiair)

Beleidsmedewerkers gemeente Krimpenerwaard

Johan Suijker, Olaf Bovenkamp, Jan van der Heide

Verkeersleerkracht bij Onderwijsadvies

Sandra Henning

Regionaal Ondersteuningsbureau Verkeersveiligheid Zuid-Holland

Wiesje Hofstede

Bijlage 2B. Interviewvragen scholen

Naam school:

Adres school:

Aantal leerlingen:

Datum:

Naam geïnterviewde:

Functie geïnterviewde:

Achtergrondinformatie - Waarnemingen vanuit de schouw die ter input kunnen dienen voor het interview:

p.m.

Algemene vragen

1. Hoe beoordeelt u in het algemeen de veiligheid van de verkeerssituatie rondom de school?
2. Zijn er bepaalde knelpunten in de verkeersveiligheid rondom de school en zo ja, welke?
3. Zijn er de afgelopen jaren incidenten geweest m.b.t. verkeersveiligheid rondom de school?
  - Ja
  - Nee
4. Indien ja, welke?
5. Indien ja, hoe is daarmee omgegaan (melding, opvolging etc.)?
6. In welke mate wordt er binnen het onderwijs aandacht besteed aan verkeersveiligheid?
  - Schoolzone-project
  - Educatiepakket
  - Verkeersleerkracht
  - School doet mee aan het verkeersexamen
7. Heeft de *school zelf* andere activiteiten ondernomen om de verkeersveiligheid te verhogen en zo ja, welke?

Specifieke vragen n.a.v. de schouw

p.m.

Toekomstgericht / preventie

8. Heeft u zelf suggesties om de verkeersveiligheid rondom de school te verhogen?
9. Zou er vanuit de *gemeente* iets gedaan kunnen worden om de verkeersveiligheid rondom de school te verhogen?
10. Zou er vanuit een *andere externe instantie* (bijv. de provincie, politie, waterschap, etc.) iets gedaan kunnen worden om de verkeersveiligheid rondom de school te verhogen?
11. Heeft u naar aanleiding van dit interview nog vragen?

Bijlage 2C. Interviewvragen BOAs

Algemeen

1. Zijn er hotspots m.b.t. verkeersonveiligheid rondom scholen in Kwaard?
2. Welke incidenten zijn daar geweest?
3. Zijn daar meldingen van / stukken van? Zo ja, doorsturen!
4. Zijn er situaties bekend (recente verleden 2-3 jaren) waar de gemeente maatregelen heeft getroffen naar aanleiding van klachten/meldingen? Zo ja welke en waar? Hebben die maatregelen tot een betere situatie geleid?
5. Bekend met situatie Basisschool De Vlieger in Schoonhoven? Wat is die situatie/wat speelt daar? Doorvragen: met wie contact, hoe lang loopt dit, eerdere maatregelen (o.a. de politie blijkt te bekeuren), is er een beeld hoe dit kan worden opgelost/beheerst?
6. Algemene vraag: Nog specifieke opmerkingen bij een of meer van die scholen? Voorleggen lijstje van scholen die we hebben bezocht:
  - 1) Wegwijzer Berkenwoude
  - 2) Wegwijzer Krimpen a/d Lek
  - 3) De Vlieger Schoonhoven
  - 4) Kon. Wilhelminaschool Ouderkerk
  - 5) Morgenster Haastrecht
  - 6) Oranje-Nassau Stolwijk
  - 7) Driestar Lekkerkerk
  - 8) Schoonhovens College

Specifiek (taakuitoefening BOAs)

1. Bij verkeersveiligheid rondom scholen: Missen de BOAs iets (in faciliterende zin) om hier effectief te kunnen optreden?
2. Hoe verlopen de contacten met de volgende instanties als het gaat om verkeersveiligheid rondom scholen? (of wellicht geen contact?)
  - a. Politie
  - b. Directies van scholen
  - c. Ouders / individuele burgers
  - d. Beleidsadviseur (aanspreekpunt richting beleid en bestuur)
  - e. Kinderen (wellicht een boa voor de klas?)
3. Helpt de APV in je werk of aanscherping? APV Afdeling 6 Veiligheid op de weg, niet bepaald?
4. Contacten: Hoe/wanneer vindt overleg plaats met de gemeente (burgemeester, ambtelijke organisatie, raad) en met politie? Weet men elkaar te vinden bij incidenten? Geregeld aanpassing van beleid en staande praktijk?

Bijlage 2D. Interviewvragen beleidsmedewerkers

1. Is er beleid van de gemeente? Algemeen voor verkeersveiligheid, of ook specifiek beleid gericht op schoolomgeving/scholen (zoals bijvoorbeeld Rijswijk, Ridderkerk?)
2. Is er een risico-inventarisatie bekend /gemaakt door de gemeente als het gaat om de belangrijkste school-thuisroutes?
3. Weet u hoe het is gesteld met de verkeerseducatie op middelbare scholen?
4. Zijn er naast School op Seef nog andere programma's? M.a.w. wat gebeurt er nog meer op scholen?
5. Is er voor het praktijkexamen een vergunning nodig? Zo ja, is dat een belemmering voor scholen om die dag te organiseren?
6. BOAs willen actief aan de slag met verkeersveiligheid. Hoe werken jullie samen met de BOA?

Bijlage 2E. Interviewvragen Verkeersleerkracht

1. Wat is Onderwijsadvies? En wat doet de verkeersdocent precies?
  - a. In 2014 was je verkeersdocent op 32 scholen in Midden Holland?
  - b. Is er de afgelopen jaren meer of minder vraag naar verkeerslessen of andere ondersteuning op het gebied van verkeersveiligheid geweest (in Krimpenerwaard)?
  - c. Is er sprake van structureel overleg met de gemeente Krimpenerwaard? Is daar behoefte aan?
2. Ons valt op dat er een behoorlijk verschil is in wat scholen aanbieden op het gebied van verkeersveiligheid. Ben je het daarmee eens?
  - a. Waarom is dat aan de hand volgens jou?
  - b. Zou daar iets aan moeten gebeuren volgens jou?
  - c. Hoe is het gesteld met vaardigheden, bewustwording en kennis van kinderen in de Krimpenerwaard als het gaat om verkeersveiligheid? Zijn er bijzondere aandachtspunten?
  - d. Zijn er scholen die meer aandacht zouden verdienen? Zo ja, waarom?
3. Uit een interview begrepen we dat voor een praktijkexamen (uitgezette route) vergunningen moeten worden aangevraagd bij de gemeente. Klopt dat? Welke vergunningen zijn dat precies? Welke kosten zijn daarmee gemoeid? Hoe werkt het aanvragen en verlenen in de praktijk? Speel jij daar ook een rol in?
4. Wat is het belang van / de waarde van het praktijkexamen (dus een route fietsen door de Krimpenerwaard) voor het aanleren van veilig gedrag in het verkeer? (zijn er studies over bekend)
5. In februari 2017 kreeg de Ichthusschool het veiligheidslabel 'School op Seef'. Zijn er nadien nog andere scholen in de Krimpenerwaard die dit voorbeeld hebben gevolgd? Is die wens er bij andere scholen?
6. Wat is 'School of Seef' precies? Hoe beoordeel jij dit veiligheidslabel?
7. Ben je bekend met de 8 scholen uit ons onderzoek? Zijn daar aandachtspunten?
  - a. Basisschool de Wegwijzer in Berkenwoude
  - b. Basisschool de Wegwijzer in Krimpen a/d/ Lek
  - c. OBS de Vlieger in Schoonhoven
  - d. De Morgenster in Haastrecht
  - e. Oranje-Nassauschool in Stolwijk
  - f. Driestar College in Lekkerkerk
  - g. Schoonhovens College, Schoonhoven

Bijlage 2F. Interviewvragen ROV-ZH

1. Wat is uw functie bij het ROV-Zuid Holland en wat streeft u na?
2. Bodegraven – Reeuwijk heeft een deelname van 81% aan School op Seef, de Krimpenerwaard 56%.
  - Een deel van de scholen in de Krimpenerwaard neemt nog niet deel aan School op Seef, wat zijn daarvoor de redenen?
  - Wat wil het zeggen als een school niet deelneemt?
3. Eind 2018 is het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 geformuleerd. In welke fase zit de provincie hier? Speelt het ROV-ZH (verkeerseducatie) hierin een rol?
4. Zijn er nog andere relevante zaken die voor ons interessant zijn om mee te nemen m.b.t. dit onderzoek?

Bijlage 3A. Online enquête onder ouders

<Introtext>

We willen graag weten wat u vindt van de verkeersveiligheid rond de school van uw kind(eren).

Q1 <single answer, show on same page as introtext>

Kunt u een cijfer geven voor de verkeersveiligheid rond de school? U kunt een cijfer geven tussen de 1 en de 10. Een 1 betekent dat u de verkeerssituatie rond de school zeer onveilig vindt. Een 10 betekent dat u de verkeerssituatie rond de school zeer veilig vindt.

Ze onveilig								Ze veilig	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Q2 <single answer, rotate the first three statements>

Wat gebeurt er volgens u met de verkeersveiligheid rond de school als het slecht weer is?

- Dan wordt het rond de school minder veilig, omdat meer ouders hun kind met de auto komen halen of brengen
- Dan komen meer ouders hun kind met de auto halen of brengen, maar het blijft rond de school even veilig als bij goed weer
- Dan wordt het rond de school veiliger, omdat meer ouders hun kind met de auto komen halen of brengen
- Er is geen verschil met goed weer, evenveel ouders komen hun kind halen of brengen met de auto
- Anders, namelijk:

<required field if "Anders, namelijk" is selected>

Q3 <single answer, do not rotate>

Heeft u 1 of meerdere kinderen op deze basisschool?

- 1 kind op deze basisschool<go to Q4A>
- 2 of meer kinderen op deze basisschool<go to Q4B>

Q4 <single answer, do not rotate>

Hoe gaat uw kind meestal naar school?

- Lopend
- Gaat zelf op de fiets
- Wordt gebracht met de fiets
- Wordt gebracht met de auto
- Wordt gebracht met de scooter/brommer
- Anders

Q5 <single answer, do not rotate>

Hoe gaan uw kinderen meestal naar school?

Vult u dit in voor uw jongste kind en voor uw oudste kind. Heeft u bijvoorbeeld 3 kinderen op deze basisschool, dan hoeft u geen antwoord te geven voor uw middelste kind.

Jongste kind:

- Gaat lopend
- Gaat zelf op de fiets
- Wordt gebracht met de fiets
- Wordt gebracht met de auto
- Wordt gebracht met de scooter/brommer
- Anders

Q6 Oudste kind:

- Gaat lopend
- Gaat zelf op de fiets
- Wordt gebracht met de fiets
- Wordt gebracht met de auto
- Wordt gebracht met de scooter/brommer
- Anders

Q7 <single answer, rotate the first two answer options>

Vindt u dat de verkeersveiligheid rond de school verbeterd kan worden?

- Ja, het kan veiliger <go to Q8>
- Nee, de situatie is veilig genoeg <go to Q10>

Q8 <multi answer with open end, rotate answer options, except "Anders, namelijk:" >

Wat zou er verbeterd kunnen worden aan de verkeersveiligheid rond de school?

U mag meerdere antwoorden kiezen.

- Meer parkeerplaatsen
- Een (betere) Kiss & Ride
- Meer fietsenrekken
- Een betere oversteekplaats naar de school toe
- Maatregelen waardoor auto's minder snel rijden in de straat van de school (bijvoorbeeld drempels, wegversmallingen en verkeersborden)
- Een parkeerverbod of stopverbod in de straat van de school
- Duidelijker laten zien dat er een school staat (door verkeersborden, strepen op de weg, palen, enzovoorts)
- Meer controle door de politie
- Anders, namelijk:

<required field if "Anders, namelijk" is selected>

Q9 <single answer with open end, do not rotate>

Is er een bepaalde straat of situatie rond de school die gevaarlijke situaties oplevert voor het verkeer?

- Nee
- Ja, de volgende straat of situatie:

<required field if "Ja" is selected> <error code: Beschrijf de straat of situatie>

Q10 <single answer with open end, do not rotate>

Heeft u naar aanleiding van deze vragenlijst nog vragen of opmerkingen?

- Nee
- Ja, namelijk:

<required field if "Ja, namelijk" is selected>

<End screen>

Dank u wel voor uw tijd!

Bijlage 3B. Online enquête onder leerlingen

<Introtext>

We willen graag weten wat je vindt van de verkeersveiligheid rond jouw school.

Q1 <single answer, show on same page as introtext>

Kun je een cijfer geven voor de verkeersveiligheid rond jouw school? Je kunt een cijfer geven tussen de 1 en de 10. Een 1 betekent dat je het rond jouw school zeer onveilig vindt. Een 10 betekent dat je het rond jouw school zeer veilig vindt.

Ze onveilig								Ze veilig	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Q2 <single answer, rotate the first three statements>

Wat gebeurt er volgens jou met de verkeersveiligheid rond de school als het slecht weer is?

- Dan wordt het rond de school minder veilig, omdat meer ouders met de auto komen halen of brengen
- Dan komen meer ouders met de auto halen of brengen, maar het blijft rond de school even veilig als bij goed weer
- Dan wordt het rond de school veiliger, omdat meer ouders met de auto komen halen of brengen
- Er is geen verschil met goed weer, evenveel ouders komen halen of brengen met de auto
- Anders, namelijk:

<required field if "Anders, namelijk" is selected>

Q3 <single answer, do not rotate>

Hoe ga je meestal naar school?

- Lopend
- Op de fiets
- Op de scooter/brommer
- Met het openbaar vervoer
- Ik word gebracht met de auto
- Op een andere manier

Q4 <single answer, rotate the first two answer options>

Vind jij dat de verkeersveiligheid rond de school verbeterd kan worden?

- Ja, het kan veiliger <go to Q5>
- Nee, het is veilig genoeg <go to Q7>

Q5 <multi answer with open end, rotate answer options, except "Anders, namelijk:" >

Wat zou er verbeterd kunnen worden aan de verkeersveiligheid rond de school?

Je mag meerdere antwoorden kiezen.

- Meer parkeerplaatsen
- Een (betere) Kiss & Ride
- Meer fietsenrekken
- Een betere oversteekplaats naar de school toe
- Maatregelen waardoor auto's minder snel rijden in de straat van de school (bijvoorbeeld drempels, wegversmallingen en verkeersborden)
- Een parkeerverbod of stopverbod in de straat van de school
- Duidelijker laten zien dat er een school staat (door verkeersborden, strepen op de weg, palen, enzovoorts)
- Meer controle door de politie
- Anders, namelijk:

<required field if "Anders, namelijk" is selected>

Q6 <single answer with open end, do not rotate>

Is er een bepaalde straat of situatie rond de school die gevaarlijke situaties oplevert voor het verkeer?

- Nee
- Ja, de volgende straat of situatie:

<required field if "Ja" is selected>

Q7 <single answer with open end, do not rotate>

Heb je nog andere opmerkingen over de verkeersveiligheid rond de school?

- Nee
- Ja, namelijk:

<required field if "Ja, namelijk" is selected>

<End screen>

Dank je wel voor jouw tijd!

Bijlage 4. Toelichting kenmerken schoolomgeving

	CBS De Wegwijzer in Berkenwoude	PCB De Wegwijzer in Krimpen ald Lek	De Vlieger in Schoonhoven	Koningin Wilhelminaschool in Ouderkerk	De Morgenster in Haastrecht	Oranje-Nassa school in Stolwijk	Driestar College in Lekkerkerk	Schoonhovens College (Plesmanstraat)
Verkeersveiligheid aanliggende straten								
Eén of meer van de aanliggende straten is een doorgaande weg	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja, dubbelbaans asfalt	Ja	Ja, dubbelbaans asfalt	Ja, afslagen van provinciale weg
Lichte verkeersdeelnemers en zwaar verkeer passeren elkaar in de aanliggende straten	Ja, agrarisch	Ja, structureel de bus	Ja	Nee, behalve de vuilniswagens	Ja, vrachtverkeer en agrarisch	Ja	Ja	Ja, goederenleveranciers supermarkten
Veilige oversteekplaatsen naar school	Ja, gescheiden voetpad	Nee	Meerdere onveilige situaties	Nee	Zebraapad, maar situatie onoverzichtelijk	Zebraapad, maar ligt op vreemde plek	Zebraapad, maar hoge snelheid op Kerkweg	Nee
Snelheidsremmende maatregelen in aanliggende straten (drempels, versmallingen, e.d.)	Ja, drempels en doodlopende straat	Niet direct om school heen	Ja, drempels en punaises	Ja, drempels	Wegversmalling + verhoging	Ja, drempels	Ja, drempels	Ja, drempels
Markering als schoolzone								
Duidelijke bebording rondom de school	Nee	Nee	Nee	Nee	Bord staat ver weg	Nee	Nee	Nee
Speciaal (gekleurd) meubilair	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Wegmarkering ("Schoolzone" op wegdek)	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Gekleurd plateau	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Hekwerk rondom de school (alleen van toepassing bij de basisscholen)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee, maar wel om de schoolpleinen	n.v.t.	n.v.t.
Parkeerfaciliteiten								
Aanwezigheid Kiss & Ride	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja (van de naastgelegen school)	Nee	Nee
Voldoende parkeerplekken	Ja	Nee	Nee	Nee	Ja	Ja	Ja	Ja
Voldoende fietsenstalling	Ja	Ja	Ja	Nee	Ja	Ja	Ja	Ja
Specifieke aandachtspunten fysieke omgeving								
	Kerkweg: Snelheid + beperkt zicht Leuning bruggetje te kort	Klaverstraat	Zicht Buys Ballotsingel	Geen	Grote Haven/ Bredeweg: Snelheid + onoverzichtelijk	Bruggetje Achterwetering beperkt zicht	Geen	Snelheid bij afslagen N210

Bijlage 5. Schoolverslagen

De schoolverslagen zijn als volgt opgenomen:

- 5.1 Schoolverslag CBS De Wegwijzer in Berkenwoude
- 5.2 Schoolverslag PCB De Wegwijzer in Krimpen aan de Lek
- 5.3 Schoolverslag OBS De Vlieger in Schoonhoven
- 5.4 Schoolverslag CBS Koningin Wilhelminaschool in Ouderkerk aan den IJssel
- 5.5 Schoolverslag De Morgenster in Haastrecht
- 5.6 Schoolverslag Oranje-Nassauschool in Stolwijk
- 5.7 Schoolverslag Driestar College in Lekkerkerk
- 5.8 Schoolverslag Schoonhovens College (locatie Plesmanstraat)

Verkeersveiligheid rondom CBS De Wegwijzer in Berkenwoude

Rekenkamercommissie Krimpenerwaard

Mei 2019

1 Achtergrond onderzoek

De Rekenkamercommissie Krimpenerwaard is een bijzondere commissie die onderzoek doet in Krimpenerwaard voor de gemeenteraad. Na onze jaarlijkse inventarisatie van mogelijk interessante onderzoeksonderwerpen heeft de Rekenkamercommissie Krimpenerwaard (hierna te noemen RKC) gekozen onderzoek te gaan doen naar de verkeersveiligheid rondom scholen in de Krimpenerwaard. In september 2018 is de RKC gestart met de voorbereidingen van dit onderzoek. De aankondiging van ons onderzoek leverde de nodige positieve reacties op, ook bij de lokale schrijvende pers. In november hebben we na consultatie acht scholen (6 basisscholen en 2 scholen voor het voortgezet onderwijs) aangeschreven en verzocht mee te doen aan ons onderzoek. Alle scholen, waaronder die van u, zegden hun medewerking toe.

Het belang van verkeersveiligheid rondom scholen blijkt onder meer ook uit onderzoek eind 2018 van RTL Nieuws en de Rijksuniversiteit Groningen onder bijna duizend scholen in Nederland. Negen op de tien scholen geeft aan grote verkeersproblemen te ervaren in de directe omgeving. Eind 2018 is door enkele ministeries in samenwerking met provincies, gemeenten en maatschappelijke organisaties het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 geformuleerd. Deze visie wordt de komende tijd uitgewerkt in concrete acties die zullen worden opgenomen in nog te ontwikkelen landelijke en regionale uitvoeringsplannen.

Het doel van het onderzoek van de RKC is om *inzicht* te bieden in de stand van zaken ten aanzien van de verkeersveiligheid rondom scholen uit het basis- en voortgezet onderwijs in de gemeente Krimpenerwaard en waar zinvol *aanbevelingen* te formuleren ter verbetering. De Rekenkamercommissie doet primair haar onderzoek ten behoeve van de gemeenteraad. We hebben ons daarnaast voorgenomen om de inwoners van de Krimpenerwaard daar waar mogelijk bij ons onderzoek te betrekken. In ons onderzoek hebben we zowel naar de *feitelijke* (fysieke) verkeerssituatie rondom de school gekeken als naar de *beleving* van verkeersveiligheid rondom de school. De fysieke verkeerssituatie hebben we vastgesteld tijdens een schouw eind 2018. We hebben gewerkt met een zogenaamd schouwformulier en verder foto's gemaakt waarop we enkele actuele verkeerssituaties hebben vastgelegd. Vervolgens hebben we een interview gehouden waarvan we het verslag hebben voorgelegd voor eventuele op- en aanmerkingen. Tot slot hebben we in maart een enquête uitgezet onder ouders van de 6 basisscholen en leerlingen van de 2 middelbare scholen. Vanuit uw school hebben we 10 reacties ontvangen (een response van 6%, gebaseerd op het aantal leerlingen). 9 personen hebben de enquête volledig ingevuld. Dit is niet voldoende om harde uitspraken te doen over de mening van ouders over dit onderwerp, maar we hebben waar mogelijk de ontvangen resultaten opgenomen in dit verslag.

Hieronder treft u de uitkomsten van uw school. In een later stadium volgt een overkoepelend rapport waarin de resultaten van alle acht scholen zijn verwerkt en waarin tevens de uitkomsten van interviews met de BOA Verkeersveiligheid van de gemeente Krimpenerwaard, de Verkeersleerkracht -die voor een aantal scholen van de Krimpenerwaard werkt- en enkele verkeersdeskundigen van de gemeente zijn verwerkt. Dit overkoepelende rapport zullen we publiceren en aanbieden aan zowel de gemeenteraad, het college als de ambtelijke organisatie van de gemeente Krimpenerwaard. Uiteraard zal uw school hiervan ook een exemplaar ontvangen.

2 Samenvatting

CBS De Wegwijzer ligt in een rustige wijk, in de omliggende straten is geen druk autoverkeer. De school ligt in een landelijk, waterrijk gebied, met veel smalle weggetjes waarover ook agrarisch verkeer (tractoren) en vrachtwagens rijden, waarlangs het soms voorzichtig passeren is.

Dit maakt dat de grootste knelpunten op het gebied van verkeersveiligheid zich naar inschatting van de Rekenkamercommissie bevinden in de school-thuis routes, en de educatie over de situaties die de kinderen daar typisch tegenkomen. De Rekenkamercommissie denkt dat de verkeersveiligheid nog substantieel kan verbeteren als de school hieraan meer aandacht zou (kunnen) besteden met een educatief aanbod.

Aan de achterzijde van de school is het een nadeel dat parkeervakken zo dicht op de schooluitgang liggen in een doodlopende straat. Dit zorgt voor achteruitrijdende / kerende auto's vrij dicht op de verkeersstroom van uitgaande leerlingen. Dit kan voorkomen worden door bij het halen en brengen van de kinderen de auto te parkeren in de Prinses Beatrixstraat en een klein stukje te lopen naar de school. Verder zou een kleine aanpassing van het bruggetje (Prins Clausstraat) het risico op een ongeval kunnen verkleinen.

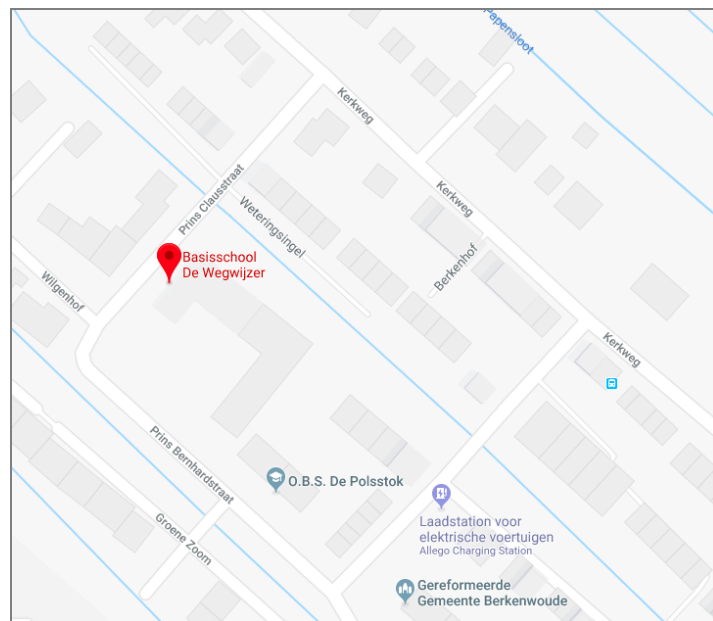
In de directe omgeving van de school sprong de situatie hoek Prins Clausstraat – Kerkweg in het oog. Op de Kerkweg wordt nogal eens hard gereden (ook volgens opgaaf van de schoolleiding), maar het zicht op het verkeer uit de Prins Clausstraat is beperkt vanwege een hoge heg.

We doen de aanbeveling om contact op te nemen met de beleidsmedewerkers Verkeer van de gemeente Krimpenerwaard. Er zijn wellicht mogelijkheden om enkele genoemde verkeersknelpunten aan te pakken.

3 Feitelijke verkeerssituatie

3.1 Kenmerken schoolomgeving

De school ligt in een rustige wijk. Aan de voorzijde ligt de school, samen met de naastgelegen school OBS de Polsstok, aan een doorlopende (rustige) weg (Prins Bernhardstraat), aan de achterzijde aan een doodlopende straat.

De straten hebben een gescheiden voetpad. Er is geen gescheiden fietspad. Direct tegenover de school zijn er parkeerhavens, zo ook direct aan de achterzijde van de school in de doodlopende straat.

In de omliggende straten is geen bebording aangetroffen die het verkeer wijst op de naderende aanwezigheid van een school. In de directe omgeving zijn enkele drempels in de weg aangebracht en zijn zijstraten gemarkeerd met een ander kleur wegdek.

In een van de aanliggende straten (Prins Clausstraat, hoek Kerkweg) is er een heg met een dusdanige hoogte dat ze het zicht ontnemt op het naderende verkeer vanuit de Kerkweg (en vice versa).

De school ligt in een landelijke, waterrijk gebied, met veel smalle weggetjes waarover ook agrarisch verkeer (tractoren) en vrachtwagens rijden, waarlangs het soms voorzichtig passeren is.

Volgens de schoolleiding geven ouders aan dat het bruggetje in de Prins Clausstraat over de sloot risico's geeft. Het hekwerk schermt niet voldoende af: bij het opfietsen van de brug zouden kinderen die om de een of andere reden de macht over het stuur verliezen spontaan het water in kunnen fietsen.

3.2 Inrichting schoolplein

De school beschikt over twee schoolpleinen: een aan de voorzijde en een aan de achterzijde van de school. Het plein aan de voorzijde is groter en bestemd voor de bovenbouw, het plein aan de achterzijde voor de kleuters. De pleinen zijn omgeven door hekwerk.

3.3 Gedrag ouders en kinderen die deelnemen aan het verkeer

Tijdens de schouw vielen enkele punten op. Aan de voorzijde van de school werd tijdens het ophalen van de kinderen door een enkele auto op de openbare weg geparkeerd in plaats van in de parkeerhavens.

Verder viel het de RKC op dat er sprake is van vermijdbaar risicoverhogend gedrag aan de achterzijde van de school: bij het halen van de kinderen waren er auto's die keerden hetgeen de verkeerssituatie niet ten goede komt.

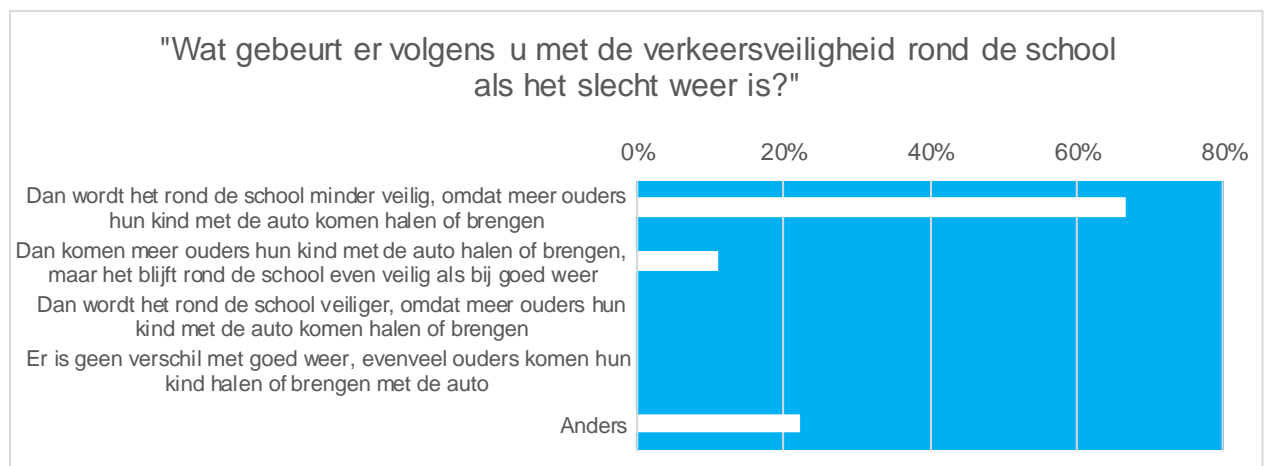
Volgens de schoolleiding schuilen de grootste verkeersrisico's in de aanrijroutes naar de school (zie kenmerken van de schoolomgeving). Daar rijden nogal eens tractoren en vrachtwagens. Veel kinderen zijn vanuit hun thuissituatie (agrarische bedrijven) ook gewend aan grote voertuigen hetgeen de vraag oproept of ze de risico's voldoende kunnen inschatten: weten ze waar de dode hoek zit?

4 Ervaren verkeersveiligheid

Van de ouders die de online enquête hebben ingevuld (10 in totaal) geven de meesten aan dat ze de verkeersveiligheid rond de school redelijk vinden: 8 van de 10 ouders geven een cijfer hoger dan 6 voor de verkeersveiligheid.

Daarentegen geven de meeste ouders hierbij aan dat het rond de school wel minder veilig wordt bij slecht weer:

Gevraagd naar specifieke straten of situaties rond de school die gevaarlijke situaties opleveren voor het verkeer noemen vier mensen het hiervoor reeds genoemde bruggetje en/of de Kerkweg.

5 Initiatieven vanuit school

De Wegwijzer doet mee aan het schriftelijk verkeersexamen. In het onderwijs wordt ook de verkeerskrant van VVN behandeld (zie <https://vvn.nl/groep78>).

Sinds kort is er geen praktijkdeel meer. Voorheen werd dit door de Vereniging Veilig Verkeer voor de school geregeld, maar deze is opgeheven wegens een gebrek aan vrijwilligers. Het organiseren van het praktijkexamen (vergunningen, route uitzetten et cetera) vergt teveel van de school, aldus de schoolleiding. De schoolleiding wijst ook op de verantwoordelijkheid van ouders zelf: het oefenen van de school-thuisroutes naar het middelbaar onderwijs zou ook door ouders met hun kinderen ondernomen moeten worden.

In het verleden deed de school ook mee aan Streetwise van de ANWB. Er werden meerdere activiteiten ondernomen: op het plein fietsen om pionnen (behendigheid), remweg op straat en verschillende activiteiten in de gymzaal. Volgens de schoolleiding is dit echter vanwege de werkdruk en het gebrek aan subsidie vervallen.⁸

De school wijst de ouders op hun rol en heeft in het verleden ook gele hesjes uitgedeeld om de zichtbaarheid van de kinderen in het verkeer te vergroten. Ouders die te laat zijn vertonen vaak ook risicovol verkeersgedrag. Dit is door de school aangepakt door te gaan registreren wie te laat is, met als gevolg dat er na zeven keer te laat komen er een gesprek met de ouders volgt. Het te laat komen is daardoor minder geworden.

Het ingevoerde continuurooster helpt ook de verkeersveiligheid te vergroten, het zorgt immers ook voor minder verkeersbewegingen nu de kinderen tussen de middag niet meer naar huis gaan.

6 Toekomst, preventie, wensen

Volgens de school zou het verstandig zijn als de politie die al op school komt praten over vandalisme meteen ook verkeersveiligheid als onderwerp meeneemt.

In de educatieve programma's zou het volgens de schoolleiding goed zijn als er nadrukkelijk(er) aandacht komt voor de dode hoek van (met name) de tractoren/vrachtwagens. Bijvoorbeeld door een tractor op het schoolplein te zetten, kinderen uit te nodigen in het voertuig plaats te nemen en dan met hen na te gaan wat ze wel en niet zien.

In de online enquête geven 7 mensen aan dat de verkeersveiligheid rond de school verbeterd kan worden. De suggesties die genoemd worden om dit te bewerkstelligen (zie tabel op de volgende pagina) gaan vooral over de aanleg van een Kiss & Ride, een betere oversteekplaats, snelheidsbeperkende maatregelen, meer controle door de politie en een stopverbod in de aanliggende straat.

Een iemand geeft aan dat de spiegel die geplaatst is op de Kerkweg / Prins Clausstraat al een verbetering is.

---

⁸ Ten tijde van het maken van dit verslag hebben we vernomen van de school dat sinds het voorjaar van 2019 de school, in samenwerking met en gesubsidieerd door de gemeente, het programma Streetwise opnieuw heeft ingevoerd in de groepen 1 t/m 8.

Wat zou er verbeterd kunnen worden aan de verkeersveiligheid rond de school? U mag meerdere antwoorden kiezen.	
Een (betere) Kiss & Ride	2
Een betere oversteekplaats naar de school toe	2
Maatregelen waardoor auto's minder snel rijden in de straat van de school (bijvoorbeeld drempels, wegversmallingen en verkeersborden)	2
Meer controle door de politie	2
Een parkeerverbod of stopverbod in de straat van de school	1
Meer parkeerplaatsen	0
Meer fietsenrekken	0
Duidelijker laten zien dat er een school staat (door verkeersborden, strepen op de weg, palen, enzovoorts)	0
Anders, namelijk:	5
<p><i>Er is een straat waar auto's zo geparkeerd staan dat kinderen en ouders steeds van het voetpad de weg moeten en weer terug</i></p> <p><i>Stopverbod in de straat, omdat enkele ouders weigeren om de auto te parkeren in de parkeervakken, maar de straat blokkeren om hun kinderen even snel te laten uitstappen. Dit blokkeert het zicht, veroorzaakt verkeershinder en gaat vaak gepaard met een minder veilige situatie. Nu wordt de straat nog te vaak als bushalte gebruikt door ouders die hun kinderen met de auto brengen. Beboeten en daarop toezien door de politie is waarschijnlijk de enige methode om dit gedrag te veranderen. Via nieuwsbrieven is dit punt regelmatig gecommuniceerd.</i></p> <p><i>verkeersveiligheid bij de brug is het smal en niet altijd overzichtelijk er wordt wel altijd rustig gereden</i></p> <p><i>eenrichtingsverkeer, dit is met name van belang tijdens regen.</i></p> <p><i>Aan de kleuterkant van "de wegwijzer" niet parkeren tegenover de huizen, alleen voor bewoners uiteraard, ivm kinderen die net leren fietsen.</i></p> <p><i>Snelheids controle op de kerkweg, bv fliitskasten</i></p> <p><i>Bij het hoofdplein de weg verleggen richting het water (inderdaad: de bomen kappen) en de huidige rijbaan-breedte gebruiken voor parkeren/kiss-and-ride en om ouders met de fiets te laten wachten, wachtende fietsers staan nu op de weg.</i></p>	

7 Suggesties

We doen de aanbeveling om contact op te nemen met de beleidsmedewerkers Verkeer van de gemeente Krimpenerwaard. Er zijn wellicht mogelijkheden om enkele genoemde verkeersknelpunten aan te pakken.

Rekenkamercommissie Krimpenerwaard

- Mw. K. Meijer (voorzitter)
- Dhr. R. de Bonte
- Dhr. R. Paulussen
- Mw. P. Feelders-Heijndijk (secretaris/onderzoeker)

Telefoon: 14 0182 / 06-57096899

E-mail: RKC@krimpenerwaard.nl

Website: www.krimpenerwaard.nl/Rekenkamercommissie

De verantwoordelijkheid voor de inhoud van dit verslag berust bij de Rekenkamercommissie Krimpenerwaard.

Verkeersveiligheid rondom PCB De Wegwijzer in Krimpen aan de Lek

Rekenkamercommissie Krimpenwaard

Mei 2019

1 Achtergrond onderzoek

De Rekenkamercommissie Krimpenwaard is een bijzondere commissie die onderzoek doet in Krimpenwaard voor de gemeenteraad. Na onze jaarlijkse inventarisatie van mogelijk interessante onderzoeksonderwerpen heeft de Rekenkamercommissie Krimpenwaard (hierna te noemen RKC) gekozen onderzoek te gaan doen naar de verkeersveiligheid rondom scholen in de Krimpenwaard. In september 2018 is de RKC gestart met de voorbereidingen van dit onderzoek. De aankondiging van ons onderzoek leverde de nodige positieve reacties op, ook bij de lokale schrijvende pers. In november hebben we na consultatie acht scholen (6 basisscholen en 2 scholen voor het voortgezet onderwijs) aangeschreven en verzocht mee te doen aan ons onderzoek. Alle scholen, waaronder die van u, zegden hun medewerking toe.

Het belang van verkeersveiligheid rondom scholen blijkt onder meer ook uit onderzoek eind 2018 van RTL Nieuws en de Rijksuniversiteit Groningen onder bijna duizend scholen in Nederland. Negen op de tien scholen geeft aan grote verkeersproblemen te ervaren in de directe omgeving. Eind 2018 is door enkele ministeries in samenwerking met provincies, gemeenten en maatschappelijke organisaties het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 geformuleerd. Deze visie wordt de komende tijd uitgewerkt in concrete acties die zullen worden opgenomen in nog te ontwikkelen landelijke en regionale uitvoeringsplannen.

Het doel van het onderzoek van de RKC is om *inzicht* te bieden in de stand van zaken ten aanzien van de verkeersveiligheid rondom scholen uit het basis- en voortgezet onderwijs in de gemeente Krimpenwaard en waar zinvol *aanbevelingen* te formuleren ter verbetering. De Rekenkamercommissie doet primair haar onderzoek ten behoeve van de gemeenteraad. We hebben ons daarnaast voorgenomen om de inwoners van de Krimpenwaard daar waar mogelijk bij ons onderzoek te betrekken. In ons onderzoek hebben we zowel naar de *feitelijke* (fysieke) verkeerssituatie rondom de school gekeken als naar de *beleving* van verkeersveiligheid rondom de school. De fysieke verkeerssituatie hebben we vastgesteld tijdens een schouw eind 2018. We hebben gewerkt met een zogenaamd schouwformulier en verder foto's gemaakt waarop we enkele actuele verkeerssituaties hebben vastgelegd. Vervolgens hebben we een interview gehouden waarvan we het verslag hebben voorgelegd voor eventuele op- en aanmerkingen. Tot slot hebben we in maart een enquête uitgezet onder ouders van de 6 basisscholen en leerlingen van de 2 middelbare scholen. Vanuit uw school hebben we 79 reacties ontvangen (een response van 54%, gebaseerd op het aantal leerlingen). 75 personen hebben de enquête volledig ingevuld.

Hieronder treft u de uitkomsten van uw school. In een later stadium volgt een overkoepelend rapport waarin de resultaten van alle acht scholen zijn verwerkt en waarin tevens de uitkomsten van interviews met de BOA Verkeersveiligheid van de gemeente Krimpenwaard, de Verkeersleerkracht -die voor een aantal scholen van de Krimpenwaard werkt- en enkele verkeersdeskundigen van de gemeente zijn verwerkt. Dit overkoepelende rapport zullen we publiceren en aanbieden aan zowel de gemeenteraad, het college als de ambtelijke organisatie van de gemeente Krimpenwaard. Uiteraard zal uw school hiervan ook een exemplaar ontvangen.

2 Samenvatting

PCB De Wegwijzer ligt aan een rustige straat (Admiraal de Ruyterstraat) waar geen drempels of andere verkeersremmende maatregelen zijn getroffen. In de bredere omgeving van de school zijn wel enkele maatregelen zichtbaar (roze kruispunt met drempel ter hoogte van de kruising Schoolstraat, wegversmalling en drempel Klaverstraat). Tijdens de schouw was er geen bebording ('u nadert een school') zichtbaar.

De verkeersveiligheid rond de school wordt door de ouders als 'matig' ervaren (gemiddeld rapportcijfer 5,6) blijkt uit de online enquête onder ouders. Veel ouders geven aan dat dit nog lager wordt bij slechte weersomstandigheden.

Relatief veel ouders brengen hun kind met de auto naar school. Ten tijde van de schouw werd de Admiraal De Ruyterstraat tijdelijk drukker door autoverkeer van ouders, waar door enkele ouders duidelijk foutief werd geparkeerd. Naar opgave van de ouders die we hebben gesproken⁹ en uit de online enquête blijkt deze situatie nog meer aan de orde te zijn bij slecht weer. In het verleden heeft de politie het dubbel parkeren ook bekeurd, maar dit heeft niet tot een structurele verandering van het gedrag geleid, aldus de ouders die namens de school spreken.

Veel ouders en kinderen komen naar de school vanaf de zijde van de Prinses Ireneschool aan de Klaverstraat. In deze straat rijdt een bus, er is ook een bushalte. Volgens de ouders levert dit vaak een onoverzichtelijke, gevaarlijke verkeerssituatie op (dit kwam naar voren zowel in het interview als de online enquête). Het fietspad dat tussen de Admiraal de Ruyterstraat en de Klaverstraat ligt is volgens deze ouders een aandachtspunt; veel ouders en kinderen parkeren hierop hun fiets, ouders parkeren hun auto nogal eens op de plek waar het fietspad uitkomt op de straat en kinderen schieten zo vanaf het fietspad de Klaverstraat op.

Door deelname aan het School op Seef programma is er naar oordeel van de RKC (behoorlijke) aandacht voor verkeerseducatie aan leerlingen.

Ouders geven aan dat de verkeersveiligheid rondom school verhoogd kan worden door meer parkeerplaatsen, een betere oversteekplaats naar de school toe en het aanleggen van een Kiss & Ride. We bevelen aan om met een verkeerskundige te kijken naar de situatie in de aanliggende straten en dan met name aan het verhogen van de overzichtelijkheid van de situatie en veilige oversteekplaatsen richting de school.

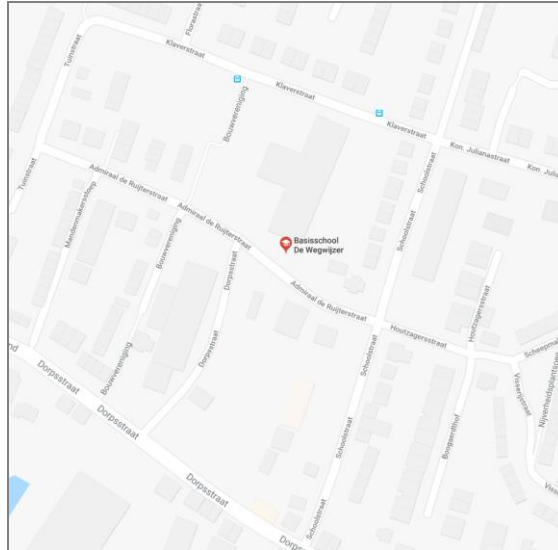
---

⁹ De schoolleiding heeft ervoor gekozen om niet zelf maar een afvaardiging van ouders te laten deelnemen aan het interview. De schoolleiding gaf daarvoor als reden dat deze ouders beter op de hoogte zijn van de verkeerssituatie en het gedrag van ouders en kinderen. De RKC heeft daarom gesproken met een lid van de medezeggenschapsraad, een lid van de activiteitencommissie en een lid van de adviesraad van de school (allen ouders).

3 Feitelijke verkeerssituatie

3.1 Kenmerken schoolomgeving

De school ligt in een woonwijk aan een rustige straat (Admiraal de Ruyterstraat) en deelt de locatie met een andere school (de Prinses Ireneschool). In de Klaverstraat is vlakbij de school een bushalte.

De naastgelegen Ireneschool ligt aan een drukkeres straat (Klaverstraat). Veel ouders en kinderen komen langs deze straat en vervolgens over het fietspad naar de school.

In de Admiraal de Ruyterstraat zijn geen drempels of andere verkeersremmende maatregelen getroffen. In de bredere omgeving van de school zijn wel enkele maatregelen zichtbaar (roze kruispunt met drempel ter hoogte van de kruising Schoolstraat, wegversmalling en drempel Klaverstraat). Ten tijde van de schouw is een deel van de omliggende straten afgesloten in verband met bouwverkeer. Er was geen bebording ('u nadert een school') zichtbaar.

3.2 Inrichting schoolplein

Het schoolplein waaraan de scholen -waaronder De Wegwijzer- grenzen, is ruim opgezet met hekken rondom.

Het schoolplein grenst aan breed trottoir (zijde Admiraal De Ruyterstraat) en een fietspad met trottoir. Vanaf de zijde waar het fietspad ligt bevindt zich de belangrijkste toegang naar het schoolplein.

3.3 Gedrag ouders en kinderen die deelnemen aan het verkeer

Tijdens de schouw valt op dat er behoorlijk veel autoverkeer is om kinderen van school op te halen. Dit blijkt ook uit de online enquête onder ouders: De auto is het meest gebruikte vervoermiddel om de kinderen naar school te vervoeren. Bijna 35% van de kinderen wordt gebracht met de auto. De parkeerplekken aan de zijde van de Admiraal de Ruyterstraat raken vol en er wordt buiten de parkeerhavens op de openbare weg geparkeerd.

In het interview wordt verwezen naar een situatie waarin er ook regelmatig sprake is van parkeren op de stoep, ook dit hebben wij waargenomen tijdens de schouw.

In het verleden heeft de politie bekeuringen uitgeschreven, maar vrij snel daarna herhaalde dit gedrag zich, aldus de ouders in het interview.

Deze ouders wijzen ook op de volgende risicoverhogende situaties die volgens hen (regelmatig) voorkomen:

- Op het voor de school gelegen fietspad staan vaak wachtende ouders en geparkeerde fietsen. Bij het brengen en halen is hier een onoverzichtelijke verkeerssituatie waar de kinderen doorheen rennen.
- Ten tijde van het brengen en halen is er in de Klaverstaat geregeld sprake van een 'gevaarlijke' situatie. Er staan vaak auto's dubbel geparkeerd en de bus moet er dan ook nog doorheen.

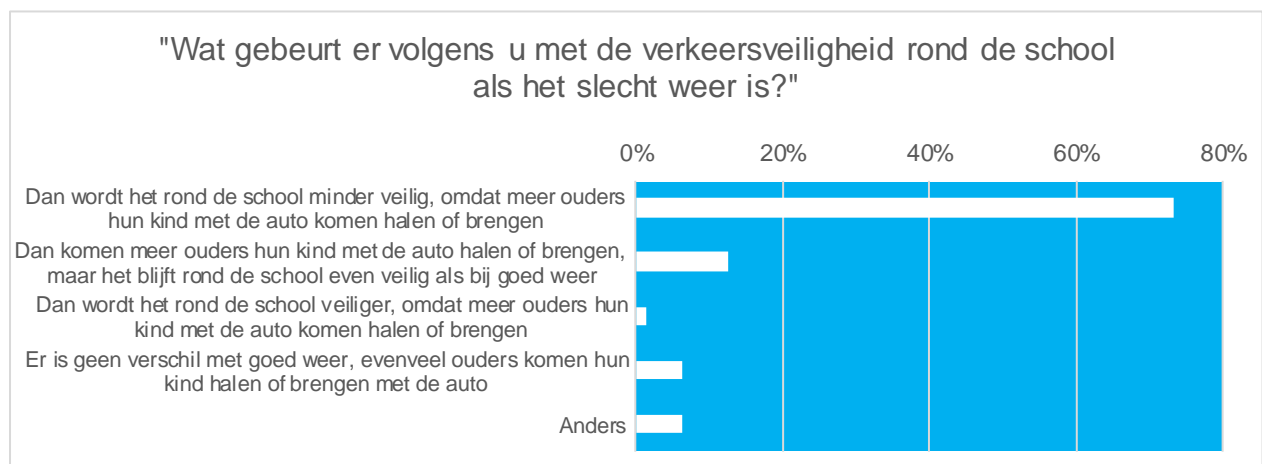
4 Ervaren verkeersveiligheid

De ouders van de MR, Adviesraad en activiteitencommissie oordelen zeer uiteenlopend over de algemene verkeersveiligheid rondom de school. Het varieert van een duidelijke onvoldoende (3) tot voldoende (6 en 7). De ouder die een duidelijke onvoldoende geeft verwijst in het gesprek ook steeds nadrukkelijk naar de situatie aan de zijde van de naastgelegen school (Klaverstraat).

Van de ouders die de online enquête hebben ingevuld (79 in totaal) geven de meesten aan dat ze de verkeersveiligheid rond de school matig vinden: Het gemiddelde rapportcijfer voor de verkeersveiligheid is een 5,6. Ook hier blijken de meningen uiteen te lopen. Sommige ouders geven een 1, terwijl anderen een 10 geven.

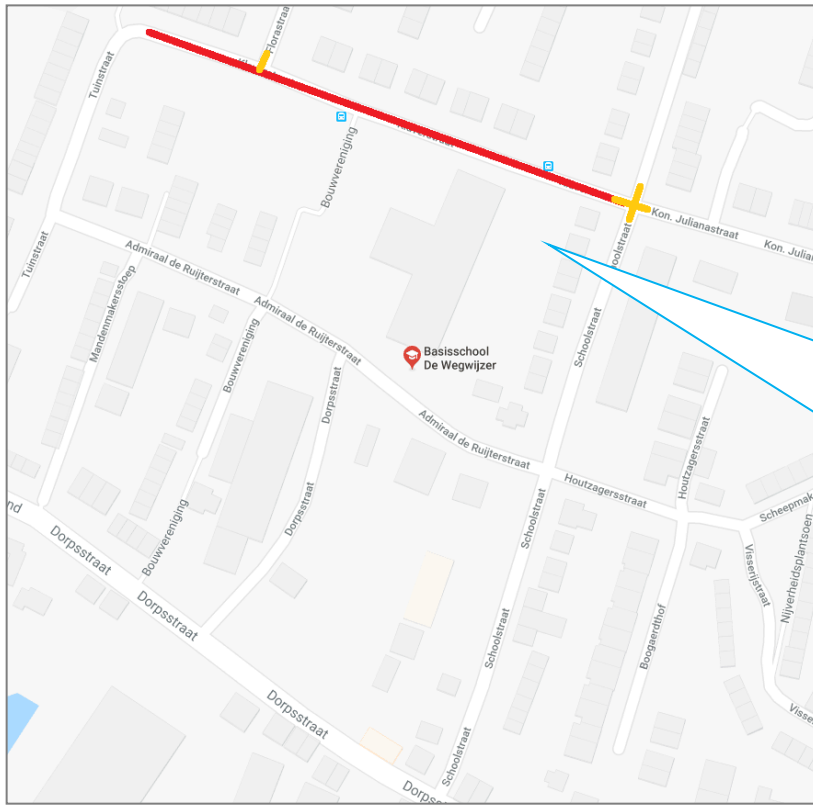
Daar bovenop geven de meeste ouders aan dat het rond de school minder veilig wordt bij slecht weer.

Gevraagd naar specifieke straten of situaties rond de school die gevaarlijke situaties opleveren voor het verkeer noemt een van de ouders in het interview de volgende situatie:

"De wegversmalling in de Schoolstraat maakt dat er in principe geen vrachtwagens kunnen rijden. De chauffeurs denken dat de Tuinstraat een alternatief is komen dan tot de conclusie dat dat ook niet kan. Dan moeten ze achteruit terug via de Klaverstraat."

De ouders geven in de online enquête diverse plekken aan waar gevaarlijke situaties ontstaan. Alle straten rondom de scholen worden genoemd, maar vooral de Klaverstraat. Dit komt onder andere door de bus die precies op het aangaan van de school door de straat rijdt, en de kruispunten van die straat met die Schoolstraat en de Florastraat.

“In de Klaverstraat parkeren ouders dubbel en blokkeren daarmee het hele verkeer, maken het onoverzichtelijk voor fietsers, overstekende kinderen en de bus die regelmatig vast staat. Dit terwijl letterlijk 50 meter verderop parkeerplaatsen vrij zijn en ze niemand in de weg staan.”

Bron: Online enquête

	Meer dan 10x genoemd
	Meer dan 5x genoemd

5 Initiatieven vanuit school

Volgens opgaaf van de ouders zijn er 4x per jaar verkeerslessen vanuit het programma School op Seef. Dat gaat over zowel theorie als praktijk. Er gebeurt van alles, binnen en buiten, wandelen, fietsen, tot en met naspelen verkeersmomenten. Er is een theoretisch verkeersexamen in groep 7. De juf van groep 8 overweegt het praktijkexamen. In het praktijkdeel wordt ook de verlichting gecontroleerd.

De school stuurt nieuwsbrieven waarin sporadisch ook aandacht is voor verkeersveiligheid, in het bijzonder voor het parkeren en verlichting. Verkeersveiligheid is volgens de ouders die namens de school spreken niet echt iets wat heel nadrukkelijk speelt op de school of bij ouders. Bij de naastgelegen school is het beeld heel anders: de MR is in gesprek geweest met de gemeente over aanpassingen in de infrastructuur. Volgens de ouders zijn er vanuit de gemeente ook toezeggingen gedaan waarmee de verkeerssituatie aan die kant kan worden verbeterd.

6 Toekomst, preventie, wensen

De ouders van de MR, adviesraad en activiteitencommissie van de Wegwijzer hebben verschillende wensen aangegeven die de verkeersveiligheid ten goede zouden kunnen komen:

- Hoewel lastig, misschien toch proberen meer ruimte voor parkeren te creëren (suggestie: mogelijk gebruik van het braakliggend terrein achter de Prinses Ireneschool). In ieder geval niet het voetbalveldje opofferen, daar kwam de buurt eerder tegen in verweer.
- Aan de zijde van de Admiraal De Ruyterstraat een Kiss & Ride realiseren.
- Het parkeren aan beide kanten op de Admiraal de Ruyterstraat zou eigenlijk maar aan een kant moeten plaatsvinden. Hierdoor ontstaat meer overzicht.
- Verder zou er ter hoogte van het fietspad een parkeerverbod moeten zijn, dus op de plekken (Klaverstraat en Admiraal de Ruyterstraat) waar het fietspad uitkomt op de straat.
- Instellen parkeerverbod voor leerkrachten in de directe omgeving van de school zou misschien ook een goed idee zijn.¹⁰

In de online enquête geeft bijna 82% van de ouders aan dat de verkeersveiligheid rond de school verbeterd kan worden. De suggesties die genoemd worden om dit te bewerkstelligen stemmen overeen met de hierboven genoemde suggesties in het interview. De genoemde verbeterpunten gaan vooral over meer parkeerplaatsen, een betere oversteekplaats naar de school toe en het aanleggen van een Kiss & Ride.

Wat zou er verbeterd kunnen worden aan de verkeersveiligheid rond de school? U mag meerdere antwoorden kiezen.	
Meer parkeerplaatsen	62,3%
Een betere oversteekplaats naar de school toe	60,7%
Een (betere) Kiss & Ride	55,7%
Maatregelen waardoor auto's minder snel rijden in de straat van de school (bijvoorbeeld drempels, wegversmallingen en verkeersborden)	27,9%
Duidelijker laten zien dat er een school staat (door verkeersborden, strepen op de weg, palen, enzovoorts)	23,0%
Meer fietsenrekken	16,4%
Meer controle door de politie	16,4%
Een parkeerverbod of stopverbod in de straat van de school	13,1%
Anders, namelijk:	23,0%
<i>Zie bijlage voor de gegeven antwoorden bij "Anders, namelijk:"</i>	

7 Suggesties

Ga met een verkeerskundige na op welke manier de verkeerssituatie in de direct omliggende straten aangepast zou kunnen worden. We denken daarbij met name aan het verhogen van de overzichtelijkheid van de situatie en veilige oversteekplaatsen richting de school.

---

¹⁰ Later hebben we vanuit de schoolleiding vernomen dat deze maatregel reeds bestaat. De schoolleiding geeft hierbij ook aan dat de 7 parkeerplaatsen voor de school wel vaak gebruikt worden door buurtbewoners of werknemers van het tegenoverliggende bedrijf. De school uit de wens om de parkeerstrook in te richten met een tijdelijke kiss&ride-tijd met een parkeerverbod tussen 8.15 en 8.45 uur en 13.45 en 14.15 uur, waarbij ouders een ontheffing krijgen.

Bijlage: Open antwoorden uit de online enquête

Genoemde straten of situaties rond de school die gevaarlijke situaties opleveren voor het verkeer

Kruising schoolstraat
Einde fietspad aan zijde Pr. Irene school.
Admiraal de ruitersstraat
De Tuinstraatstoep is onoverzichtelijk. Er staan vaak boven en onder auto's geparkeerd, waardoor kinderen weinig overzicht hebben.
De dijk in het algemeen. Paaltjes en geparkeerde auto's onderaan de tuinstraatstoep.
De klaverstraat is echt wel gevaarlijkst met al doe auto's.
van de Koningin Julianastraat oversteken richting het fietspad naast de school. Hier komen van beide kanten auto's en is het zeker voor jonge fietsers gevaarlijk om over te steken.
Adm de Ruijterstraat, zoveel auto's dat men voor het fietspad staat. Geen overzicht bij oversteken. Klaverstraat, bus en zwaar verkeer wat er langs rijdt en geen zebra bijv.
In de klaverstraat parkeren ouders dubbel en blokkeren daarmee het hele verkeer, maken het onoverzichtelijk voor fietsers, overstekende kinderen en de bus die regelmatig vast staat. Dit terwijl letterlijk 50 meter verderop parkeerplaatsen vrij zijn en ze niemand in de weg staan.
Het fietspad richting de Irene school.
Fietsende kinderen die niet opletten of onvoorspelbaar rijden. Maar daar pas ik mijn tempo altijd op aan.
T splitsing Florastraat Kalverstraat. Autos staan geparkeerd op de splitsing half op de stoep en in de Florastraat en Kalverstraat langs de stoep. Dan komt er ook nog een bus aan die er door wilt. Is voor volwassene bijna niet te overzien dis laat staan voor een kind!!! Durf Mn kind niet alleen op de fiets te laten gaan ondanks dat hij in groep 6 zit! En dan nog niet gesproken over die ouders die te laat zijn en dan hard aan komen rijden!
Koningin julianastraat.
De klaverstraat omdat ouders hun auto's soms gewoon dubbelmparkeren. De bus komt door deze straat net vóór schooltijd(8:25!)
Straten rondom school
Straten rondom de school
Klaverstraat
De straten aan beide kanten van de school.
Schoolstraat door versmalde rijbaan blijft er weinig ruimte over voor de fietsende kinderen. En met name de Klaverstraat door veel verkeer bussen, auto's en dubbel geparkeerde auto's en dan moeten de kinderen hier ook nog een proberen tussen door te fietsen. Tevens de kruising Schoolstraat en Klaverstraat koningin Julianastraat.
de straat direct naast de school
Koningin Julianastraat (bus rijdt daar, auto's met haast). Een zebra-pad vanuit de Schoolstraat zou helpen! Ook in de de Ruyterstraat is het heel druk, te weinig parkeerplekken waardoor auto's dubbel gaan parkeren en dan kun je er niet meer langs.
Admiraal de Ruyterstraat, doordat er op beide kanten van de straat op de stoep geparkeerd wordt
Situatie Klaverstraat is onveilig ivm drukte autos, bus, (dubbel) geparkeerde auto s, ook op stoep geparkeerd. Kleine kinderen op fiets.
klaverstraat
Het stukje Klaverstraat aangrenzend aan de Tuinstraat daar heeft vanuit de Florastraat gezien rechts voorrang. Mijn inziens zou het veiliger zijn als dit niet het geval is voor de fietsers uit de Florastraat.
Kruispunt Florastraat klaverstraat
De weg voor de prinses Irene school. Veel auto's in en uit parkeren. Als je daar fiets en de bus rijdt daar
Schoolstraat en de klaverstraat.

Genoemde suggesties ter verbetering van de verkeersveiligheid bij "Anders, namelijk"

Bijvoorbeeld eenrichtingsverkeer van 8.15 tot 8.45 en van 13.45 tot 14.15. De straat is te smal om beide richtingen uit te rijden door de grote hoeveelheid auto's die er rijden en geparkeerd staan.
Ik denk als ouders de ruimte hebben om door te rijden ook als er veel auto's zijn dat er minder irritaties zijn en daardoor minder onveilige situaties. Nu rijd er regelmatig een zeer geïrriteerde bestuurde veel te onvoorzichtig door de straat waar veel kinderen plots oversteken of met de fiets rijden
Eén richtingsverkeer. Dat geeft namelijk opstoppingen, waardoor situaties onoverzichtelijker worden. De situatie is redelijk veilig, omdat veel ouders hun kinderen begeleiden en het verkeer zeer langzaam rijdt.
Enrichtingverkeer en schuine parkeerplaatsen
Enrichtingsverkeer om de scholen heen. Dit zorgt er voor dat auto's elkaar niet klem rijden en er overzicht blijft. De bus rijdt s'morgens tijdens top drukte langs school. Vanuit de nieuwbouw of schoolstraat een beveiligde overgang/zebrapad/ wegversmalling met zebrapad. Daar komt zoveel verkeer samen.
Ouders de kinderen met de fiets naar school brengen hoe moeilijk kan het zijn
dat er op gelet wordt dat de bochten vrij gehouden worden dat daar niet geparkeerd wordt.
*Fietsenrekken voor ouders die hun kind met de fiets brengen. *Parkeervakken bij school niet door langdurig geparkeerde voertuigen bezetten, zoals aanhangwagens en trailers. Al weet ik niet of dat mogelijk is. Hekjes aan de uiteinden van het fietspad, zodat fietsers afremmen voordat ze het fietspad verlaten. *Een parkeerverbod in de straat van de school verplaatst alleen het probleem!
1. Gevaarlijke obstakels onderaan de tuinstraatstoep verwijderen. 2. Ouders stimuleren hun kinderen met de fiets of lopend te brengen i.p.v. met de auto. Voorwaarde is wel dat dan ook de weg naar school veilig is. Punt 1 dient dan eerst aangepakt te worden. Ook is de dijk voor kinderen een zeer onveilige weg, veel gehaaste automobilisten (die bovendien fietsen inhalen, om geparkeerde auto's rijden etc.), vrachtauto's die op de dijk laden en lossen (denk ook aan de vorktruck).
aandacht voor het gedrag van de ouders en het slechte voorbeeld wat zij hiermee aan de kinderen geven.
Entree naar fietspad langs de kon. Julianastraat is hartstikke druk en er wordt hard gereden. Tevens komt de bus langs. Er is geen verduidelijking dat er overgestoken kan worden: waarom geen kleur op wegdek of andere bestrating zodat autos als vanzelf rustiger faan rijden.
Betere fietsen stalling :zoals een overdekte fietsenstalling zodat de fietsen in goede veilige staat blijven waardoor de verkeersveiligheid kan worden gewaarborgd, door altijd fietsen buiten te laten staan in weer en wind gaan zelfs de goede kwaliteit fietsen hard achteruit.
zebrapad(en) - in ieder geval over de Kon. Julianastraat (doorlopende route vanuit de Schoolstraat)
eventueel tijdens de spitsuren naar en van school klaar-overs plaatsen. En dan met name op de klaverstraat waar de fietsende kinderen moeten oversteken om het fietspad (bouwvereniging) richting de 2 scholen in te laten gaan. Iedereen steekt nu kris kros over tussen de rijdende auto s door wat soms enorm gevaarlijke situaties oplevert.

Overige opmerkingen n.a.v. de online enquête

De kant van de Irene school vind ik niet veilig. Daar rijden de auto's vrij hard
misschien is het een idee om bijvoorbeeld de schooltijden van de ireneschool en de wegwijzer anders te laten lopen waardoor het minder druk is, en de bus een uur niet door deze straat laten rijden.
Het goede voorbeeld laten zien aan je kind gewoon fietsen
We gaan net iets vaker met de auto dan met de fiets. Als ze met de fiets gaan fietsen ze zelf.
We vinden de verkeersveiligheid prima. Gezien de omstandigheden is er ook niet veel meer mogelijk.
Goed dat u aandacht aan dit onderwerp besteed. Ik hoop dat in de toekomst mijn kinderen wel met de fiets naar school kunnen. Op dit moment vind ik het niet verantwoord.
Voor de bewoners in deze buurt is het ook heel vervelend, wil je naar je werk, staat er ineens iemand voor je uitrit geparkeerd zodat je er niet uit kan. Of rijd je door de klaverstraat moet je weer wachten op iemand die midden op de rijbaan parkeert om haar kinderen eruit te gooien, vervolgens nog hele conversaties gaat voeren en ondertussen de fietsers die er aan alle kanten dan maar omheen manoeuvreren. Dit zijn dan de mensen die onze kinderen laten zien hoe je je in het verkeer gedraagt. Misschien de ouders ook laten meedoen met de verkeerslessen.
Hoop dat er een goede oplossing komt! Is nu echt heel onveilig!
Namelijk fietspad vlak voor school, met afslag de weg op!
Kinderen schieten zo het fietspad op, en uit school fietsen ze zonder kijken de straat op. Moet toch anders kunnen!
in de winter breng ik de kids meestal met de auto
ik kon helaas maar 1 antwoord kiezen...met mooier weer gaan we altijd op de fiets
Het is zeker in de winterperiode vol met auto's van ouders die kinderen ophalen/wegbrengen. Over het algemeen wordt er daardoor wel rustig gereden in de straat voor de school. De 'geparkeerde' auto's vormen zelf de wegversmalling voor de straat, waardoor dit noodzakelijk is.

Rekenkamercommissie Krimpenerwaard

- Mw. K. Meijer (voorzitter)
- Dhr. R. de Bonte
- Dhr. R. Paulussen
- Mw. P. Feelders-Heijndijk (secretaris/onderzoeker)

Telefoon: 14 0182 / 06-57096899

E-mail: RKC@krimpenerwaard.nl

Website: www.krimpenerwaard.nl/Rekenkamercommissie

De verantwoordelijkheid voor de inhoud van dit verslag berust bij de Rekenkamercommissie Krimpenerwaard.

Verkeersveiligheid rondom De Vlieger in Schoonhoven

Rekenkamercommissie Krimpenerwaard

Mei 2019

1 Achtergrond onderzoek

De Rekenkamercommissie Krimpenerwaard is een bijzondere commissie die onderzoek doet in Krimpenerwaard voor de gemeenteraad. Na onze jaarlijkse inventarisatie van mogelijk interessante onderzoeksonderwerpen heeft de Rekenkamercommissie Krimpenerwaard (hierna te noemen RKC) gekozen onderzoek te gaan doen naar de verkeersveiligheid rondom scholen in de Krimpenerwaard. In september 2018 is de RKC gestart met de voorbereidingen van dit onderzoek. De aankondiging van ons onderzoek leverde de nodige positieve reacties op, ook bij de lokale schrijvende pers. In november hebben we na consultatie acht scholen (6 basisscholen en 2 scholen voor het voortgezet onderwijs) aangeschreven en verzocht mee te doen aan ons onderzoek. Alle scholen, waaronder die van u, zegden hun medewerking toe.

Het belang van verkeersveiligheid rondom scholen blijkt onder meer ook uit onderzoek eind 2018 van RTL Nieuws en de Rijksuniversiteit Groningen onder bijna duizend scholen in Nederland. Negen op de tien scholen geeft aan grote verkeersproblemen te ervaren in de directe omgeving. Eind 2018 is door enkele ministeries in samenwerking met provincies, gemeenten en maatschappelijke organisaties het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 geformuleerd. Deze visie wordt de komende tijd uitgewerkt in concrete acties die zullen worden opgenomen in nog te ontwikkelen landelijke en regionale uitvoeringsplannen.

Het doel van het onderzoek van de RKC is om *inzicht* te bieden in de stand van zaken ten aanzien van de verkeersveiligheid rondom scholen uit het basis- en voortgezet onderwijs in de gemeente Krimpenerwaard en waar zinvol *aanbevelingen* te formuleren ter verbetering. De Rekenkamercommissie doet primair haar onderzoek ten behoeve van de gemeenteraad. We hebben ons daarnaast voorgenomen om de inwoners van de Krimpenerwaard daar waar mogelijk bij ons onderzoek te betrekken. In ons onderzoek hebben we zowel naar de *feitelijke* (fysieke) verkeerssituatie rondom de school gekeken als naar de *beleving* van verkeersveiligheid rondom de school. De fysieke verkeerssituatie hebben we vastgesteld tijdens een schouw eind 2018. We hebben gewerkt met een zogenaamd schouwformulier en verder foto's gemaakt waarop we enkele actuele verkeerssituaties hebben vastgelegd. Vervolgens hebben we een interview gehouden waarvan we het verslag hebben voorgelegd voor eventuele op- en aanmerkingen. Daarnaast hebben we gesproken met de leerlingenraad. Tot slot hebben we in maart een enquête uitgezet onder ouders van de 6 basisscholen en leerlingen van de 2 middelbare scholen. Vanuit uw school hebben we 91 reacties ontvangen (een response van 34%, gebaseerd op het aantal leerlingen). 86 personen hebben de enquête volledig ingevuld.

Hieronder treft u de uitkomsten van uw school. In een later stadium volgt een overkoepelend rapport waarin de resultaten van alle acht scholen zijn verwerkt en waarin tevens de uitkomsten van interviews met de BOA Verkeersveiligheid van de gemeente Krimpenerwaard, de Verkeersleerkracht -die voor een aantal scholen van de Krimpenerwaard werkt- en enkele verkeersdeskundigen van de gemeente zijn verwerkt. Dit overkoepelende rapport zullen we publiceren en aanbieden aan zowel de gemeenteraad, het college als de ambtelijke organisatie van de gemeente Krimpenerwaard. Uiteraard zal uw school hiervan ook een exemplaar ontvangen.

2 Samenvatting

De Vlieger is gesitueerd in een woonwijk. Aan de zijde van de naastgelegen school De Rank is een doorgaande weg waar verkeersdrempels zijn. Er staat een hek rondom de school (zowel aan de kant van de onderbouw als aan de kant van de bovenbouw).

Aan de zijde van de bovenbouw van de school zijn smalle, drukke straten. Het verkeersbeeld bij het wegbrengen en ophalen van de kinderen is vaak chaotisch aldus de schoolleiding en dit hebben wij ook geconstateerd tijdens onze schouw. Dit komt met name door het gedrag van een aantal ouders. Zij parkeren niet altijd in de daarvoor beschikbare vakken of staan op hoeken van de straat. De ouders zijn vaak gehaast en er wordt weinig rekening met elkaar gehouden, aldus de schoolleiding.

Aan de zijde van de onderbouw (de kleuters) is het verkeersbeeld iets minder hectisch dan aan de bovenbouwzijde. Bij een kruising vlakbij de school zijn er een duidelijke wegmarkering (inclusief andere kleur bestrating) en drempels aangebracht. Toch komen ook aan deze kant opvallend veel ouders met de auto. Er wordt fout geparkeerd op de parkeerplaats en er lopen kinderen tussen de auto's door.

De verkeersveiligheid rond de school wordt dan ook door de ouders als 'onvoldoende' ervaren (gemiddeld rapportcijfer 4,8) blijkt uit de online enquête onder ouders. Veel ouders geven aan dat dit nog lager wordt bij slechte weersomstandigheden. Gevaarlijke situaties doen zich volgens de ouders vooral voor aan de Leeghwaterstraat (met name het foutief parkeren bij brengen/halen), de kruising van de Copernicussingel met de Buys Ballotsingel (onoverzichtelijke situatie waar rechts voorrang heeft en kinderen meer bezig zijn met het maken van de oversteek naar school), de Pasteurweg (zebrapaden op onverwachte plaatsen) en de Copernicussingel (waar vrij hard gereden wordt).

De Vlieger geeft aan dat alle klassen, op een verschillende manier, met een vorm van verkeerslessen te maken krijgen. Verkeerslessen worden verzorgd door de docenten van de school. De lessen zijn erop gericht de kinderen een verkeersdiploma te laten halen. In groep 7 wordt er meegedaan met het theoretisch en praktisch verkeersexamen.

Het is de RKC opgevallen dat er rondom de school (door middel van hekken en aan de kleuterzijde door middel van snelheidsverlagende drempels) enige maatregelen zijn genomen om de verkeersveiligheid te bevorderen. De school ligt echter niet in een zogenaamde gemarkeerde schoolzone en de schoolleiding heeft aangegeven dat zich de afgelopen jaren enkele verkeersongevallen hebben voorgedaan in de directe omgeving van de school. Daar waar er vermijdbare risico's op een ongeval zijn, ligt dit met name aan het gedrag van ouders, zo hebben wij tijdens onze schouw geconstateerd. Dit beeld wordt bevestigd door de schoolleiding.

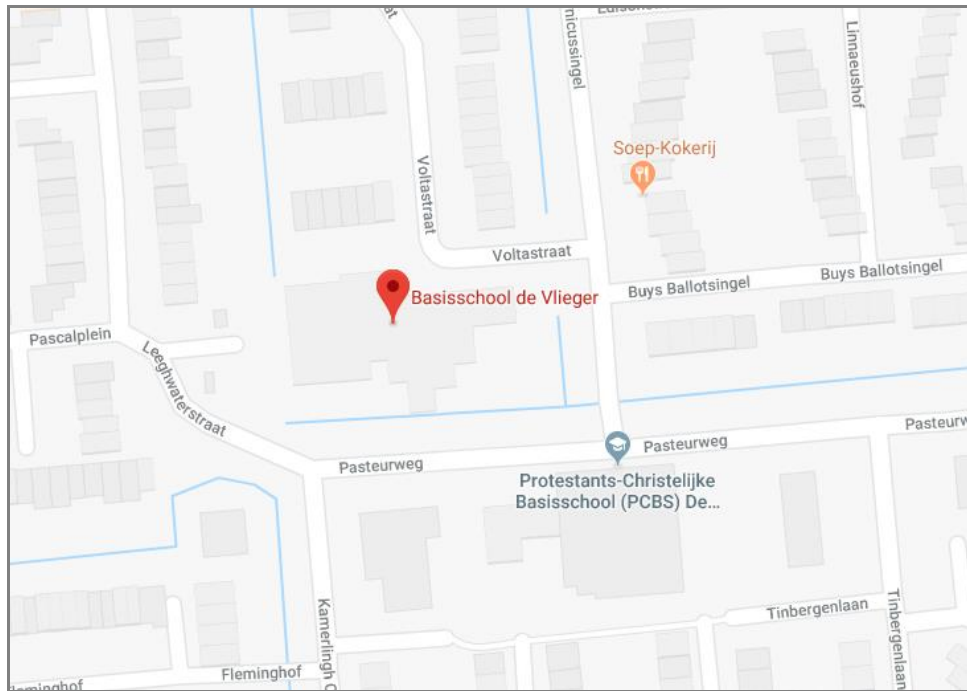
De schoolleiding heeft verschillende wensen aangegeven die de verkeersveiligheid ten goede zouden kunnen komen, zoals het inrichten van een schoolzone samen met de andere basisschool De Rank, duidelijk gemarkeerd door bijvoorbeeld zogenaamde totempalen. Verder is de schoolleiding van mening dat de politie vaker zou kunnen komen controleren en zo nodig de ouders bekeuren. Ouders geven met name aan dat de verkeersveiligheid rondom school verhoogd kan worden door maatregelen om hard rijden tegen te gaan, een Kiss & Ride en een betere oversteekplaats naar school toe.

We bevelen aan om met een verkeerskundige te kijken op welke manier de verkeerssituatie in de direct omliggende straten aangepast zou kunnen worden. We denken daarbij met name aan het verhogen van de overzichtelijkheid van de situatie (kruising Copernicussingel en Buys Ballotsingel en meer zichtbaarheid voor de zebrapaden), duidelijker markering als schoolzone en veilige oversteekplaatsen richting de school.

3 Feitelijke verkeerssituatie

3.1 Kenmerken schoolomgeving

De uitgang van de bovenbouw van de school ligt in de Voltastraat, in een woonwijk met gebiedsontsluiting. Het voetpad is er gescheiden van de rijbaan. Het zijn smalle straten waar gedeeltelijk parkeerplekken te vinden zijn. Auto's en fietsers maken gebruik van dezelfde weg.

Er is in de omgeving van de Voltastraat geen markering aanwezig dat een schoolgebied aangeeft. Op de kruising met de Copernicussingel ligt een zogeheten "punaise".

Verder valt het tijdens de schouw op dat er gedeeltelijk zicht ontbreekt door een heg (particulier bezit). Aan deze zijde van de school ligt geen veilige oversteekplaats voor voetgangers.¹¹

De uitgang aan de zijde van de onderbouw, bij de kleuters, ligt aan een rustige straat (Leeghwaterstraat), in een woonwijk aan een zogenaamde erftoegangsweg. Bij de nabijgelegen school Rank zijn aan de Pasteurweg richting de Leeghwaterstraat drempels aangebracht.

---

¹¹ De school benadrukte later ook dat dit een heel gevaarlijk punt is waar veel kinderen vandaan komen.

Verderop richting de in/uitgang van de kleuters, waar de Pasteurweg de Leeghwaterstraat treft, is een punaise aangebracht met oversteekplaatsen.

3.2 Inrichting schoolplein

Het schoolplein aan de bovenbouwzijde is voorzien van omheining en er is een draaihek bij de ingang van de school. Aan de kant van de onderbouw is er eveneens een hek rondom geplaatst.

3.3 Gedrag ouders en kinderen die deelnemen aan het verkeer

Tijdens de schouw viel het op dat er aan de zijde van de bovenbouw de nodige verkeerd geparkeerde auto's stonden op de hoek van een smalle straat voor de school. Gedeeltelijk stonden er ouders in hun auto in de bocht geparkeerd.

Verder viel het op dat er een aantal ouders die op fiets waren midden op de weg bleven stil staan voor een praatje met ouders die in de verkeerd geparkeerde auto's zaten.

Aan de zijde van de onderbouw werden veel kinderen met de auto opgehaald. Er is een kleine parkeerplaats voor de school, maar deze was al snel vol, hetgeen resulteerde in foutparkeerders. Verder constateerden we achteruitrijdende ouders op de parkeerplaats en ook ouders die erop keerden vanwege ruimtegebrek.

Overigens merkten we tijdens de schouw ook wat foutparkeerders op bij de naastgelegen school De Rank.

4 Ervaren verkeersveiligheid

De leerlingenraad geeft aan dat er hard gereden wordt door auto's, met name op de schoolroute. Zij noemen ook een aantal bijna-ongelukken door situaties waarbij auto's niet (voldoende) afremden bij een zebrapad.

De schoolleiding zelf geeft de verkeersveiligheid rondom de school een onvoldoende. Veel ouders brengen en halen hun kinderen met de auto en er ontstaan daardoor onoverzichtelijke situaties die een risico vormen voor de verkeersveiligheid.

De ouders die de online enquête hebben ingevuld (91 in totaal, waarvan 86 volledig) bevestigen dit beeld: Het gemiddelde rapportcijfer voor de verkeersveiligheid is een 4,8. Bijna 9% van de ouders geeft als cijfer een 1, geen enkele ouder geeft een 9 of 10.

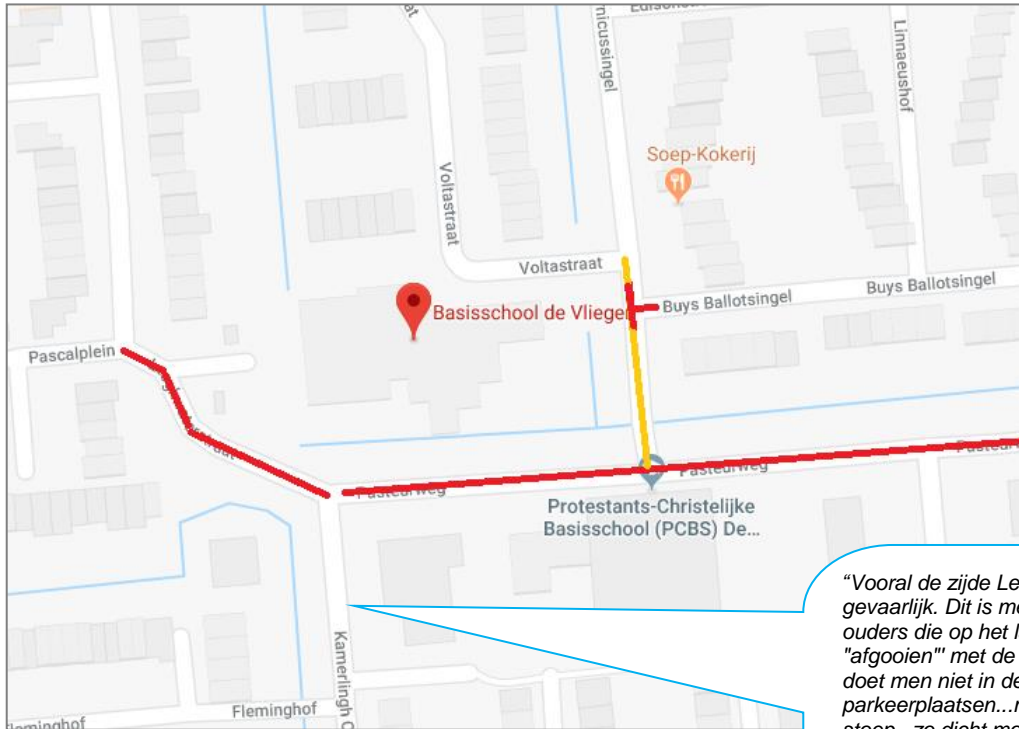

Daar bovenop geven de meeste ouders aan dat het rond de school minder veilig wordt bij slecht weer.

Volgens de schoolleiding komen veel ouders hun kinderen brengen en halen met de auto, terwijl de meeste leerlingen in de wijk wonen. Daarentegen wordt in de online enquête aangegeven dat de meeste leerlingen (circa 60%) lopend naar school komen.

Gevraagd naar specifieke straten of situaties rond de school die gevaarlijke situaties opleveren voor het verkeer noemen de ouders in de online enquête alle straten rondom de school. Eruit springen de Leeghwaterstraat (met name het foutief parkeren bij brengen/halen), de kruising van de Copernicussingel met de Buys Ballotsingel (onoverzichtelijke situatie waar rechts voorrang heeft en kinderen meer bezig zijn met het maken van de oversteek naar school), de Pasteurweg (zebrapaden op onverwachte plaatsen) en de Copernicussingel (waar vrij hard gereden wordt).

“Vooral de zijde Leeghwaterstraat is heel gevaarlijk. Dit is met name te danken aan ouders die op het laatste moment hun kind "afgooien" met de auto bij school...parkeren doet men niet in de ruim voldoende aanwezige parkeerplaatsen...men zet de auto's half op de stoep.. zo dicht mogelijk bij school...voor de kinderen die dan oversteken van de stoepen naar de school is er geen overzicht en ook niet voor het verkeer dat er langs moet...heel gevaarlijk!!!”

Bron: Online enquête

	Meer dan 10x genoemd
	Meer dan 5x genoemd

Meer algemeen worden door ouders het foutieve parkeren genoemd in alle straten en het niet stoppen van auto's bij zebrapaden.

5 Initiatieven vanuit school

De Vlieger geeft aan dat alle klassen, op een verschillende manier, met een vorm van verkeerslessen te maken krijgen. Zo maken de kleuters een paar keer per jaar een natuurwandeling. Ze gaan dan deelnemen aan het verkeer en krijgen vooraf uitleg over oversteken, verkeersborden en dergelijke. Groepen 3-4 gaan geregeld naar de speeltuin en krijgen daarbij vooraf ook uitleg over oversteken. In groep 7 wordt meegedaan aan zowel het theoretisch als het praktisch verkeersexamen. De lessen worden verzorgd door de school zelf.

Rondom de school hebben voorheen zogenaamde Victor Veilig-mannetjes gestaan (gele poppetjes die op de snelheid attenderen) maar deze zijn helaas gesneuveld. De school stimuleert verder dat kinderen zelf op de fiets naar school komen. Ze krijgen dan een eigen plekje voor hun fiets.

De docenten spreken de ouders soms aan op hun gedrag als het gaat om in de auto blijven zitten, maar hebben niet het idee dat de boodschap goed overkomt.

6 Toekomst, preventie, wensen

De schoolleiding van De Vlieger heeft verschillende wensen aangegeven die de verkeersveiligheid ten goede zouden kunnen komen, namelijk dat:

- er zou een schoolzone ingericht kunnen worden samen met de tegenoverliggende basisschool De Rank
- deze schoolzone duidelijk gemarkeerd zou moeten worden, bijvoorbeeld met zogenaamde totempalen
- de politie vaker zou mogen komen controleren en desnoods bekeuren.

Daarnaast heeft de schoolleiding aangegeven dat men als school in de nieuwsbrieven vaker aandacht kan besteden aan de verkeersveiligheid rondom de school.

In de online enquête geeft 97% (!) van de ouders aan dat de verkeersveiligheid rond de school verbeterd kan worden. De suggesties die het meest genoemd worden zijn maatregelen om hard rijden tegen te gaan, een Kiss & Ride en een betere oversteekplaats naar school toe.

Wat zou er verbeterd kunnen worden aan de verkeersveiligheid rond de school? U mag meerdere antwoorden kiezen.	
Maatregelen waardoor auto's minder snel rijden in de straat van de school (bijvoorbeeld drempels, wegversmallingen en verkeersborden)	54,8%
Een (betere) Kiss & Ride	44,1%
Een betere oversteekplaats naar de school toe	44,1%
Duidelijker laten zien dat er een school staat (door verkeersborden, strepen op de weg, palen, enzovoorts)	35,7%
Meer parkeerplaatsen	34,5%
Meer controle door de politie	33,3%
Een parkeerverbod of stopverbod in de straat van de school	29,8%
Meer fietsenrekken	10,7%
Anders, namelijk:	16,7%
<i>Zie bijlage voor de gegeven antwoorden bij "Anders, namelijk:"</i>	

7 Verwonderpunten, opvallende punten

Het is de RKC opgevallen dat er rondom de school (door middel van hekken en aan de kleuterzijde door middel van snelheidsverlagende drempels) enige maatregelen zijn genomen in de verkeersveiligheid te bevorderen. De school ligt echter niet in een zogenaamde gemarkeerde schoolzone en de schoolleiding heeft aangegeven dat zich de afgelopen jaren enkele verkeersongevallen hebben voorgedaan in de directe omgeving van de school. Daar waar er vermijdbare risico's op een ongeval zijn, ligt dit met name aan het gedrag van de diverse weggebruikers, zo hebben wij tijdens onze schouw geconstateerd. Dit beeld wordt bevestigd door de schoolleiding en de resultaten van de online enquête.

8 Suggesties

Ga met een verkeerskundige na op welke manier de verkeerssituatie in de direct omliggende straten aangepast zou kunnen worden. We denken daarbij met name aan het verhogen van de overzichtelijkheid van de situatie (kruising Copernicussingel en Buys Ballotsingel en meer zichtbaarheid voor de zebrapaden), duidelijker markering als schoolzone en veilige oversteekplaatsen richting de school.

Bijlage: Open antwoorden uit de online enquête

Genoemde straten of situaties rond de school die gevaarlijke situaties opleveren voor het verkeer

Bij het kruispunt van de hoofdingang is geen zebrapad en ook geen overzicht om veilig over te steken door de geparkeerde auto's langs de weg
straten rondom school waar auto's stil gaan staan om kinderen eruit te laten, gaan op stoepen en in straten parkeren waar andere auto's weer omheen gaan rijden Sommige auto's rijden hard en rijden door bij zebrapad
p aan de leegwaterstraat
Pasteurweg
Vanuit de Buys Ballotsingel oversteken naar de stoep aan de overkant (Copernicussingel)
De parkeerplaats bij de onderbouw kan beter. Of in ieder geval hoe sommige ouders hun auto parkeren.
Werkverkeer tussen 08:00 en 08:30
Leegwaterstraat..
Leegwaterstraat/pascalplein
Bocht bij de parkeerplaats, de vele beplantingen zorgen voor slecht zicht
Als ze de straat inrijden bij de bovenbouw
in de leegwaterstraat is er een zebra pad bij de gymzaal van de rank als daar de auto's de hoek om komen die zien niet gelijk dat daar een zebra zit dus de meeste auto's rijden ook gewoon door.
De straat bij de hoofdingang tegenover de Rank waar auto's van rechts komen en veel kinderen met de fiets paseren. Soms is het best onoverzichtelijk
Leegwaterstraat
kruising copernicussingel pasteurweg een drempel oid te maken om de snelheid te verminderen.
Bij de hoofdingang het kruispunt
Ja, maar weet de naam niet vd zijstraat waar ook veel lopend/fietsend/auto,s vandaan komen.
Kruispunt
Er wordt hard gereden op de Copernicussingel, dit in combinatie met door ouders geparkeerde auto's lever een onoverzichtelijke situatie op.
Om richting het bovenbouwplein te fietsen/rijden kom je vanaf de Pateurweg en ga je naar rechts de Copernicussingel op, daar staan dan vanaf die kruising auto's geparkeerd aan de rechterkant van de weg, hierdoor kan er maar vanaf 1 kant verkeer doorheen. Dan komt na een paar meter de Buys Ballotsingel rechts uit, deze hebben (belachelijk genoeg) voorrang maar dat is een enorm onoverzichtelijke hoek die kinderen niet in kunnen schatten. Daar omheen staan nog tig auto's langs de stoep geparkeerd van de ene kruising tm de andere...dat geeft al geen overzicht en is krap en de kinderen zijn ter hoogte van die uitrit drukker bezig met het afslaan naar links richting school waardoor het vaak bijna fout gaat.
kruising pasteurweg / copernicussingel. hier is niet eens een zebrapad
2 scholen dicht bij elkaar veel auto's veel kinderen met fietsen die gewoon opeens oversteken.
De bocht rondom de school (rijdt men erg hard) en het kruispunt voor de school (kan erg druk zijn en dus onoverzichtelijk)
Kruising Copernicusstraat en pasteurweg
Tussen de beide scholen in en de zijstraten van die straat. Overige verkeersdeelnemers die mogelijk "haast" hebben En auto rijden maar met aandacht voor hun mobiele telefoon hebben. Tevens ook fietsers die meer aandacht voor hún telefoon hebben.
voltastraat, pasteurstraat en coperniusstraat
Het "kruispunt" aan de voorkant vd school. Er kan van alle kanten verkeer komen dus niet veilig bij oversteken.
Copernicussingel, pasteurweg, en een stopteken van de weg die van de woonerf afkomt. Daar komen kinderen en fietsers ineens tevoorschijn.
De straat vanaf de peuterspeelzaal is zeer onveilig.
Pasteurweg
De splitsing bij kamerling onnesdrees en pasteurweg/ leegwaterstraat
Voltastraat
Kamerling onnesdreef x leegwaterstraat
Auto's die langs de kant van de weg stoppen terwijl daar fietsers langs moeten. En het creëert opstopping.
Vooral parkeren dicht op de hoeken van de straat waardoor het zicht verminderd. Oversteek kinderen vanuit de Buys de Ballot is zeer onoverzichtelijk
Tussen de vlieger en de rank (met name kis and ride is daar met slect weer een drama autos die zomaar stoppen met eventuele gevolgen fietser achterop de auto). En het kruispunt (straat weet ik even niet).staat een hoge haag waardoor het moeilijk zichtbaar is wat er van rechts komt.
T-splitsing pasteurzaal-vlieger
Het zebrapad voor de Pasteurzaal. Doordat hij dicht bij een bocht ligt,stoppen de auto's niet altijd. Levensgevaarlijk!!!
Rondom de hele school eigenlijk. Voltastraat willen ouders van allebei de kanten hun kinderen brengen en halen. Kinderen fietsen op de stoep, gevaarlijk voor kinderen die lopen. De aangrenzende straat is de route van en naar de rank en naar de vlieger. Houden ook een heleboel mensen zich niet aan de regels
De in en uitrit van de parkeerplaats
Pasteurweg is 1 lange weg waar regelmatig aardig door word gereden. Ook gebeurt het regelmatig dat mensen niet stoppen voor het voetgangersoversteekplaats. Dat is sowieso de laatste jaren een probleem. Mensen twifelen. Durven vingers niet uit te steken als ze op de fiets zitten. Remmen af en wachten tot achterop komend verkeer voorbij is. Die twijfel zie je ook bij ouders en kinderen die over moeten steken. Iedereen heeft schijt aan elkaar lijkt wel. Maatschappelijk probleem.
De paateurweg wordt regelmatig ondanks de drempels te hard gereden.
Copernicussingel

<p>Buyts ballotstraat en voltstraat</p> <p>Bocht tussen leeghwaterstraat en pasteurweg</p> <p>Alle straten zijn druk doordordat er meerdere scholen zijn.</p> <p>De oversteek punt van Asserlaan naar K. Onnesdreef en dan weer lopen naar school of fietsen, er is geen zebrapad en je moet zo lang wachten om ze je over laten oversteken. En kinderen kunnen hier niet zo makkelijk oversteken omdat ze geen voorrang krijgen van autobestuurders.</p> <p>Dat ouders midden op de weg stoppen om kind uit de auto te laten stappen. Auto half op de stoep of zelfs op het zebrapad parkeren</p> <p>Parkeer probleem onderbouw</p> <p>Parkeerplek op de onderbouw, want kinderen lopen tussen de auto's door. Terwijl men veilig wilt wegrijden zien de auto's de kinderen niet altijd.</p> <p>De T splitsing voor de school aan de bovenbouwkant</p> <p>De straat bij de rank voor. Mensen stoppen overal om hun kids uit de auto te laten. In de bocht van de leeghwaterstraat hetzelfde verhaal. De wegen worden geblokkeerd.</p> <p>Net alle 3 benoemd bij de vorige vraagstelling. Parkeerplaats aan de kleuterzijde van de Vlieger. De oversteek van de woonwijk aan de overzijde van deze parkeerplaats, naar de parkeerplaats of stoep toe. De kruising bij de voltastraat aan de voorzijde van de school die uitkomt op de weg die voorlangs de Rank loopt. Hier wordt veel overgestoken zonder te kijken.</p> <p>Leeghwaterstraat. Mensen parkeren ondanks verbod half op de stoep of stoppen midden op straat.</p> <p>Kruispunt Leeghwaterstraat - Pasteur weg - Kamerlingh Onnes dreef. Sommige bestuurders van auto's rijden hard en stoppen niet bij het zebrapad. Ook door ouders die hun kind met de auto naar school brengen of halen.</p> <p>Leeghwaterstraat</p> <p>Hoek Copernicussingel en Pasteurweg onoverzichtelijk door heg hoekhuis. Als er auto's geparkeerd staan aan de weg in de Copernicussingel dan is het uitkijken geblazen als je uit de Buyts Ballotsingel komt. Er is wel eens een kind aangereden</p> <p>Kruising van de tinbergenlaan En oversteek van de byuisbelotsingsingel</p> <p>Pasteurweg, Leeghwaterstraat, bij hoofdingang van school</p> <p>Voor de zijde Leeghwaterstraat is heel gevaarlijk. Dit is met name te danken aan ouders die op het laatste moment hun kind "afgooien" met de auto bij school...parkeren doet men niet in de ruim voldoende aanwezige parkeerplaatsen...men zet de auto's half op de stoep.. zo dicht mogelijk bij school...voor de kinderen die dan oversteken van de stoepen naar de school is er geen overzicht en ook niet voor het verkeer dat er langs moet...heel gevaarlijk!!!</p> <p>De t splitsing bij de vlieger is gevaarlijk en bij de gymzaal pasteurzaal net na de bocht.</p> <p>Kruispunt leeghwaterstraat pasteurweg...beplanting maakt de bocht van de leeghwaterstraat vrij onoverzichtelijk</p> <p>Het zebrapad op de Pasteurweg is gevaarlijk. Zit met na/voor bocht. Mensen die van de Kamerlingh Onnesdreef komen rijden gewoon door. Ook de mensen die vanuit de Leeghwaterstraat komen. Die zijn getrest en geïrriteerd door auto's en mensen overal. Rijden hard de straat uit waardoor ze niet stoppen bij het zebrapad.</p> <p>Pasteurweg en begin Leegwhaterstraat, daar wordt zomaar gestopt en schuin overgestoken met auto's. Gevaarlijk voor fietsers.</p> <p>Bovenbouw kant is de oversteek zeer onveilig</p> <p>Rondom de gehele school</p>
--

Genoemde suggesties ter verbetering van de verkeersveiligheid bij "Anders, namelijk"

<i>de parkerplaats is niet eenvoudig op en af te rijden. je moet altijd steken, keren enz.</i>
<i>Vanuit de Buys Ballotsingel gezien vind ik het oversteken naar school onoverzichtelijk en rommelig, met verkeer van 3 verschillende kanten, bijna een kruispunt dus.</i>
<i>Beplanting snoeien</i>
<i>Het aanspreken van mensen die zich misdragen in het verkeer (aanspreken door school, maar ook door andere ouders). Ouders die zomaar oversteken, parkeren op gevaarlijke plaatsen enz..</i>
<i>Klaar over op de weg.</i>
<i>Een tijdelijk parkeerverbod tussen bijvoorbeeld 8 uur en 8.30 en tussen 14 en 14.30 met uitzondering van bewoners.</i>
<i>Ik twijfel of de haalbaarheid van een parkeer of stopverbod wat uithaalt indien er wel gewoon doorheen gereden mag worden</i>
<i>Toezichthouder op manier van parkeren van ouders en hun hier ter plaatse ook op aanspreken. Dit zou bv 1 a 2 keer in de week voor een periode gelden en aankondiging in het vliegernieuws</i>
<i>Zorgen dat ouders niet midden op de weg stoppen om hun kind uit de auto te laten stappen. Erg gevaarlijk. Andere weggebruikers die niet bij school hoeven te zijn, hebben vaak haast, dus letten niet op de kinderen die oversteken extra controle zou fijn zijn</i>
<i>Meer controle bij de zebrapaden rondt de school</i>
<i>Aan de kant van de kleuters kan geparkeerd worden. Helaas steken kinderen ook over en steken schuin de parkeerplaats over ipv over de stoep te lopen. Hierdoor worden er weleens kinderen over het hoofd gezien bij het naar achter rijden van geparkeerde auto's.</i>
<i>Aan de zijkant is een strook met parkeerplaatsen, helaas word door te weinig plaats ook aan de overkant van de parkeerplaats geparkeerd waardoor geparkeerde auto's er slecht uitkunnen en er schuin overgestoken wordt.</i>
<i>Er moeten meer oversteekplaatsen komen rondom de school die duidelijker aangegeven zijn en er zo voor zorgen dat men via deze weg oversteekt en niet op andere plaatsen. Vooral bij de cruising vanuit de voltastraat naar de Rank wordt veel overgestoken, zeer gevaarlijke situatie.</i>
<i>Die asociale ouders hard aanpakken die hun auto zo op de stoep donderen en hun kind eruit schoppen en dan ook nog vrolijk vanuit de auto blijven zwaaien. Heel de stoep (bijna dagelijks) geblokkeerd waardoor mijn kind over de weg moet omlopen. Ook al aangeheven eerder op school maar naar mijn idee wordt hier geen ene moer aan gedaan. Voedt deze ouders eens op!!!</i>
<i>Parkeerverbod begin van de Copernicussingel</i>
<i>Opvoeden van de ouders! Betreft veelal ouders die niet stoppen voor de zebrapaden, auto's op de stoep parkeren, stoppen op de weg en auto's die niet gekrabd en beslagen zijn. Ook rijden ze hard door de bochten en halen fietsers in. Ik irriteer mij elke dag aan dit schofterige gedag! Goede voorbeeld is ver te zoeken! Aanspreken helpt niet...verschrikkelijk!!!</i>

Overige opmerkingen n.a.v. de online enquête

Hogere drempels voor bij de zebrapaden en dat ze duidelijker aangegeven worden.
Vaker controle door politie op parkeren op stoepen enz..
Een zebra plaatsen bij die kruising tegenover de Rank. Over het algemeen is er al een hoop gedaan.
Eigenlijk niet, maar wilde even zeggen dat dit een fijne nuttige vragenlijst was.
Maak aan de kant van de bovenbouw in de bocht naar het fietsenrek een op en afrit plek voor de fietsen ipv dat ze daar nu (wederom in een vol geparkeerde dus smalle en onoverzichtelijk straat/hoek) allemaal midden op de weg moeten afstappen om de stoep daar op te komen. En misschien extra aanduidingen voor automobilisten daar voooor de hoek (in de Voltastraat) dat er kinderen fietsen zodat ze niet als een malloot de bocht in komen racen richting de school
Nadat er meer gecontroleerd werd op op de straat parkeren vond ik het veiliger.
Controle vd politie zal misschien het telefoon gebruik tijdens deelname aan het verkeer een oplossing kunnen zijn.
Betere kiss and ride en meer (tijdelijke) parkeermogelijkheden
graag een spoedige realisering
Wanneer iedereen gewoon op een p parkeert en langzaam rijdt, is de situatie veilig.
Nu is dat niet het geval.
Misschien helpt het om duidelijker aan te geven waar je mag stoppen/stilstaan/ parkeren en waar niet.
Zou fijn zijn als er concreet iets mee gebeurt.
Hoop dat er snel wat aan gedaan word.
Zie hiervoor. Maatschappelijk probleem. Zelfs de oude garde steekt handen niet uit. nemen voorrang of twijfelen.
Meer parkeer plekken rond de school
Meer parkeerplekken regelen rond de school.
Een idee om klaar overs te gebruiken?
Heel goed initiatief. Als deze situatie beter wordt, durf ik mijn kinderen in de toekomst beter op de fiets naar school te sturen. Mochten jullie nog vragen hebben, dan ben ik bereid deze toe te lichten.
Doe er nu ook eens iets mee!
Niet alleen maar aanhoren en naast je neerleggen maar actie!! Ga anders zelf eens vanaf 08.10 bij de parkeerplaats aan de onderbouw staan en spreek de ouders hier persoonlijk op aan!!!!
Ik woon in de mr kesperstraat en loop tussen door naar school. Ik irriteer mij enorm over de hoge snelheid op de Rotterdamse weg. En het valt mij op dat bijna elke week wel een situatie ontstaat bij het zebrapad dat we geen voorrang krijgen.
Ik hoop dat de situatie aangepakt kan worden.
Hoop echt dat er wat gaat veranderen. Het begint bij de ouders! Ga maar eens buiten staan als directie/ ouders. Et is om te schamen

Rekenkamercommissie Krimpenerwaard

- Mw. K. Meijer (voorzitter)
- Dhr. R. de Bonte
- Dhr. R. Paulussen
- Mw. P. Feelders-Heijndijk (secretaris/onderzoeker)

Telefoon: 14 0182 / 06-57096899

E-mail: RKC@krimpenerwaard.nl

Website: www.krimpenerwaard.nl/Rekenkamercommissie

De verantwoordelijkheid voor de inhoud van dit verslag berust bij de Rekenkamercommissie Krimpenerwaard.

Verkeersveiligheid rondom de Koningin Wilhelminaschool in Ouderkerk aan den IJssel

Rekenkamercommissie Krimpenerwaard

Mei 2019

1 Achtergrond onderzoek

De Rekenkamercommissie Krimpenerwaard is een bijzondere commissie die onderzoek doet in Krimpenerwaard voor de gemeenteraad. Na onze jaarlijkse inventarisatie van mogelijk interessante onderzoeksonderwerpen heeft de Rekenkamercommissie Krimpenerwaard (hierna te noemen RKC) gekozen onderzoek te gaan doen naar de verkeersveiligheid rondom scholen in de Krimpenerwaard. In september 2018 is de RKC gestart met de voorbereidingen van dit onderzoek. De aankondiging van ons onderzoek leverde de nodige positieve reacties op, ook bij de lokale schrijvende pers. In november hebben we na consultatie acht scholen (6 basisscholen en 2 scholen voor het voortgezet onderwijs) aangeschreven en verzocht mee te doen aan ons onderzoek. Alle scholen, waaronder die van u, zegden hun medewerking toe.

Het belang van verkeersveiligheid rondom scholen blijkt onder meer ook uit onderzoek eind 2018 van RTL Nieuws en de Rijksuniversiteit Groningen onder bijna duizend scholen in Nederland. Negen op de tien scholen geeft aan grote verkeersproblemen te ervaren in de directe omgeving. Eind 2018 is door enkele ministeries in samenwerking met provincies, gemeenten en maatschappelijke organisaties het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 geformuleerd. Deze visie wordt de komende tijd uitgewerkt in concrete acties die zullen worden opgenomen in nog te ontwikkelen landelijke en regionale uitvoeringsplannen.

Het doel van het onderzoek van de RKC is om *inzicht* te bieden in de stand van zaken ten aanzien van de verkeersveiligheid rondom scholen uit het basis- en voortgezet onderwijs in de gemeente Krimpenerwaard en waar zinvol *aanbevelingen* te formuleren ter verbetering. De Rekenkamercommissie doet primair haar onderzoek ten behoeve van de gemeenteraad. We hebben ons daarnaast voorgenomen om de inwoners van de Krimpenerwaard daar waar mogelijk bij ons onderzoek te betrekken. In ons onderzoek hebben we zowel naar de *feitelijke* (fysieke) verkeerssituatie rondom de school gekeken als naar de *beleving* van verkeersveiligheid rondom de school. De fysieke verkeerssituatie hebben we vastgesteld tijdens een schouw eind 2018. We hebben gewerkt met een zogenaamd schouwformulier en verder foto's gemaakt waarop we enkele actuele verkeerssituaties hebben vastgelegd. Vervolgens hebben we een interview gehouden waarvan we het verslag hebben voorgelegd voor eventuele op- en aanmerkingen. Tot slot hebben we in maart een enquête uitgezet onder ouders van de 6 basisscholen en leerlingen van de 2 middelbare scholen. Vanuit uw school hebben we 75 reacties ontvangen (een response van 32%, gebaseerd op het aantal leerlingen). 70 personen hebben de enquête volledig ingevuld.

Hieronder treft u de uitkomsten van uw school. In een later stadium volgt een overkoepelend rapport waarin de resultaten van alle acht scholen zijn verwerkt en waarin tevens de uitkomsten van interviews met de BOA Verkeersveiligheid van de gemeente Krimpenerwaard, de Verkeersleerkracht -die voor een aantal scholen van de Krimpenerwaard werkt- en enkele verkeersdeskundigen van de gemeente zijn verwerkt. Dit overkoepelende rapport zullen we publiceren en aanbieden aan zowel de gemeenteraad, het college als de ambtelijke organisatie van de gemeente Krimpenerwaard. Uiteraard zal uw school hiervan ook een exemplaar ontvangen.

2 Samenvatting

De Koningin Wilhelminaschool wordt aan de drie zijden omringd door woonhuizen of lage flats. Aan de voorzijde is er een smalle straat met eenrichtingsverkeer, liggende in een 30 kilometer zone. De school ligt in de bocht. In de nabije omgeving van de school zijn er (door middel van drempels en hekken rondom de school) enige maatregelen genomen die de verkeersveiligheid kunnen bevorderen. Er is geen markering aangebracht in de omgeving van de school die aangeeft dat men zich in een schoolgebied begeeft. Er hebben zich de afgelopen jaren nauwelijks incidenten voorgedaan.

Het is de RKC opgevallen dat de Wilhelminaschool een school is waar veel kinderen zelfstandig op de fiets naar toe komen. Rondom de school zijn er verschillende steegjes die toegang verlenen tot het schoolplein en het gedeelte daarvoor. Het valt op dat er veel fietsen staan en dat lang niet alle fietsen kunnen worden weggezet in de daarvoor bestemde rekken. Sommige omwonenden ervaren hier overlast van. Onlangs is er daarover een klacht ingediend bij de gemeente.

Volgens de schoolleiding kent de Wilhelminaschool weinig problemen met de verkeersveiligheid, alleen is het gedrag van weggebruikers soms een aandachtspunt. Ouders daarentegen geven de verkeersveiligheid rondom de school een magere voldoende. Vooral de straat waarin de school ligt, de Willem de Zwijgerstraat, wordt vaak genoemd als knelpunt. Dit komt volgens de ouders doordat er een onoverzichtelijke situatie ontstaat met auto's, fietsers (die soms half op de weg staan) en voetgangers. Ten tijde van de schouw werden enkele leerlingen weggebracht met de auto. We constateerden dat er in een enkel geval fout werd geparkeerd in de bocht, op de openbare weg of dat achteruit de eenrichtingsweg werd ingereden.

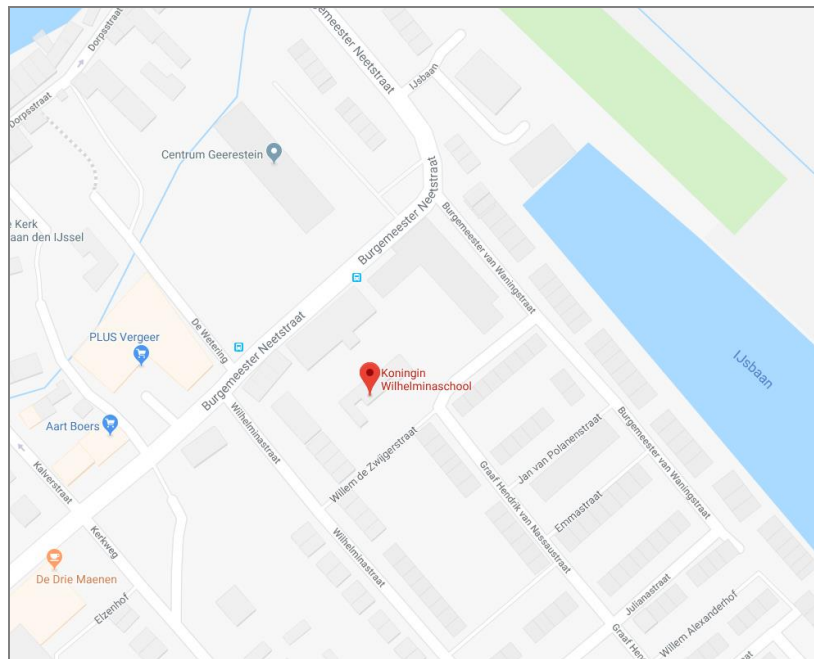
De Wilhelminaschool doet mee aan 'School op Seef'. Door deelname aan het School op Seef programma is er naar oordeel van de RKC (behoorlijke) aandacht voor verkeerseducatie aan leerlingen.

Ouders geven aan dat de verkeersveiligheid rondom school vooral verhoogd kan worden door een betere oversteekplaats naar de school toe, een Kiss & Ride en een parkeerverbod of stopverbod in de straat van de school. We bevelen aan om met een verkeerskundige na te gaan op welke manier de verkeerssituatie in de Willem de Zwijgerstraat aangepast zou kunnen worden. We denken daarbij met name aan het verhogen van de overzichtelijkheid van de situatie en veilige oversteekplaatsen richting de school.

3 Feitelijke verkeerssituatie

3.1 Kenmerken schoolomgeving

De Wilhelminaschool wordt omringd door rustige straten in een woonwijk en ligt in een 30 kilometerzone. Aan de voorzijde van de school (vanaf de Graaf Hendrik van Nassaustraat richting de Willem de Zwijgerstraat) is sprake van eenrichtingverkeer.

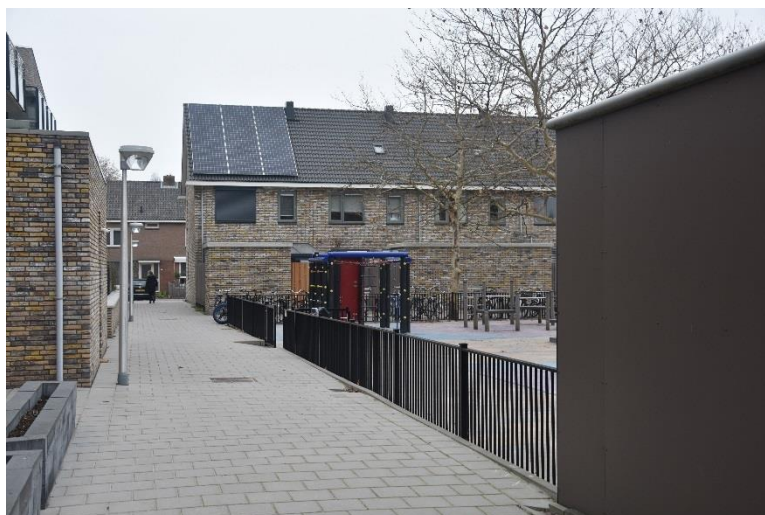

Het verkeer rijdt er niet met hoge snelheid. Er zijn in de omgeving van de school, in de toelidende straten en voor de school, meerdere verkeersdrempels. Er is geen markering van de straat. Deels is er aan de voorzijde beperkt zicht door een hoge schutting (privébezit).

3.2 Inrichting schoolplein

Er staan hekken rondom het schoolplein.

Er staan opvallend veel fietsen buiten het schoolplein gestald uit ruimtegebrek.

Sommige omwonenden ervaren hier overlast van. Er is hierover onlangs een klacht ingediend bij de gemeente. Overigens komen er bij de Wilhelminaschool relatief veel kinderen op de fiets blijkt uit de online enquête: Bijna 38% van de kinderen komt zelf op de fiets.

3.3 Gedrag ouders en kinderen die deelnemen aan het verkeer

Ook ten tijde van de schouw zagen we veel kinderen op de fiets.

Er werden weinig leerlingen met de auto gebracht. Voor zover dat gebeurde zagen wij af en toe ouders die hun auto fout parkeerden. Dit was bijvoorbeeld het geval voor de school op de hoek, waar ondanks een "parkeerverbod", toch een auto werd geparkeerd.

Verder heeft de RKC geconstateerd dat sommige ouders midden op straat stopten om hun kind in- of uit te laten stappen.

Daarnaast hebben we auto's opgemerkt die achteruit de eenrichtingsweg inrijden om hun kind af te zetten.

Ten tijde van de schouw werd net het vuilnis opgehaald. De vuilniswagen reed hierbij tegen het verkeer in en paste net langs de geparkeerde auto's.

Verder werden de containers op het einde van de Willem de Zwijgerstraat deels opgesteld op de openbare weg.

4 Ervaren verkeersveiligheid

De schoolleiding heeft aangegeven dat er weinig problemen met de verkeersveiligheid zijn en dat het de situatie als zeker voldoende beoordeelt.

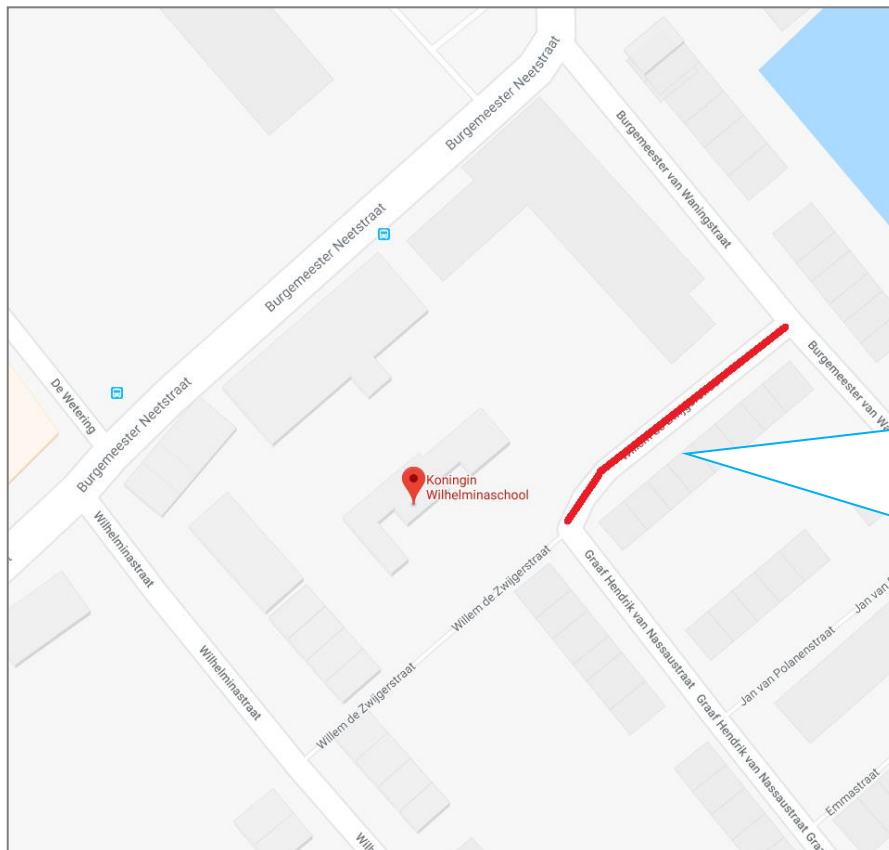
De ouders die de online enquête hebben ingevuld zijn daarentegen niet altijd even positief. Ondanks dat veel mensen een 7 geven voor de verkeersveiligheid rond de school zijn er ook een aantal die onvoldoendes geven. Hierdoor komt het gemiddelde rapportcijfer voor de verkeersveiligheid rond de school uit op een 5,7.

Daar bovenop geven de meeste ouders aan dat het rond de school minder veilig wordt bij slecht weer.

De ouders geven in de online enquête diverse plekken aan waar gevaarlijke situaties ontstaan. Alle straten rondom de scholen worden wel genoemd, maar ouders noemen vooral de Willem de Zwijgerstraat zelf. Dit komt volgens de ouders doordat er een onoverzichtelijke situatie ontstaat met auto's, fietsers (die soms half op de weg staan) en voetgangers.

“De straat bij school is gewoon best druk, kinderen vliegen alle kanten uit en daar tussendoor rijden ook nog ouders met auto's of bewoners die op dat tijdstip ook weg moeten en weinig geduld hebben soms. Als mensen iets meer geduld zouden hebben en iets vroeger zouden vertrekken zou dat al een stuk schelen. Iedereen heeft haast....”

Bron: Online enquête

 Meer dan 25x genoemd

5 Initiatieven vanuit school

De Wilhelminaschool doet mee aan het project 'School op Seef'. Dit houdt onder meer in dat alle klassen van de school verkeersles krijgen. Er wordt gewerkt met werkbladen voorzien van opdrachten. Ook worden praktijklessen gegeven. Dat begint al bij de kleuters. De verkeerslessen worden afgesloten met een praktijkexamen in groep 8 en vormen een goede voorbereiding op de middelbare school.

In het eerste jaar verzorgt een verkeersleerkracht vanuit OnderwijsAdvies de lessen, in het tweede jaar worden deze deels gegeven door de leerkrachten en deels door de verkeersleerkracht en in het derde jaar worden de leerkrachten geacht de lessen zelf te kunnen geven. Bij 'School op Seef' hoort ook een controle op fietsverlichting.

Daarnaast gebruikt de school materiaal van Veilig Verkeer Nederland voor de groepen 3 tot en met 8, werkbladen met opdrachten.

De Wilhelminaschool beschikt over een Kinderraad. Deze Kinderraad heeft recent een onderzoekje gedaan naar de fietsenstalling. De uitkomst was dat er te weinig plek is voor alle fietsen. De school heeft bij de gemeente aangegeven dat er zeker 120 plekken nodig zijn, maar er zijn minder toegekend.

6 Toekomst, preventie, wensen

De Wilhelminaschool geeft aan niet veel wensen voor de toekomst te hebben om de verkeersveiligheid te verbeteren. Wel is er de wens dat er meer ruimte komt voor het parkeren van fietsen. Verder zou het goed zijn als de BOA af en toe langs kan komen voor een praatje met ouders over verkeersveiligheid. De school geeft aan dat een controle door de BOA averechts zou werken.

In de online enquête geeft 90% van de ouders aan dat de verkeersveiligheid rond de school verbeterd kan worden. De suggesties die genoemd worden om dit te bewerkstelligen stemmen overeen met de hiervoor genoemde drukte in de Willem de Zwijgerstraat. De genoemde verbeterpunten gaan vooral over een betere oversteekplaats naar de school toe, een Kiss & Ride en een parkeerverbod of stopverbod in de straat van de school.

Wat zou er verbeterd kunnen worden aan de verkeersveiligheid rond de school? U mag meerdere antwoorden kiezen.	
Een betere oversteekplaats naar de school toe	37,5%
Een (betere) Kiss & Ride	32,8%
Een parkeerverbod of stopverbod in de straat van de school	32,8%
Meer parkeerplaatsen	26,6%
Meer fietsenrekken	26,6%
Maatregelen waardoor auto's minder snel rijden in de straat van de school (bijvoorbeeld drempels, wegversmallingen en verkeersborden)	25,0%
Duidelijker laten zien dat er een school staat (door verkeersborden, strepen op de weg, palen, enzovoorts)	21,9%
Meer controle door de politie	12,5%
Anders, namelijk:	34,4%
<i>Zie bijlage voor de gegeven antwoorden bij "Anders, namelijk:"</i>	

7 Suggesties

Ga met een verkeerskundige na op welke manier de verkeerssituatie in de Willem de Zwijgerstraat aangepast zou kunnen worden. We denken daarbij met name aan het verhogen van de overzichtelijkheid van de situatie en veilige oversteekplaatsen richting de school.

Bijlage: Open antwoorden uit de online enquête

Genoemde straten of situaties rond de school die gevaarlijke situaties opleveren voor het verkeer

Willem de Zwijgerstraat
hoek van Graaf Hendrik va Nassastraat naar de Willem de Zwijgerstraat oversteek van Burg van Waningstraat naar de Burg Neetstraat
ja soms komt er een vuilniswagen precies als de school uit gaat dus misschien een andere route eerst doen de graaf hendrik van nassastraat is een lange straat alleen de parkeerplaats voor de school komt uit in die straat precies in een bocht soms lastig om daar uit te komen
De doorgaande weg langs de school
Willem de zwijgerstraat en abelenlaan
kruising met de juliana en wilheminastraat, de oprit naar de dijk, burg waningstraat
Burgemeester van waningstraat
De straat bij school is gewoon best druk, kinderen vliegen alle kanten uit en daar tussendoor rijden ook nog ouders met auto's of bewoners die op dat tijdstip ook weg moeten en weinig geduld hebben soms. Als mensen iets meer geduld zouden hebben en iets vroeger zouden vertrekken zou dat al een stuk schelen. iedereen heeft haast....
verkeer dat richting de dijk (ijsseldijk noord) komt of gaat en het in en uitvoegend fietsverkeer richting de school. daarnaast is de grote kruising bij de abelenlaan/kerkweg een gevaarlijk punt.
Graaf hendrik van nassastraat, willem de zwijgerstraat, burgemeester van waningstraat
Nassastraat, Willem de Zwijgerstraat, puur omdat het vaak druk is met auto's, kinderen en ouders.
Zie opmerking vorige vraag
Burgemeester Neetstraat/ Abelenlaan; daar rijden de auto's meestal erg hard, terwijl er veel kinderen oversteken. Willem de Zwijgerstraat; Als de school uitkomt gebeurt het dat er regelmatig auto's hard door die straat komen rijden of de vuilnisauto (misschien een idee voor alleen bestemmingsverkeer?)
De straat grensend aan het plein
De straat exact voor de school. Auto's, fietsers en lopers gaan allemaal door elkaar. Kinderen zijn blij uit school te zijn en steken in hun enthousiasme over zonder te kijken
Koningin Wilhelminastraat / Abelenlaan
Graaf Hendrik van nassastraat/Willem de zwijgerstraat
Kinderen die van IJsseldijk-Noord komen, en dan de afslag naar de school moeten nemen is gevaarlijk. Ook bij de zebra, het gebeurt regelmatig dat er een auto die keurig stopt zoals het hoort voor de zebra, wordt ingehaald terwijl een kind wil oversteken.
Willem de zwijgerstraat
Slecht overzicht door veel auto's
Ja als de school uit is en de kinderen (vooral kleuters) naar huis mogen rennen ze vaak naar hun ouders die rond op de stoepen staan te wachten. auto's die daar dan rijden vormen een groot gevaar op aanrijdingen.
Burgemeester neetstraat / Abelenlaan
Op parkeer hofje
Vanuit burg. Beetsstraat de wilhelminaweg in en de burg van waningstraat in. Dit laatste is voor auto's van 1 kant toegestaan maar overstekende fietsers vanaf IJsseldijk noord worden slecht gezien.
Voor het hek
Willem de Zwijgerstraat. Hier is vaak een ophoping van verkeer, fietsende kinderen etc. Kinderen hebben door hun lengte een ander zicht op verkeer / de omgeving dan volwassenen. Een kind dat tussen 2 auto's doorloopt ziet het overige verkeer niet en wordt ook niet gezien. De fysieke toestand van deze straat is te krap voor al het verkeer, geparkeerde auto's, publiek etc. Het is hierdoor onoverzichtelijk wat het risico op ongevallen vergroot.
Graaf Hendrik van Nassastraat. Ouders staan vaak op de straat te wachten op hun kind en blokkeren de weg.
Als je vanaf de IJsseldijk Noord komt en de stoep naar beneden gaat. Nu moeten de fietsers oversteken in de bocht om de straat van school in te slaan. Vooral kinderen kunnen niet door de bocht heen kijken en weten dus niet wat het tegemoetkomende verkeer is. Ze steken hun hand uit om over te steken, maar zien niet wat er aan de andere kant aan komt. Dan moeten ze als ze al een stuk in het midden op de weg staan alsnog stoppen. Ook de auto's die achter de kinderen rijden, willen vaak nog even voor de bocht er langs. Dit is echt een gevaarlijke plek om over te steken. Daar zou wel iets aan mogen veranderen.
een voetpad wat uitloopt op de Wilhelminastraat. Heel veel kinderen nemen deze route. De kinderen moeten tussen geparkeerde auto's door de straat op. Op deze plaats zou een verkeersdrempel met een aangegeven oversteekplaats een goede oplossing zijn.
Er rijden auto's of zelfs de vuilniswagen rind schooltijd in de straat. Levensgevaarlijk rond schooltijd. Meerdere malen gezien dat t maar net goed ging!! Straat is wel een richtingsverkeer. Maar rond schooltijd is zelfs dat gevaarlijk..
Willem de zwijger straat? Straat aan het schoolplein
Verkeer vanuit de IJsseldijk-Noord heeft vaak te hoge snelheid en te weinig overzicht waardoor gevaarlijke situaties kunnen ontstaan.
De burgemeester van waningstraat! Daar word te hard gereden
Kerkweg en daarna gehele weg naar school
De straat waarin de school staat. Ook gaat iedereen gerust midden op de weg staan met hun fiets of half op de stoep. Dat levert ongemakkelijke en onveilige situaties op.
Er is te weinig plek om met de fiets aan de hand te wachten tot kind uit school komt.
Auto's rijden door wachtende menigte heen.
burgemeester neetstraat
Burg. Neetstraat bij de Plus. Zie ook vorige vraag.

De oversteek van de Wilhelminastraat naar de burg. Neetstraat (bij de plus) zou ik graag een zebra pad willen. Kinderen steken daar over met de fiets, ook als ze uit school komen en wat willen kopen steken ze deze straat over. Ik denk ook dat de auto's er zachter gaan rijden als er een zebra ligt.
Kruispunt Kerkweg naar julianastraat, voorrangregeling lastig... evenals het volgende kruispuntje van julianastraat en wilhelminastraat..
De straat van de school zelf maar ook het straatje van de burg. de zeeuwlaan wat als route gebruikt wordt
Willem de Zwijgerstraat
Auto's die door de straat van school rijden, terwijl er ouders met fietsen staan te wachten. Of auto's die door 'duwen' als er kinderen op hun fiets willen stappen.
Graaf Hendrik van nassaustraat, Willem de zwijgerstraat
Willem de zwijgerstraat. Smalle straat waar gefiets gelopen en gereden wordt
Willem de Zwijgerstraat, de straat voor de school zelf. Er zou een inrijverbod voor auto's moeten komen van een kwartier voor tot een kwartier na start- en uitgangstijden school.
Kerkweg, mooi zou zijn als er een 1 of meerdere zebra paden er komen
Als de Burgemeester van Waningenstraat 1 richtingsverkeer zou worden lijkt mij het een stuk overzichtelijker en veiliger.
Burg neetstraat
Kruising burgemeester van waningstraat / willem de zwijgerstraat.
Burgemeester Neetstraat
een te smalle straat / teveel verkeer in de straat / allemaal geparkeerde auto's in de straat voor de school. Er is te weinig parkeergelegenheid bij de school.
Auto's van de dijk die links afslaan de Burg. van waningstraat in. Terwijl er een bord staat dat dat niet mag

Genoemde suggesties ter verbetering van de verkeersveiligheid bij "Anders, namelijk"

Het gaat vooral als school in gaat en uit gaat. Dan moeten er geen auto's stoppen voor school. Of wachten tot dat alle kinderen weg zijn.
een verbod voor auto's in de straat van de school die daar niet wonen en de mensen die daar wonen een kaart of iets dergelijks geven zodat ze kunnen aantonen dat hun daar mogen staan
de ouders de kinderen op een andere plaats op laten halen of op het schoolplein wachten, dit voorkomt ook drukte in de straat het vrachtverkeer bv vuilnisauto een verbod van inrijden op bepaalde tijden
Tijdens uitkomen van de school om 12.00 en om 15.15 een tijdelijk rijverbod langs de school. Behalve voor bestemmingsverkeer
Het zijn met name vreemden die hard de straat in komen rijden. of bijv. de vuilniswagen als er net allemaal kinderen weg fietsen.
Drempel bij de bocht burgemeester Neetstraat zodat het verkeer af moet remmen. Dus echt een drempel (hoog)
Proberen autogebruik in straat school te ontmoedigen en fietsen te stimuleren
Voornamelijk door politie op de abelenlaan laten controleren als de school uit gaat. De Plus wordt dan bevoorrad en er ontstaan veel onveilige situaties rond Koningin Wilhelminastraat / Abelenlaan.
Dit zou vooral nodig zijn in de drukke straat voor de school. Burgemeester Neetstraat. Deze is erg onveilig. Auto's rijden te hard. Wordt niet gestopt bij zebra paden
Parkeer plaatsje is veel te krap omdat veel ouders daar lopen en wachten
Fysieke maatregelen waardoor het niet meer mogelijk is om met de auto in de Willem de zwijgerstraatstraat te komen. Handhaven bv. door de politie werkt maar tijdelijk en biedt geen structurele oplossing. En daarbij een kiss and ride op afstand van de school.
Kerkweg zebra pad maken
verkeersbrigadiers bij de burgemeester neetstraat om de kinderen te helpen oversteken ze rijden daar als gekken en het is zeer gevaarlijk met de auto's bij plus vergeer
De Burg. Neetstraat is onveilig omdat daar heel vaak vrachtwagens, busjes of auto's geparkeerd staan. (Bij het winkelcentrum of op de Abelenlaan bij de 3 Maenen) Soms staan ze op de stoep zodat je er lopend niet langs kunt en dan er omheen moet over de weg. Regelmatig staan ze op de weg waardoor fietsend oversteken vanuit de Wilhelminastr naar de Neetstr lastig is en kinderen veel inhaalmanoeuvres moeten maken. Aanspreken van veroorzakers helpt niet. Hierdoor laten wij onze jongste niet op de fiets gaan.... veel te gevaarlijk.
Een tijdelijk inrijd verbod tijdens schooltijden
Niet alleen in straat van school, maar hele omgeving waar t kind door moet; snelheid moet verminderd!!! Op bijv Kerkweg... EN mensen geven GEEN voorrang aan (kinderen van) rechts, of juist weer wél aan kinderen van links! Heek verwarrend! Goed bedoeld waarschijnlijk maar gevaarlijk!
Wat mij zorgen geeft is dat auto's rond 12 uur en 15.15 uur dit smalle straatje gebruiken, kinderen rennen klakkeloos over, het gaat vaak op een haar na goed. Maar wat mij vooral zorgen geeft is dat zelfs de vuilnisauto tijdens spitsuur bij school gewoon door wil rijden. Ik begrijp dat deze mensen hun werk moeten doen maar levensgevaarlijk is het wel. Smal, druk, kinderen die (nog) geen oog hebben voor veiligheid, allerlei auto's die door willen rijden en dan grote vrachtauto's.
Afsluiten willem de zwijgerstraat tijdens brengen en halen kinderen
S ochtends s middags
De straten 1 richtingsverkeer maken
een inrij verbod tijdens de haal en breng tijden van de kinderen. Het is nu alleen 1 richtingsverkeer.
Het is een smalle straat. Aan 1 kant staan auto's geparkeerd. Aan de andere kant staan moeders met fietsen te wachten langs de stoeprand. Als de kinderen uit school komen, moeten ze over die ene strook fietsen, maar daar gaan dan ook auto's wegrijden van moeders die net hun kind hebben gehaald. Maar ookal een aantal malen een taxi gezien. Of zelfs de postbode. Erg gevaarlijk want dat betekent dat ouders / kinderen met hun fiets soms zelfs moeten uitwijken naar de stoep, omdat het simelweg te vol en dus te smal is op straat.

<p>parkeerplaatsen zijn er echt veel te weinig, doordat het een hele rustige omgeving is heeft niemand hier(veel) last van. auto's die in de bocht geparkeerd staan krijgen nu een boete terwijl niemand daar hinder van ondervind, stop daar mee!!</p> <p>Auto's bekeuren die op de stoep staan geparkeerd en auto's bekeuren die van de dijk links afslaan de Burg. van Waningstraat in wat niet is toegestaan.</p>

Overige opmerkingen n.a.v. de online enquête

<p>Zorg gewoon dat ouders niet in de straat gaan staan met de auto. Of wacht tot dat alle kinderen weg zijn en ga dan pas rijden. Maar ook als mensen uit de wijk even niet om 12 uur en om 15:15 daar rijden een beetje rekening houden met schoolgaande kinderen.</p>
<p>Ik ben van mening dat ouders die hun kinderen met de auto brengen/ophalen, zelf na kunnen denken dat ze ivm de veiligheid niet voor de school langs rijden als hij uitgaat. Er rijden kinderen, staan ouders met de fiets en ze kunnen er bijna niet door ivm de drukte.</p>
<p>ouders van kinderen uit dorp Ouderkerk verbieden om met de auto de kinderen naar school te brengen.</p>
<p>Ik hoop dat er hier wat aan gedaan gaat worden.   Hoge Drempels plaatsen aan de burgemeester van waningstraat en het plaatsen van een oversteekplaats zou zeker een verbetering zijn.   De veiligheid van onze kinderen staat toch voorop.</p>
<p>Graag aandacht voor de kinderen die van de IJsseldijk komen.</p>
<p>We proberen zo veel mogelijk te lopen maar ook moeten we door afspraken en of weer met de auto dan is het heel lastig te parkeren.   En ik vind dat er een andere plek moet zijn waar lopende ouders kunnen wachten die staan namelijk nu ook waar de auto's parkeren dat is de redenen waarom het onveilig/onoverzichtelijk is</p>
<p>Ouders moeten 5 min voor tot 5 min nadat de bel gegaan is eigenlijk niet door de straat bij school rijden. Wacht of even totdat de kinderen weg zijn of parkeer elders. De grootse onveiligheid zit hem in de massa kinderen die hun fiets halen of naar hun moeder oversteken en er juist op dat moment auto's nog langs de al geparkeerde auto's door de straat rijden</p>
<p>Kunnen de ouders van groep 1 en 2 niet beter op het plein hun kind opwachten? Dit bevordert de doorstroom in de straat.</p>
<p>Al diverse keren bijna aangereden door Nb ouders die in alle haast kinderen brengen!</p>
<p>Nee niet perse eigenlijk... aan voorrang geven of Nemen van anderen kun je weinig aan doen , en stel dat alles volmaakt zou zijn; een ongeluk krijgen kan iedereen alsnóg! Dus sja... gewoon opletten en goed uitkijken... elkaar wat gunnen, rustig blijven in drukte bijv bij school, en niet zeuren... :-) komt goed!</p>
<p>Fijn dat er aandacht voor de veiligheid van onze kinderen is!   Veel succes!</p>
<p>Het is niet alleen de veiligheid bij school, ook de weg er naar toe !!! Neem de kerkweg. Auto's rijden te hard, snijden af bij de versmallingen!! Ook komen veel kinderen via de neetstraat/abelenlaan. Dat is ook een racebaan. Regelmatig auto's op de stoep geparkeerd bij het winkelcentrum.!!!</p>

Rekenkamercommissie Krimpenerwaard

- Mw. K. Meijer (voorzitter)
- Dhr. R. de Bonte
- Dhr. R. Paulussen
- Mw. P. Feelders-Heijndijk (secretaris/onderzoeker)

Telefoon: 14 0182 / 06-57096899

E-mail: RKC@krimpenerwaard.nl

Website: www.krimpenerwaard.nl/Rekenkamercommissie

De verantwoordelijkheid voor de inhoud van dit verslag berust bij de Rekenkamercommissie Krimpenerwaard.

Verkeersveiligheid rondom De Morgenster in Haastrecht

Rekenkamercommissie Krimpenerwaard

Mei 2019

1 Achtergrond onderzoek

De Rekenkamercommissie Krimpenerwaard is een bijzondere commissie die onderzoek doet in Krimpenerwaard voor de gemeenteraad. Na onze jaarlijkse inventarisatie van mogelijk interessante onderzoeksonderwerpen heeft de Rekenkamercommissie Krimpenerwaard (hierna te noemen RKC) gekozen onderzoek te gaan doen naar de verkeersveiligheid rondom scholen in de Krimpenerwaard. In september 2018 is de RKC gestart met de voorbereidingen van dit onderzoek. De aankondiging van ons onderzoek leverde de nodige positieve reacties op, ook bij de lokale schrijvende pers. In november hebben we na consultatie acht scholen (6 basisscholen en 2 scholen voor het voortgezet onderwijs) aangeschreven en verzocht mee te doen aan ons onderzoek. Alle scholen, waaronder die van u, zegden hun medewerking toe.

Het belang van verkeersveiligheid rondom scholen blijkt onder meer ook uit onderzoek eind 2018 van RTL Nieuws en de Rijksuniversiteit Groningen onder bijna duizend scholen in Nederland. Negen op de tien scholen geeft aan grote verkeersproblemen te ervaren in de directe omgeving. Eind 2018 is door enkele ministeries in samenwerking met provincies, gemeenten en maatschappelijke organisaties het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 geformuleerd. Deze visie wordt de komende tijd uitgewerkt in concrete acties die zullen worden opgenomen in nog te ontwikkelen landelijke en regionale uitvoeringsplannen.

Het doel van het onderzoek van de RKC is om *inzicht* te bieden in de stand van zaken ten aanzien van de verkeersveiligheid rondom scholen uit het basis- en voortgezet onderwijs in de gemeente Krimpenerwaard en waar zinvol *aanbevelingen* te formuleren ter verbetering. De Rekenkamercommissie doet primair haar onderzoek ten behoeve van de gemeenteraad. We hebben ons daarnaast voorgenomen om de inwoners van de Krimpenerwaard daar waar mogelijk bij ons onderzoek te betrekken. In ons onderzoek hebben we zowel naar de *feitelijke* (fysieke) verkeerssituatie rondom de school gekeken als naar de *beleving* van verkeersveiligheid rondom de school. De fysieke verkeerssituatie hebben we vastgesteld tijdens een schouw eind 2018. We hebben gewerkt met een zogenaamd schouwformulier en verder foto's gemaakt waarop we enkele actuele verkeerssituaties hebben vastgelegd. Vervolgens hebben we een interview gehouden waarvan we het verslag hebben voorgelegd voor eventuele op- en aanmerkingen. Tot slot hebben we in maart een enquête uitgezet onder ouders van de 6 basisscholen en leerlingen van de 2 middelbare scholen. Vanuit uw school hebben we 66 reacties ontvangen (een response van 46%, gebaseerd op het aantal leerlingen). 64 personen hebben de enquête volledig ingevuld.

Hieronder treft u de uitkomsten van uw school. In een later stadium volgt een overkoepelend rapport waarin de resultaten van alle acht scholen zijn verwerkt en waarin tevens de uitkomsten van interviews met de BOA Verkeersveiligheid van de gemeente Krimpenerwaard, de Verkeersleerkracht -die voor een aantal scholen van de Krimpenerwaard werkt- en enkele verkeersdeskundigen van de gemeente zijn verwerkt. Dit overkoepelende rapport zullen we publiceren en aanbieden aan zowel de gemeenteraad, het college als de ambtelijke organisatie van de gemeente Krimpenerwaard. Uiteraard zal uw school hiervan ook een exemplaar ontvangen.

2 Samenvatting

De voorzijde van De Morgenster ligt aan een doorgaande weg, waar relatief veel verkeer voorbijkomt, waaronder ook regelmatig agrarisch verkeer en vrachtverkeer. Aan de voorkant ligt de school aan een kruispunt (T-splitsing). Aan de achterzijde ligt de school aan een doodlopende weg met parkeerplaats. Het terrein rondom de school heeft een hek, bij de oversteekplaats zijn maatregelen genomen (drempels, inrichting weg) om de verkeerssnelheid te remmen.

Uit onze schouw, het interview met de schoolleiding en de online enquête onder ouders komen diverse aandachtspunten voor de verkeersveiligheid naar voren.

Ten eerste is de situatie aan de Grote Haven / Bredeweg onoverzichtelijk, met twee zebrapaden vlakbij elkaar, een T-splitsing daar tussenin, een wegversmalling die niet smal genoeg is om inhalen te voorkomen en relatief lage drempels die de snelheid niet voldoende verminderen.

De verkeerssituatie aan de voorkant is daarnaast ook een aandachtspunt doordat ouders (met kinderen) al fietsend vrij abrupt de rijbaan of het voetpad op fietsten ten tijde van de schouw. Een deel van de ouders die hun kinderen met de auto brengen, zetten soms hun auto's zodanig neer dat dit leidt tot minder zichtbaarheid van / voor de kinderen, terwijl in de directe omgeving van de school en de achterzijde van de school het merendeel van de tijd voldoende parkeergelegenheid is.

Ten derde wordt een relatief groot deel van de leerlingen gebracht met de auto. Het parkeerterrein aan de achterzijde is vaak druk, er wordt foutief geparkeerd (zelfs indien er verderop nog parkeerplaatsen beschikbaar zijn) en wordt daarom door een aantal ouders als onoverzichtelijk ervaren. Een deel van de ouders parkeerde hun auto bij het brengen en halen op het terrein van de naastgelegen RK kerk. De verkeersbewegingen die het gevolg zijn van het parkeren op het terrein van de RK kerk leiden tot vermijdbare risico's op een ongeval: komende of vertrekkende auto's kruisen het fietspad waarop de kinderen fietsen die op hetzelfde moment naar of van school gaan.

De schoolleiding zelf geeft de verkeersveiligheid rondom de school een zes. De ouders in de online enquête zijn kritischer, zij geven gemiddeld een 4,8. Naast bovengenoemde situaties noemen zij ook dat er vaak te hard gereden wordt op de Grote Haven / Bredeweg en dat men vaak geen voorrang krijgt op het zebrapad.

De Morgenster geeft vanaf groep 5 wekelijks verkeersles aan de leerlingen. Die worden gegeven door de eigen docenten. De wens is dat er een verkeerscoördinator komt, omdat de tijd van de verkeerslessen nu wordt weggehaald bij de basisvakken.

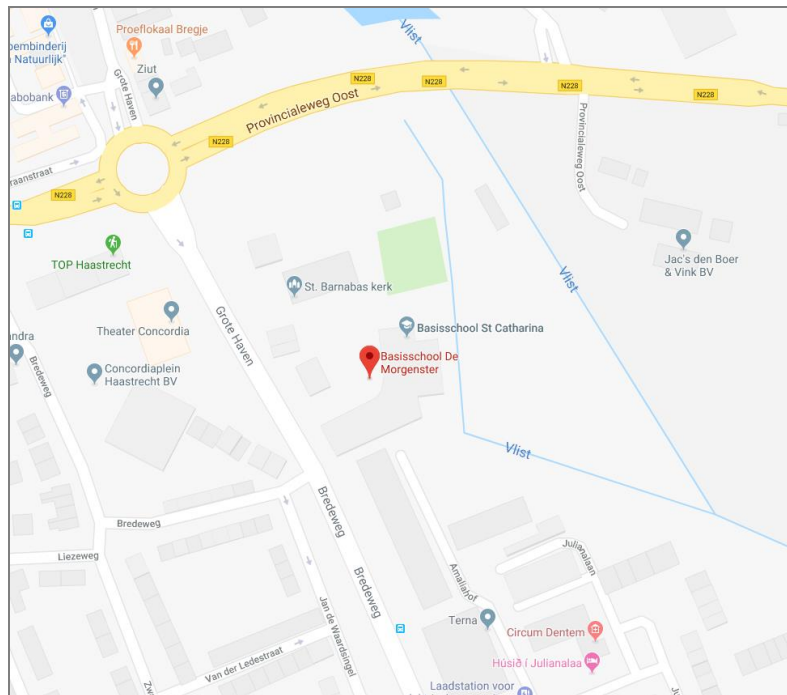
Zowel de schoolleiding als de ouders geven aan dat de verkeersveiligheid rondom school verhoogd kan worden door een Kiss & Ride en een betere oversteekplaats naar de school toe (hierbij ook kijken of er een betere wegversmalling bij de T-splitsing kan komen). De schoolleiding zou daarnaast graag zien dat de samenwerking met de BOA verstevigd wordt en de ouders zouden graag snelheidsbeperkende maatregelen zien.

We bevelen aan om met een verkeerskundige te kijken naar hoe de situatie van de Grote Haven / Bredeweg aangepast zou kunnen worden. We denken daarbij met name aan het verhogen van de overzichtelijkheid van de situatie, het verhogen van de drempels om de snelheid te beperken en het creëren van een veilige oversteekplaats richting de school.

3 Feitelijke verkeerssituatie

3.1 Kenmerken schoolomgeving

De Morgenster deelt het gebouw met 2 andere basisscholen. De voorzijde van de school ligt aan een doorgaande weg, waar relatief veel verkeer voorbijkomt. Het verkeer komt met soms met hoge snelheid van de naastgelegen N-weg af. De school ligt aan de achterzijde aan een rustige, doodlopende straat, aan een parkeerplaats. Hiervan maken ouders van de naastgelegen scholen en buurtbewoners ook gebruik.

In de bredere omgeving van de school liggen drempels waardoor de snelheid van voertuigen verminderd wordt. Er is een wegmarkering naast de school voor fietsers (roze) en deze is gescheiden van het voetgangersdeel.

Het valt de RKC op dat de drempels -die er liggen om die snelheid af te remmen- niet zo hoog lijken. Verder ligt er voor de school een onoverzichtelijk kruispunt (T-splitsing) waar gevaarlijke situaties kunnen ontstaan (zie ook 3.3).

Tijdens de schouw reed er regelmatig agrarisch verkeer en vrachtverkeer door de straat aan de voorzijde van de school.

Verder valt het ons op dat het bord 'u nadert scholen' relatief ver van de school af staat.

3.2 Inrichting schoolplein

Het schoolplein waaraan de scholen -waaronder de Morgenster- grenzen, is ruim opgezet met hekken rondom.

Om naar het gymnastieklokaal te gaan, dient de weg te worden overgestoken. Recht voor het schoolplein ligt een voetgangersoversteekplaats.

3.3 Gedrag ouders en kinderen die deelnemen aan het verkeer

Aan de voorkant (bij de T-splitsing) heeft de RKC de nodige fietsers (ouders met kinderen in zitjes) gezien die vanaf het voetpad zo het fietspad naast de school op schieten. Onderstaande foto toont dat passerende automobilisten hier van kunnen schrikken.

Er wordt door sommige ouders geparkeerd bij de RK kerk wat tot vermijdbare risico's op een ongeval kan leiden: komende of vertrekkende auto's kruisen het voetpad en het fietspad waarop kinderen op hetzelfde moment naar of van school gaan.

Aan de achterzijde van de school bevinden zich de nodige parkeerplekken. Echter niet iedere ouder gaat daar staan (ook al is er nog plek), maar parkeert soms foutief.

Verder viel de RKC tijdens de schouw het volgende op: Ter hoogte van het zebrapad dat klassen moeten oversteken naar de gymzaal werd door een leerling ter geruststelling naar andere kinderen gezegd toen er een auto kwam aanrijden "auto's moeten hier remmen en ons voorrang geven, want wij lopen op het zebrapad". Uit het gesprek met de schoolleiding hoorden we dat de kinderen inderdaad zijn geïnstrueerd.

4 Ervaren verkeersveiligheid

De schoolleiding zelf geeft de verkeersveiligheid rondom de school een zes. Er zijn geen ongevallen bekend in de directe omgeving van de school. Wel is anderhalf jaar geleden een jongetje aangereden door een bus op de nabij gelegen provinciale weg en overleden.

Van de ouders die de online enquête hebben ingevuld geven de meesten aan dat ze de verkeersveiligheid rond de school onvoldoende tot matig vinden: Het gemiddelde rapportcijfer voor de verkeersveiligheid is een 4,8.

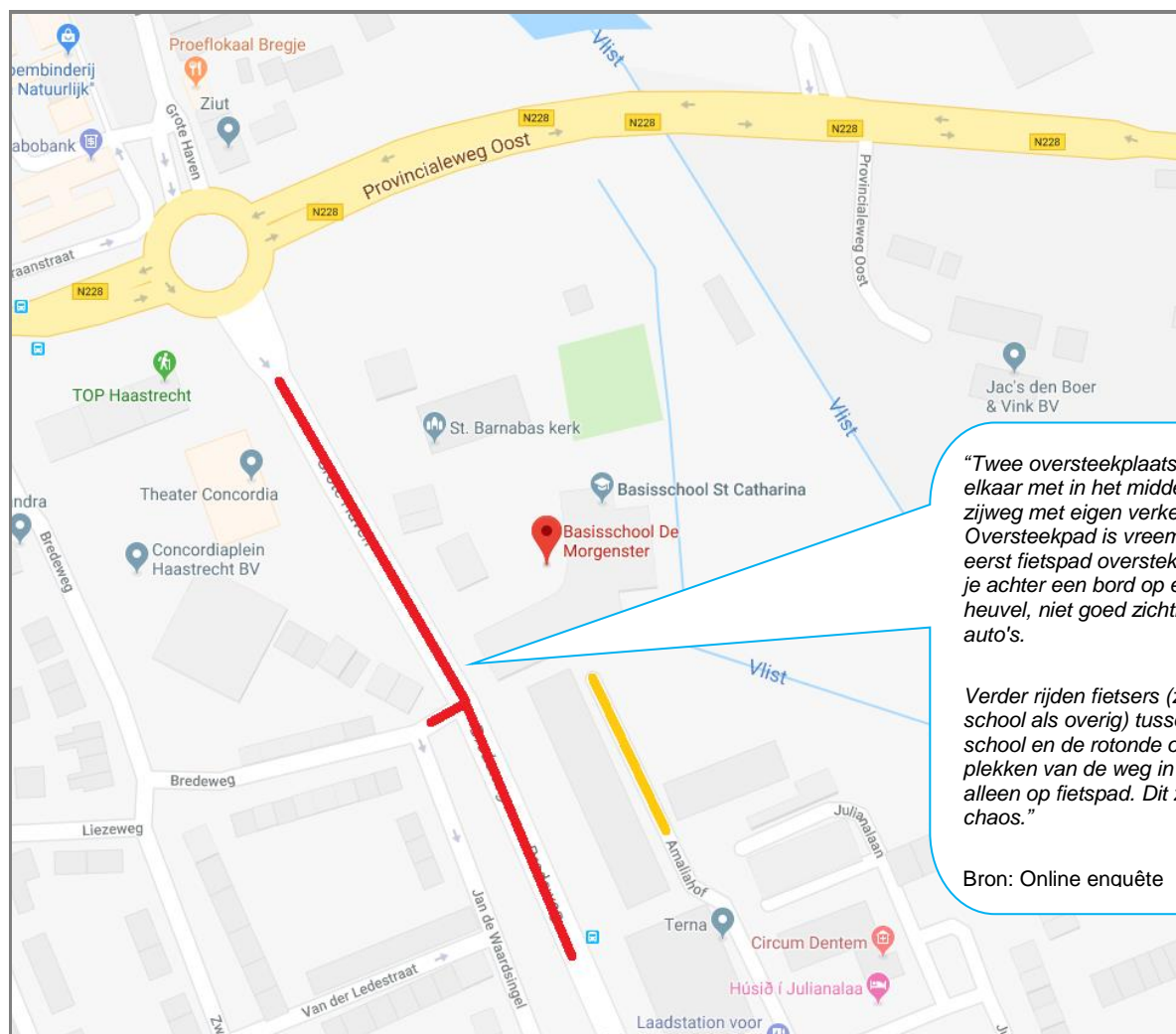
Volgens de schoolleiding wordt door ouders vaker voor de auto gekozen dan voor de fiets. Dit zien we ook terug in de resultaten uit de online enquête, waaruit blijkt dat circa 37% van de leerlingen gebracht wordt met de auto.

Bij slecht weer is de drukte achter aanzienlijk groter, aldus de schoolleiding. Dit wordt bevestigd door de ouders in de online enquête.

De ouders geven in de online enquête diverse plekken aan waar gevaarlijke situaties ontstaan (zie bijlage voor alle gegeven antwoorden). Vooral de Grote Haven en de Bredeweg worden genoemd. Men vindt de verkeerssituatie onoverzichtelijk (wegversmalling, T-splitsing, drempels, oversteekplaatsen en dat allemaal vlak bij elkaar). Daarnaast wordt door veel mensen genoemd dat er daar veel te hard gereden wordt en dat men vaak geen voorrang krijgt op het zebrapad.

Ook het parkeren wordt vaak genoemd. Ouders vinden het druk bij het Amaliahof en er wordt regelmatig foutief geparkeerd volgens hen (hetgeen wij ook hebben waargenomen tijdens de schouw).

5 Initiatieven vanuit school

De Morgenster geeft vanaf groep 5 wekelijks verkeersles aan de leerlingen. Die worden gegeven door de eigen docenten. De wens is dat er een verkeerscoördinator komt, omdat de tijd van de verkeerslessen nu wordt weggehaald bij de basisvakken.

Verder geeft de schoolleiding aan deel te nemen aan een tweejaarlijks overleg over het verkeer rondom scholen in de Krimpenerwaard. Het overleg verloopt echter niet soepel, volgens de schoolleiding.

De afgelopen 2,5 jaar is Verkeersveiligheid als onderwerp niet aan de orde geweest in de vergaderingen van de MR.

6 Toekomst, preventie, wensen

De schoolleiding van de Morgenster heeft verschillende wensen aangegeven die de verkeersveiligheid ten goede zouden kunnen komen:

- een betere wegversmalling voor de school bij de T-splitsing;
- een kiss & ride plek maken door de gemeente aan de achterzijde (bij de parkeerplaatsen);
- het bord, dat het naderen van de schoolzone aangeeft, zou in overleg met een verkeersdeskundige en de gemeente verplaatst kunnen worden zodat meer duidelijkheid ontstaat waar het schoolgebied precies is;
- een steekproefsgewijs controle door de BOA, bij voorkeur 2x per jaar. Niet meteen bekeuren, eerst de kans geven het gedrag te verbeteren. Meer in het algemeen zou de school graag een betere samenwerking willen met de BOA.

In de online enquête geeft 91% van de ouders aan dat de verkeersveiligheid rond de school verbeterd kan worden. De suggesties die genoemd worden om dit te bewerkstelligen stemmen overeen met de hierboven genoemde suggesties in het interview. De meest genoemde verbeterpunten gaan vooral over een Kiss & Ride en een betere oversteekplaats naar de school toe, maar daarnaast ook maatregelen om de snelheid te beperken.

Wat zou er verbeterd kunnen worden aan de verkeersveiligheid rond de school? U mag meerdere antwoorden kiezen.	
Een (betere) Kiss & Ride	55,0%
Een betere oversteekplaats naar de school toe	53,3%
Maatregelen waardoor auto's minder snel rijden in de straat van de school (bijvoorbeeld drempels, wegversmallingen en verkeersborden)	53,3%
Duidelijker laten zien dat er een school staat (door verkeersborden, strepen op de weg, palen, enzovoorts)	46,7%
Meer controle door de politie	41,7%
Meer parkeerplaatsen	36,7%
Een parkeerverbod of stopverbod in de straat van de school	25,0%
Meer fietsenrekken	3,3%
Anders, namelijk:	21,7%
<i>Zie bijlage voor de gegeven antwoorden bij "Anders, namelijk:"</i>	

7 Suggesties

Ga met een verkeerskundige na op welke manier de verkeerssituatie van de Grote Haven / Bredeweg aangepast zou kunnen worden. We denken daarbij met name aan het verhogen van de overzichtelijkheid van de situatie, het verhogen van de drempels om de snelheid te beperken en het creëren van een veilige oversteekplaats richting de school.

Bijlage: Open antwoorden uit de online enquête

Genoemde straten of situaties rond de school die gevaarlijke situaties opleveren voor het verkeer

De grote haven (oversteek plekken) Jan de waardsingel
Dat er veel automobilisten geen voorrang geven bij het zebrapad.
Bij de oversteekplaats met de zebra,het kan soms heel druk zijn,het is heel smal,je krijgt niet altijd voorrang als voetganger. twee oversteekplaatsen kort bij elkaar met in het midden een zijweg met eigen verkeer. Oversteekpad is vreemd ingericht, eerst fietspad oversteken dan sta je achter een bord op een kleine heuvel, niet goed zichtbaar voor auto's. Verder rijden fietsers (zowel naar school als overig) tussen de school en de rotonde op alle plekken van de weg in plaats van alleen op fietspad. Dit zorgt voor chaos.
Ouders die bij de katholieke school parkeren. Ze moeten de weg op en steken met de auto over waar de kinderen lopen/ fietsen.
Een stukje verderop dan de school in dezelfde straat fietsen veel mensen op de weg ondanks het fietspad.
De grote haven
Amaliahof en stoep bredeweg
Ouders die hun kind voor de school afzetten met de auto. Wielrenners die hard aan komen fietsen zonder goed te kijken. Auto's die hard aan komen rijden (zich niet aan de snelheid van 30 km p/u houden) en geen voorrang verlenen aan rechts of fietsers afsnijden op het fietspad.
Er staan heel auto's stil op de stoep voor de school
Het blijft een gevaarlijke kruising Bredeweg/Grote Haven i.c.m. de snelheid van voertuigen. Vanaf Bredeweg gezien: na het oversteken een "vluchtheuvel" , daarna een fietspad en daarna de stoep. Kinderen denken overgestoken te zijn en dan komen ze plots nog fietsers tegen.
Over de stoep waar kinderen lopen naar de parkeerplek toe en Te hard rijden op de weg langs de school
Zowel grote haven/ bredestraat met aan weerszijden een zebrapad alswel de kiss&ride met onoverzichtelijke , fout geparkeerde ouders leveren beide zowel onoverzichtelijke als onveilige situaties op. Met name in de ochtenduren als ook het woon-werkverkeer langs dezelfde plek moet
Grote haven en Amaliahof
zowel kruispunt bredeweg / grote haven met aan weerszijden zebrapaden en fietspaden en tijdelijk geparkeerde auto's op de hoek en begon van de straat levert een onoverzichtelijke onveilige situatie op. Ook de kiss en ride op t amaliahof is niet benaderbaar en overzichtelijk door veelvoud aan tijdelijk dubbelgeparkeerde auto's of buiten de vakken geparkeerd. Het valt hierbij op dat t aantoonbaar vaker duurdere automerken zijn die niet op de juiste plekken parkeren. Ook hier denken we graag mee in duurzame, veiligere maar ook werkbare oplossingen.
Rotonde provinciale weg, onduidelijk met rotonde Oudewater. Veel auto's stoppen en dat is voor kids onduidelijk
De Bredeweg die voor de school loopt
De straat tegenover school. Weet niet hoe die straat heet. Deze zou 1 richting verkeer kunnen worden.
Grote haven. Auto's parkeren op trottoir of rijden te hard. Ook niet stoppen voor het zebrapad
Ja, in de winter de verlichting bij de oversteekplaatsen. Niet fel genoeg. En de straat die uitkomt bij de oversteekplaatsen heeft slecht zicht. De versmalling bij de oversteekplaatsen werkt niet. Auto's blijven elkaar daar passeren.
De oversteek bij school auto's stoppen vaak niet
De doorgaande weg van Haastrecht naar Schoonhoven. Ondanks de zebrapaden, wordt er niet altijd voorrang gegeven. Ook zijn er automobilisten die de kilometersnelheid ver overschrijden en zelfs in gaan halen op deze weg.
Voornamelijk de grote haven.
Grote haven (straat)
Julianalaan, Bredeweg, Jan van arkelstraat en Grote Haven.
De Bredeweg voor de school, en de mensen duidelijk maken hoe de rotonde werkt, dit is verwarrend voor veel kinderen, en ouders wellicht ook
Er wordt veel te hard gereden voor de school!
Er zijn 2 zebrapaden binnen 20 meter, en een straat van rechts met een versmalling. Dat zijn veel verkeerssituaties, als je stopt tussen beide zebrapaden sluit je de weg van rechts af....
De doorgaande weg langs de school
De school staat aan een doorgaande straat/route zodat het druk is. Er zijn wel duidelijke oversteekplaatsen. Echter blijft het uitkijken
De straat achter het Amaliahof en achter de school waar iedereen zijn of haar auto parkeert waar kan ook buiten de daarvoor bestemde vakken!! Maar ook het afzetten van kinderen gebeurt overal.
Rotonde

Het oversteekpunt waar ook de auto's rijden
Voor de school
De doorlopende weg voor de school, bij de zebrapaden. De auto's rijden daar te hard, laten de mensen er niet oversteken, kijken niet goed, ze rijden je bijna voor je voeten. De automobilisten zijn op deze plek het probleem.
Beide oversteekplaatsen voor de school op de bredeweg.
Amaliahof staan meer auto's dan parkeermogelijkheden.
de parkeerplaats voor de school, daar kunnen kinderen tussen auto's vandaan komen en auto's rijden er zo (en vrij hard) langs.
Amaliahof en Nieuwe Haven
Straat voor de school
Doorgaande weg: ouders stoppen met auto om kind uit te laten stappen en zelf direct verder te kunnen rijden. Overzicht fietsers wn voetgangers geblokkeerd.
Tussen de palen bij zebrapad
Zebrapad voor de school. Auto's rijden gewoon door
Parkeerplaats bij Amalia hof is veel te druk. Fietsers komen hier in het gedrang
Auto's en ouders in de auto willen altijd even 'snel' de kinderen afgooien op weg naar werk. Parkeren op de vluchtheuvel, stoppen op het zebrapad. En veelvuldig wordt geen voorrang gegeven op ze zebrapad
De doorgaande weg nodigt te veel uit voor te hard rijden
bredeweg en het parkeerterrein achter de school vind ik niet heel overzichtelijk, maar vooral omdat mensen hun kind ook zo laten fietsen ipv via de bredeweg
Julianalaan
De oversteekplaats tegenover de scholen, vanuit de bredeweg
Bredeweg . Er word daar achterlijk hard gereden en zelfs ingehaald
Kruising/T-splitsing Bredeweg met de Grote haven
Auto's stoppen niet voor zebrapad
De brede weg!
Mensen scheuren over de weg soms kan je nog net optijd je kind van het zebrapad trekken

Genoemde suggesties ter verbetering van de verkeersveiligheid bij "Anders, namelijk"

één heel duidelijke oversteek is beter dan twee vlak naast elkaar.
Je wordt op het zebrapad vaak bijna voor je sokken gereden. Wegversmalling van 1 auto tegelijk en voorrang aan 1 van de 2 kanten zou helpen. Het is ook vaak dringen omdat beide kanten eerst willen
Helaas denken veel mensen dat ze binnen 20m van de school moeten parkeren (buiten de parkeervakken, op invalideparkeerplaatsen, op de stoep en in de kiss-en-go zone), terwijl er parkeerplaatsen voldoende zijn op iets grotere loopafstand. Vooral door het parkeren buiten de parkeervakken ontstaan er onoverzichtelijke en gevaarlijke situaties voor fietsende schoolkinderen (ook voor automobilisten die zich wel aan de regels houden).
Klaar-overs , meer zichtbaarheid van regelaars en/of handhavers. Als veiligheidskundige wil ik ook graag meedenken in een veilige, meer overzichtelijke maar ook werkbare situatie. Bijv t voorste zebrapad weghalen maakt t oversteken coor de kinderen overzichtelijker en veiliger.
De rotonde op de provinciale weg komt niet in dit onderzoek voor. Is ook een probleem dat in dit onderzoek moet worden meegenomen. Het Oversteken voor fietsers is een drama bij de school, snelheid van auto's is te hoog. Meer oversteekplaatsen voor voetgangers (waar ze voorrang hebben)
Een waarschuwingssysteem boven de weg met knipperlichten.
Eventuele klaar-overs bij de zebrapaden voor de school. Ondanks dat er zebrapaden zijn, zijn er voldoende automobilisten die de voetganger geen voorrang geeft. Overigens zijn dit helaas ook soms ouders van de scholen zelf!
Klaarover. Duidelijker oversteek, nu eerst fietspad, weg, weer fietspad. Fietsers stoppen niet bij zebrapad en auto s geven ook vaak geen voorrang.
Met name zorgen dat het forenzen verkeer meer rekening houdt met de onverwachte bewegingen van kinderen
Klaar overs neerzetten in de ochtend.
Niet parkeren waar ook geen parkeerplaatsen zijn op het parkeerterrein naast de school. Dit wordt nu wel gedaan waardoor de verkeerssituatie onoverzichtelijk wordt.
U RIJDT TE HARD elektro bord, flitser ter hoogte van school (genoeg mensen rijden daar 50+ over 2 zebrapaden waar je 30 mag)
Er is een zebra richting hofkamp deze ligt erg gevaarlijk. Tussen auto's die geparkeerd zijn moet worden overgestoken.. het zou daar veel veiliger kunnen

Overige opmerkingen n.a.v. de online enquête

Wellicht klaar-overs invoeren, grotere borden bij zebrapaden of waarschuwingslichten.
Verkeerssituatie is absoluut veilig te noemen. Het zijn de ouders met auto's die het zelf onveilig soms maken. Vooral waar ze de auto soms parkeren, omdat ze beroerd zijn 2 stappen te lopen. Of bang zijn voor een beetje regen. De situatie is veilig. Een groepje van 10 ouders maakt het soms onveilig voor andere kinderen. Maar dat zullen ze niet alleen in het verkeer doen denk ik rond om school.
Kan er ook iets gedaan worden aan het oversteekpunt bij het zwembad in haastrecht. Levensgevaarlijk voor kinderen om daar over te steken. Auto's rijden veel te hard en fietsers worden niet goed opgemerkt
Zolang ouder hun auto's midden voor de deur op de vluchtheuvel parkeren, er geen controle is, de versmalling niet smaller wordt gemaakt en er weinig controle is zal de situatie niet verbeteren. Sowieso een parkeer-, desnoods stopverbod plaatsen. Dwing de mensen tot 30 km/uur te rijden, hef dit op, vanaf de rotonde gezien, na de afslag Julianalaan maak het daar 50. Zo is het effect van 50 naar 30 beter.
Meer zichtbare handhaving en/of regelaars zouden helpen met zowel het oversteken overzichtelijker en veiliger te maken, als het juist parkeren en gebruik van de K&R bevorderen wat ook weer leidt tot een veiligere situatie. Ook in overleg met de school er les uren een half uur te verschuiven zou leiden tot iig in de ochtenduren minder risico omdat san het woon-werkverkeer gedeeltelijk gepasseerd zal zijn. Ook ik wil hier als incident manager/veiligheidskundige graag aan meewerken aan een duurzamere veiligere oplossing voor mijn kinderen.
Ik werk graag mee aan eventuele verdere, veiligere situatie. Zeker gezien de derde binnenkort ook naar school gaat en we dus voorlopig nog wel graag gebruik blijven maken van de school alsmede de drop off/pick up mogelijkheden. Als laatste, de situatie is met name in de ochtenduren zeer gevaarlijk en onoverzichtelijk gezien het woon-werkverkeer dan ook leidt tot een verhoogd risico.
Ga ook echt aan de slag!
Door de afstand van huis naar school breng ik de kinderen met de auto. Ik zie vaak genoeg gevaarlijke situaties die door ouders zelf gecreeerd worden. Daar moet dus ook bewustwording komen. Verder goed dat dit onderzoek plaats vindt.
Al het verkeer uit (en naar) de Vlist moet s morgens ook langs school, dat maakt het gewoon druk. Er wordt ook wel hard gereden door mensen die haast hebben
Mensen rijden veel te hard de straat in. En er komen veel te veel mensen met de auto terwijl dat niet nodig is. Na mijn idee kunnen mensen binnen de bebouwde kom ook op de fiets of lopend komen zodat het verkeer rondom de school minder druk wordt en dus veiliger.
Snelheid provinciale weg buiten de bebouwde kom aanpassen naar 60 km per uur.
Er zijn 2 oversteekplaatsen vóór de school, 1 ervan gemarkeerd met paaltjes en wegversmalling, andere niet. Auto's blijven doorrijden ookal staan wij op de wegversmalling klaar om door te rijden. De huidige drempels is geen hinder, wegversmalling ook niet. Hogere, vervelendere drempels (zoals in de kern Vlist, die inzakken bij zwaar verkeer) die remmen het verkeer naar mijn idee beter af. En is men gedwongen ook echt langzaam te rijden en is men in staat omnoptijd stil te staan als ze n kind op zebrapad over het hoofd zien. Na zo'n drempel bijna direct t zebrapad en niet pas 30 mtr verder (dan kan men weer teveel snelheid maken)
Het zijn voornamelijk externe factoren die het onveilig maken zoals mede weggebruikers die te hard rijden langs de scholen. Heeft vooral te maken met de haast die mensen (waarschijnlijk zoner kinderen) hebben. Daar zou wat aan gedaan moeten worden maar kan zo snel niet bedenken wat want daar heb je weinig tot geen invloed op.
Vrij vaak geven auto's geen voorrang op zebrapad, wordt er veel te hard gereden en worden auto's zomaar neergezet om kinderen af te zetten of op te halen. Er zou structureel gecontroleerd moeten worden en niet 1 maal per jaar oid
Parkeerverbod bij de kerk zal de veiligheid ten goede komen
Als iedereen zich aan de geldende parkeerregels en plaatsen houdt en de kinderen op de zebra voorrang verleend wordt, is de situatie veilig genoeg
Zou een flitspaal of verkeerscamera plaatsen bij de oversteekplaats. Dan houdt opeens iedereen zich netjes aan de regels!

Rekenkamercommissie Krimpenerwaard

- Mw. K. Meijer (voorzitter)
- Dhr. R. de Bonte
- Dhr. R. Paulussen
- Mw. P. Feelders-Heijndijk (secretaris/onderzoeker)

Telefoon: 14 0182 / 06-57096899

E-mail: RKC@krimpenerwaard.nl

Website: www.krimpenerwaard.nl/Rekenkamercommissie

De verantwoordelijkheid voor de inhoud van dit verslag berust bij de Rekenkamercommissie Krimpenerwaard.

Verkeersveiligheid rondom de Oranje-Nassauschool in Stolwijk

Rekenkamercommissie Krimpenerwaard

Mei 2019

1 Achtergrond onderzoek

De Rekenkamercommissie Krimpenerwaard is een bijzondere commissie die onderzoek doet in Krimpenerwaard voor de gemeenteraad. Na onze jaarlijkse inventarisatie van mogelijk interessante onderzoeksonderwerpen heeft de Rekenkamercommissie Krimpenerwaard (hierna te noemen RKC) gekozen onderzoek te gaan doen naar de verkeersveiligheid rondom scholen in de Krimpenerwaard. In september 2018 is de RKC gestart met de voorbereidingen van dit onderzoek. De aankondiging van ons onderzoek leverde de nodige positieve reacties op, ook bij de lokale schrijvende pers. In november hebben we na consultatie acht scholen (6 basisscholen en 2 scholen voor het voortgezet onderwijs) aangeschreven en verzocht mee te doen aan ons onderzoek. Alle scholen, waaronder die van u, zegden hun medewerking toe.

Het belang van verkeersveiligheid rondom scholen blijkt onder meer ook uit onderzoek eind 2018 van RTL Nieuws en de Rijksuniversiteit Groningen onder bijna duizend scholen in Nederland. Negen op de tien scholen geeft aan grote verkeersproblemen te ervaren in de directe omgeving. Eind 2018 is door enkele ministeries in samenwerking met provincies, gemeenten en maatschappelijke organisaties het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 geformuleerd. Deze visie wordt de komende tijd uitgewerkt in concrete acties die zullen worden opgenomen in nog te ontwikkelen landelijke en regionale uitvoeringsplannen.

Het doel van het onderzoek van de RKC is om *inzicht* te bieden in de stand van zaken ten aanzien van de verkeersveiligheid rondom scholen uit het basis- en voortgezet onderwijs in de gemeente Krimpenerwaard en waar zinvol *aanbevelingen* te formuleren ter verbetering. De Rekenkamercommissie doet primair haar onderzoek ten behoeve van de gemeenteraad. We hebben ons daarnaast voorgenomen om de inwoners van de Krimpenerwaard daar waar mogelijk bij ons onderzoek te betrekken. In ons onderzoek hebben we zowel naar de *feitelijke* (fysieke) verkeerssituatie rondom de school gekeken als naar de *beleving* van verkeersveiligheid rondom de school. De fysieke verkeerssituatie hebben we vastgesteld tijdens een schouw eind 2018. We hebben gewerkt met een zogenaamd schouwformulier en verder foto's gemaakt waarop we enkele actuele verkeerssituaties hebben vastgelegd. Vervolgens hebben we een interview gehouden waarvan we het verslag hebben voorgelegd voor eventuele op- en aanmerkingen. Tot slot hebben we in maart een enquête uitgezet onder ouders van de 6 basisscholen en leerlingen van de 2 middelbare scholen. Vanuit uw school hebben we 35 reacties ontvangen (een respons van 16%, gebaseerd op het aantal leerlingen). 34 personen hebben de enquête volledig ingevuld.

Hieronder treft u de uitkomsten van uw school. In een later stadium volgt een overkoepelend rapport waarin de resultaten van alle acht scholen zijn verwerkt en waarin tevens de uitkomsten van interviews met de BOA Verkeersveiligheid van de gemeente Krimpenerwaard, de Verkeersleerkracht -die voor een aantal scholen van de Krimpenerwaard werkt- en enkele verkeersdeskundigen van de gemeente zijn verwerkt. Dit overkoepelende rapport zullen we publiceren en aanbieden aan zowel de gemeenteraad, het college als de ambtelijke organisatie van de gemeente Krimpenerwaard. Uiteraard zal uw school hiervan ook een exemplaar ontvangen.

2 Samenvatting

De Oranje-Nassauschool ligt aan een doorgaande weg waarin drempels het langzaam rijden door het verkeer bevorderen. De school is door een kleine parkeerplaats gescheiden van de weg. Veel fietsverkeer komt langs de achterzijde van de school waar nauwelijks verkeer is.

Het zebrapad ligt niet direct voor de school en daardoor hebben voetgangers de neiging om hier geen gebruik van te maken, maar rechtstreeks de weg over te steken. Tijdens de schouw is er verder door de RKC geen risicoverhogend gedrag van ouders of kinderen waargenomen, maar volgens de schoolleiding is dat wel aanwezig op dagen dat het slecht weer is. Er is dan een behoorlijke toename van het autoverkeer en er wordt ook regelmatig vlakbij de school dubbel geparkeerd.

In de directe omgeving van de school valt het bruggetje (Bilwijkerweg) op. Doordat hier de weg omhoog loopt ziet het verkeer niet dat direct na dit bruggetje een school is gevestigd. Bovendien is er sprake van een wegversmalling wat voor de verkeersveiligheid tot een toename van risico's leidt.

De schoolleiding zelf geeft de verkeersveiligheid rondom de school een 7,5 - 8. De ouders die de online enquête hebben ingevuld geven daarentegen een mager zesje.

De school geeft verkeerslessen via de methode Klaar... over! (landelijke methode). De uitvoering van een praktijkexamen staat echter onder druk, nu de naast gelegen school De Sterrenboom heeft aangegeven hiermee te willen stoppen en dit altijd in samenwerking met deze school werd ondernomen.

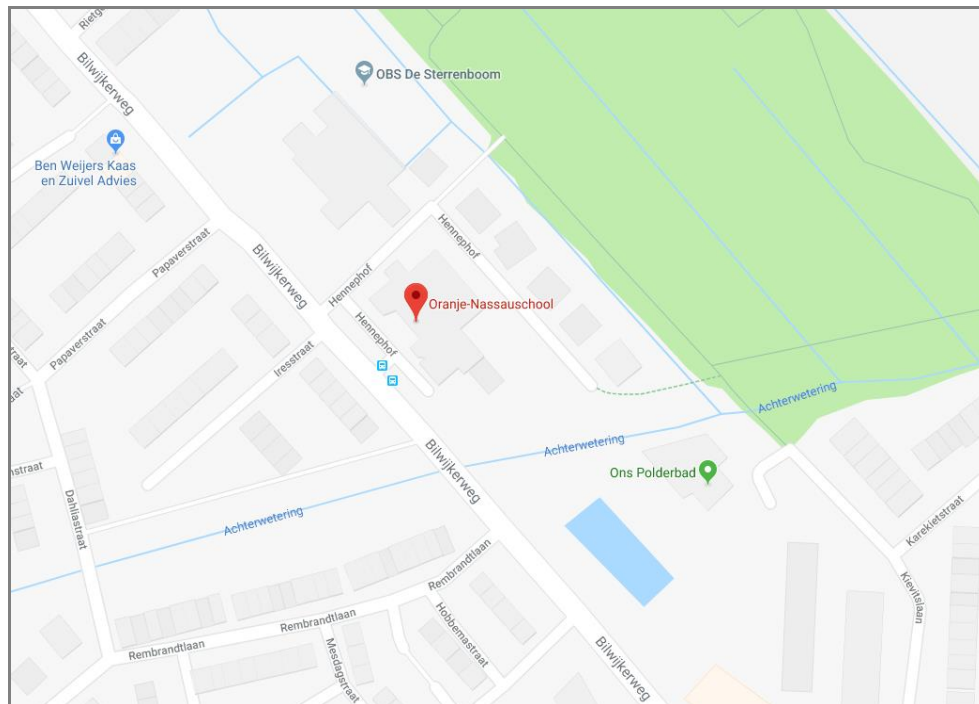
De school is tevreden over de maatregelen die de afgelopen jaren door de gemeente zijn uitgevoerd en ziet geen prangende problemen meer. Toch zijn er nog een aantal wensen. Zowel de schoolleiding als de ouders zouden graag meer parkeerplaatsen willen hebben. De schoolleiding geeft echter zelf al aan dat dit waarschijnlijk lastig te realiseren is in verband met een gebrek aan ruimte. Het aanbrengen van een duidelijke zonering (bijvoorbeeld door zogenaamde totempalen), vooral voor het verkeer dat over het bruggetje komt, zou de verkeersveiligheid nog ten goede kunnen komen. Daarnaast zou een betere oversteekplaats naar de school wenselijk zijn, aldus de ouders.

We adviseren om met de gemeente kijken op welke manier de verkeerssituatie aan de Bilwijkerweg aangepast zou kunnen worden. We denken daarbij in ieder geval aan het duidelijker zichtbaar maken van de school door middel van diverse markeringen, maar ook bredere ingrepen zoals het verplaatsen van het zebrapad zouden kunnen worden bekeken.

3 Feitelijke verkeerssituatie

3.1 Kenmerken schoolomgeving

De school ligt aan een doorgaande weg waarin drempels de lage snelheid van het verkeer bevorderen. De school ligt niet direct aan de weg, maar op een zekere afstand; tussen de school en de weg ligt een kleine parkeerplaats. Er staan geen hekken tussen de school en de openbare weg (voorzijde), maar dit is gelet op de afstand tussen school en openbare weg minder noodzaak. Aan de achterzijde bevinden zich wel hekken (Hennephof).

Er is in de nabijheid van de school een zebra-pad aangebracht, maar deze ligt niet direct voor de school op de plek waar de meeste ouders en kinderen 'van nature' geneigd zijn de oversteek te ondernemen. De straten in de directe omgeving van de school zijn smal. Er is geen gescheiden fietspad.

Vlakbij de school ligt een Kiss en Ride plek die behoort bij de naastgelegen school De Sterrenboom.

Er is een bushalte voor de ingang van de school.

Iets verderop in de Bilwijkerweg loopt de openbare weg iets omhoog en versmalt deze vanwege een klein bruggetje over een sloot (Achterwetering). Het zicht is hierdoor beperkt en het verkeer dringt zich op dat punt noodzakelijkerwijs dicht op elkaar.

3.2 Inrichting schoolplein

De school heeft twee schoolpleinen, één aan de Bilwijkerweg (groep 1 en 2) en één aan de Hennephof (groep 3 t/m 8). De schoolpleinen zijn omgeven door een hek. Zowel aan de voor- als achterzijde van de school zijn er mogelijkheden voor het parkeren van fietsen.

3.3 Gedrag ouders en kinderen die deelnemen aan het verkeer

Aan de voorzijde van de school is een parkeerplaats waar de RKC tijdens de schouw een ouder / medewerker zagen om iets uit te laden. Hiervoor werd er foutief geparkeerd op een invalideplek (in de online enquête was er iemand die aangaf dat dit vaker gebeurde). Naast deze waarneming parkeerde iedereen zijn auto juist.

Opvallend was dat de Kiss & Ride amper gebruikt werd.

Onder de fietsers heeft de RKC geen bijzonderheden waargenomen. Voetgangers nemen niet altijd het zebrapad, maar steken elders over.

Over het algemeen verliep de verkeersdeelname van ouders tijdens de schouw goed.

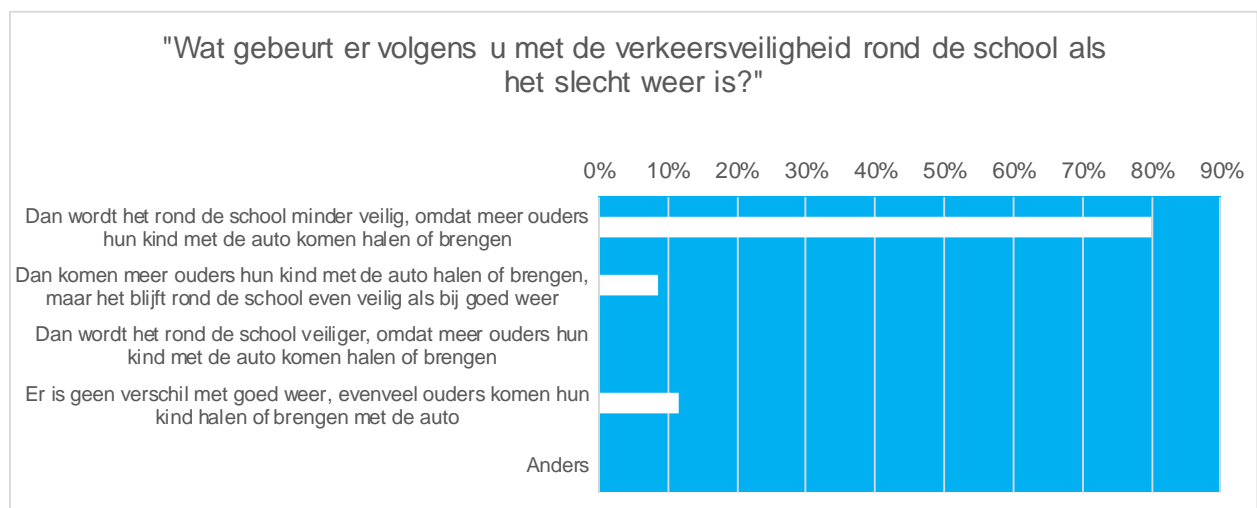
4 Ervaren verkeersveiligheid

De schoolleiding zelf geeft de verkeersveiligheid rondom de school een 7,5 - 8.

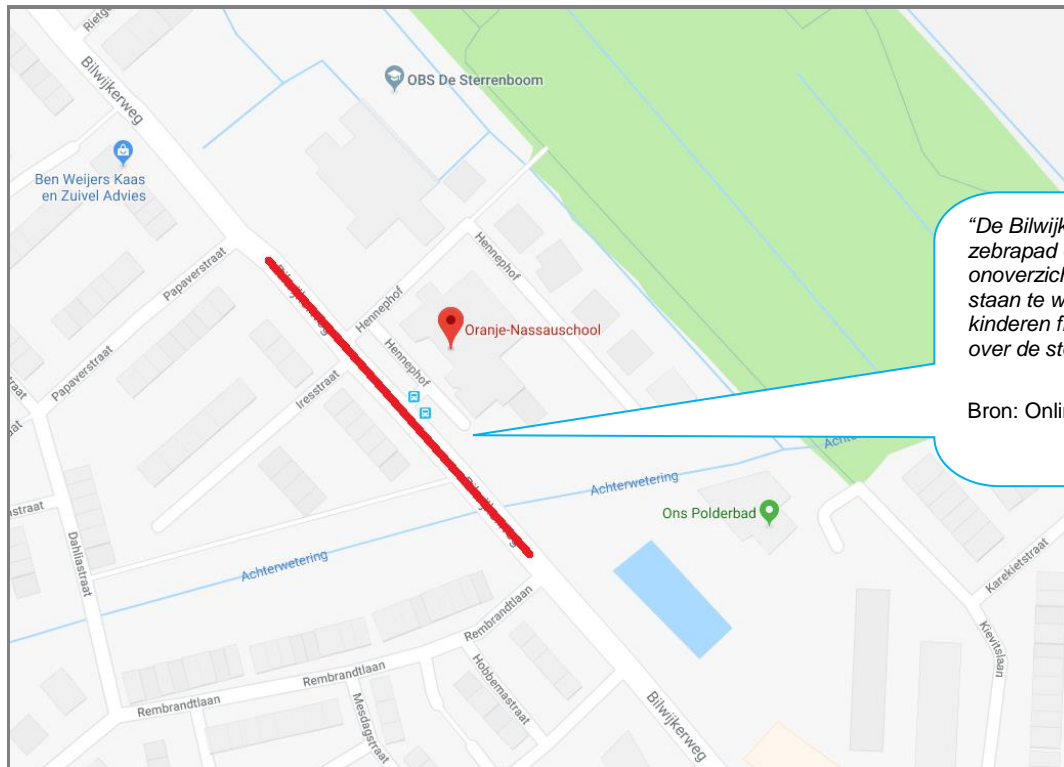
De ouders die de online enquête hebben ingevuld zijn iets gematigder: Het gemiddelde rapportcijfer voor de verkeersveiligheid is een 6,1. Het laagste cijfer dat gegeven werd is een 3, het hoogste een 8.

Naar opgave van de school is het gedrag van sommige ouders bij regenachtige dagen wel risicoverhogend: minder / niet gebruik maken van de parkeervakken, toename van (auto)verkeer en dubbel parkeren. Ouders bevestigen dit in de online enquête. Overigens blijkt uit de online enquête dat normaal 21% van de leerlingen gebracht wordt met de auto.

De ouders geven in de online enquête een aantal plekken aan waar gevaarlijke situaties ontstaan (zie bijlage voor alle gegeven antwoorden). De Bilwijkerweg wordt het meest genoemd. Een aantal ouders noemt specifiek het zebra-pad (druk en op een onlogische plaats) en het bruggetje.

“De Bilwijkerweg tussen het zebra-pad en de brug is erg onoverzichtelijk en smal. Auto's staan te wachten voor de brug, kinderen fietsen er tussendoor of over de stoep.”

Bron: Online enquête

 Meer dan 10x genoemd

5 Initiatieven vanuit school

De school geeft verkeerslessen via de methode Klaar... over! (landelijke methode). Het zijn praktische verkeerslessen door een verkeersdocent (van de provincie Zuid Holland). Er zijn dan circuits op het plein (behendigheid).

De school organiseerde in het verleden een praktisch verkeersexamen voor de groepen 7 en 8 samen met de naastgelegen school De Sterrenboom en ondersteund door de Stichting Verkeersveiligheid Waddinxveen. Nu De Sterrenboom hiermee stopt is op dit moment onduidelijk hoe de school hier verder invulling aan gaat geven. Er is nog wel een jaarlijks theoretisch examen.

Ouders worden geïnformeerd met een nieuwsbrief over wat ze zelf kunnen doen (denk aan een goede verlichting op de fiets, niet dubbel parkeren, etc.).

In samenwerking met de plaatselijke fietsmaker is er een keer in de twee jaar een fietscontrole.

6 Toekomst, preventie, wensen

De schoolleiding van de Oranje Nassauschool is bovenal (erg) tevreden over de maatregelen die de afgelopen jaren door de gemeente zijn genomen: met de nieuwbouw van de naastgelegen De Sterrenboom is er een heel overzichtelijke verkeerssituatie ontstaan als je het afmeet aan de situatie ervoor, denk daarbij bijvoorbeeld aan de Kiss en Ride plek. Verder heeft de gemeente (mede naar aanleiding van een verzoek vanuit de Medezeggenschapsraad van de school) het bruggetje aan de achterzijde van de school opengesteld voor fietsers. Hierdoor komt veel fietsverkeer langs deze route in plaats van langs de Bilwijkerweg (voorzijde school). Dit heeft ook veel winst opgeleverd als het gaat om verkeersveiligheid.

In de ogen van de schoolleiding zijn er niet veel maatregelen denkbaar om de verkeersveiligheid te verbeteren. Het scheppen van meer parkeervakken zou fijn zijn, maar hiervoor is er niet voldoende ruimte in het straatbeeld, aldus de schoolleiding. Wel is er de situatie met het bruggetje. Dat er over de brug direct een school staat is een verrassing voor het verkeer. De school zou beter aangegeven kunnen worden m.b.t. totempalen, letters op de weg en/of bebording, volgens de schoolleiding.

In de online enquête geeft 83% van de ouders aan dat de verkeersveiligheid rond de school verbeterd kan worden. De suggesties die genoemd worden om dit te bewerkstelligen stemmen overeen met de hierboven genoemde suggesties in het interview. De genoemde verbeterpunten gaan vooral over meer parkeerplaatsen, duidelijker laten zien dat er een school staat en een betere oversteekplaats naar de school toe.

Wat zou er verbeterd kunnen worden aan de verkeersveiligheid rond de school? U mag meerdere antwoorden kiezen.	
Meer parkeerplaatsen	41,4%
Duidelijker laten zien dat er een school staat (door verkeersborden, strepen op de weg, palen, enzovoorts)	41,4%
Een betere oversteekplaats naar de school toe	37,9%
Een (betere) Kiss & Ride	34,5%
Maatregelen waardoor auto's minder snel rijden in de straat van de school (bijvoorbeeld drempels, wegversmallingen en verkeersborden)	20,7%
Meer controle door de politie	17,2%
Meer fietsenrekken	6,9%
Een parkeerverbod of stopverbod in de straat van de school	6,9%
Anders, namelijk:	31,0%
<i>Zie bijlage voor de gegeven antwoorden bij "Anders, namelijk:"</i>	

7 Suggesties

Ga met de gemeente kijken op welke manier de verkeerssituatie aan de Bilwijkerweg aangepast zou kunnen worden. We denken daarbij in ieder geval aan het duidelijker zichtbaar maken van de school door middel van diverse markeringen, maar ook bredere ingrepen zoals het verplaatsen van het zebrapad zouden kunnen worden bekeken.

Bijlage: Open antwoorden uit de online enquête

Genoemde straten of situaties rond de school die gevaarlijke situaties opleveren voor het verkeer

Kruispunt populierenlaan, naar Goudse weg. Rotonde, fietsers moeten voorrang krijgen!
Bilwijkerweg oversteekplaats zebrapad. Iedereen moet hier oversteken. Dit zorgt voor veel drukte icm fietsers en auto's. De weg is ook erg smal waardoor ouders met kind naast de fiets weinig ruimte hebben als een auto inhaalt.
Het afzetten van kinderen vanuit de auto. Auto's rijden in file, parkeren dubbel. Er wordt dan totaal niet opgelet op fietsers of voetgangers rondom school
Brug aan bilwijkerweg die te smal is om met twee autos te kennen paseren. Autos halen daar fietsende kinderen in, verkeersopstoppingen, geen voorrang verlenen e.d.
Tussen de geparkeerde auto's heen rijden, waarbij ook kinderen lopen en auto's ineens achteruit een parkeervak komen. Er staan ook auto's geparkeerd op de invalide plek. Moeders zijn te lui!!! dat ze een andere plek opzoeken. Dit moet gestraft worden !!!
Bilwijkerweg tussen zebrapad en brug is erg onoverzichtelijk en smal. Auto's staan te wachten voor de brug, kinderen fietsen er tussendoor of over de stoep. Oudere kinderen gaan vaak van school af via de hennepackers, dit is veel veiliger. Maar ouders van je jongere kinderen fietsen daar niet heen omdat daar geen fietspad is maar een looppad
Bilwijkerweg het zebra pad graag recht tegenover school ONS
Parkeerplaats waar ouders met de auto rondrijden en andere ouders/kinderen lopen fietsen of oversteken
bilwijkerweg. de straat waar de 2 scholen aan staan. Mijn dochter gaat achterlangs met de fiets, over het bruggertje bij het zwembad. Dit is veiliger dan alleen haar over de bilwijkerweg te laten fietsen. Soms zijn dan mensen die zeuren dat ze daar fiets, want is ook de weg naar de hennepark om de honden uit te laten. Soms worden zelfs mensen erg boos, als er 15 kinderen op de fiets langs komen.
Ja de stoep en de parkeerplaats, er is weinig zicht op kinderen van de parkeerplaats rijdend
Het Zebrapad bij Iris straat, slecht zicht voor verkeer van bilwijkerweg op kinderen en ouders die daar over willen steken en auto's rijden te hard
Bilwijkerweg bij de brug voor de school. Zie verder vorig antwoord
Bij Bilwijkerweg recht tegen over school is er een plek waar ontzettend veel overgestoken wordt, omdat dit direct naar school leid als je vanaf de brug komt. Het zou veiliger zijn als daar een zebrapad kwam, zodat auto's ook beter opletten op kleine kinderen daar.
Het parkeerterrein voor school. En de stoep naar de zebra. Daar wordt soms geparkeerd wat het onveilig maakt.
bilwijkerweg
Veel werkbussen in de Papaverstraat
Voornamelijk vrachtverkeer en tractoren op de Bilwijkerweg.

Genoemde suggesties ter verbetering van de verkeersveiligheid bij "Anders, namelijk"

Zebrapad verplaatsten
Druk met oversteken. Extra voetpad zodat je niet hoeft over te steken
brigadiers bij de zebrapad
Klaar over instellen. Het zebrapad wordt vaak genegeerd
Vlak voor de school is er een brug waar maar één auto tegelijk over kan. De auto's naar de school toe hebben voorrang dat betekent dat er voor de school vaak meerdere/veel auto's staan te wachten. Daar is weinig plek voor dus de situatie wordt onoverzichtelijk voor fietsende kinderen. Het zou handig zijn als de auto's die de school verlaten bij deze brug voorrang hebben. Wachtende auto's voor de brug (niet aan de kant van de school) hebben daar meer ruimte en kunnen daar ordentelijk staan en wachten. Dus als beide borden omgewisseld kunnen worden zou dat veel helpen.
Zorgen dat er geen bewoners hun auto op werkdagen, special bij het aan- en uitgaan van de school hun auto parkeren in de vakken behorend bij de school. Daardoor is er meer overzicht en een veilgere doorstroming.
Een extra zebrapad recht voor de school. Er is een zebrapad iets verder van school, maar het is veel veiliger als er ook een komt recht voor de school, omdat daar de ingang van de kleuters is en iedereen die lopend naar links moet daar oversteeft.
Klaar-overs uit groep 8?
Een brigadier aan nemen, of een vrijwilliger het verkeer laten regelen.

Overige opmerkingen n.a.v. de online enquête

<p>2 ideeën:</p> <p>1. Aan de voorzijde (Bilwijkerweg) kan het zebrapad beter 10 meter richting het zuiden getekend worden. Het ligt nu pal naast een onoverzichtelijk kruispunt, waar veel verkeer is. De kinderen die vanaf het 'zuiden' komen lopen nemen soms niet de moeite om helemaal naar het zebrapad te lopen en steken 10 meter eerder tussen de auto's door de straat over. Er is al een soort 'oversteekplaats' (glijbaantje in de stoep) op dat punt. Dat lijkt mij eerder geschikt en veiliger voor een zebrapad (je hoeft maar 2 kanten op te kijken als je wilt oversteken).</p> <p>2. Het plein aan de kant van de Hennepakkers: veel kinderen die van de nieuwbouw of uit het dorp komen, nemen de route via de Hennepakkers. Officieel is dat voetpad, maar veel kinderen fietsen en sommigen lukt het zelfs om te blijven fietsen als ze elkaar passeren op de smalle houten brug. Maar omdat het soms maar rakelings goed of zelfs mis gaat, het idee: maak er een fietspad van en maak de brug wat breder, zodat je elkaar fatsoenlijk kan passeren. Laat 'het park'/ 'het voetpad' net ná dat paadje met dat bruggetje beginnen. Kinderen willen nu eenmaal de snelste route naar school (en eigenlijk is dat alleen maar een goed teken, snel op zo'n leuke school willen zijn!) en vergeten af te stappen. Kunt u ze hierin tegemoet komen? En niet alleen maar kritiek: de situatie is al een stuk veiliger sinds er geen auto's meer in de Hennephof komen!</p>
<p>zie vraag hiervoor.</p> <p>Kan er geen aparte fietsbrug komen. bij de kievitstraat richting de scholen.</p> <p>en geen paaltjes en hekjes op de brug.</p>
<p>Zebrapad regelrecht vanaf school naar overkant, veel ouders en kids steken daar over IPV omlopen naar Zebrapad bij Irisstraat</p>
<p>Succes met uw werk !</p>
<p>Het zou echt fijn zijn als er een extra zebrapad komt voor de Oranje Nassau school. We zien drie Zebrapaden richting de Sterrenboom. En bij de ONS eentje die ook nog eens op een niet handige plek staat voor kids die vanaf de Rembrandtlaan (of die richting) komen.</p> <p>Het zou best zijn als op de Bilwijkerweg een zebrapad komt bij de andere kruising. Kinderen moeten anders eerst oversteken voor al het verkeer langs naar de stoep, om daarna richting het zebrapad te lopen, wat gevaarlijk is als school net uit is.</p>

Rekenkamercommissie Krimpenerwaard

- Mw. K. Meijer (voorzitter)
- Dhr. R. de Bonte
- Dhr. R. Paulussen
- Mw. P. Feelders-Heijndijk (secretaris/onderzoeker)

Telefoon: 14 0182 / 06-57096899

E-mail: RKC@krimpenerwaard.nl

Website: www.krimpenerwaard.nl/Rekenkamercommissie

De verantwoordelijkheid voor de inhoud van dit verslag berust bij de Rekenkamercommissie Krimpenerwaard.

Verkeersveiligheid rondom het Driestar College in Lekkerkerk

Rekenkamercommissie Krimpenerwaard

Mei 2019

1 Achtergrond onderzoek

De Rekenkamercommissie Krimpenerwaard is een bijzondere commissie die onderzoek doet in Krimpenerwaard voor de gemeenteraad. Na onze jaarlijkse inventarisatie van mogelijk interessante onderzoeksonderwerpen heeft de Rekenkamercommissie Krimpenerwaard (hierna te noemen RKC) gekozen onderzoek te gaan doen naar de verkeersveiligheid rondom scholen in de Krimpenerwaard. In september 2018 is de RKC gestart met de voorbereidingen van dit onderzoek. De aankondiging van ons onderzoek leverde de nodige positieve reacties op, ook bij de lokale schrijvende pers. In november hebben we na consultatie acht scholen (6 basisscholen en 2 scholen voor het voortgezet onderwijs) aangeschreven en verzocht mee te doen aan ons onderzoek. Alle scholen, waaronder die van u, zegden hun medewerking toe.

Het belang van verkeersveiligheid rondom scholen blijkt onder meer ook uit onderzoek eind 2018 van RTL Nieuws en de Rijksuniversiteit Groningen onder bijna duizend scholen in Nederland. Negen op de tien scholen geeft aan grote verkeersproblemen te ervaren in de directe omgeving. Eind 2018 is door enkele ministeries in samenwerking met provincies, gemeenten en maatschappelijke organisaties het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 geformuleerd. Deze visie wordt de komende tijd uitgewerkt in concrete acties die zullen worden opgenomen in nog te ontwikkelen landelijke en regionale uitvoeringsplannen.

Het doel van het onderzoek van de RKC is om *inzicht* te bieden in de stand van zaken ten aanzien van de verkeersveiligheid rondom scholen uit het basis- en voortgezet onderwijs in de gemeente Krimpenerwaard en waar zinvol *aanbevelingen* te formuleren ter verbetering. De Rekenkamercommissie doet primair haar onderzoek ten behoeve van de gemeenteraad. We hebben ons daarnaast voorgenomen om de inwoners van de Krimpenerwaard daar waar mogelijk bij ons onderzoek te betrekken. In ons onderzoek hebben we zowel naar de *feitelijke* (fysieke) verkeerssituatie rondom de school gekeken als naar de *beleving* van verkeersveiligheid rondom de school. De fysieke verkeerssituatie hebben we vastgesteld tijdens een schouw eind 2018. We hebben gewerkt met een zogenaamd schouwformulier en verder foto's gemaakt waarop we enkele actuele verkeerssituaties hebben vastgelegd. Vervolgens hebben we een interview gehouden waarvan we het verslag hebben voorgelegd voor eventuele op- en aanmerkingen. Tot slot hebben we in maart een enquête uitgezet onder ouders van de 6 basisscholen en leerlingen van de 2 middelbare scholen. Vanuit uw school hebben we 164 reacties ontvangen (een response van 30%, gebaseerd op het aantal leerlingen). Een klein deel van de reacties is na ampel beraad verwijderd, omdat de RKC uit het taalgebruik en de inhoud van de reactie met zekerheid kon vaststellen dat deze niet serieus bedoeld waren. Dit betrof in totaal 10 reacties.

Hieronder treft u de uitkomsten van uw school. In een later stadium volgt een overkoepelend rapport waarin de resultaten van alle acht scholen zijn verwerkt en waarin tevens de uitkomsten van interviews met de BOA Verkeersveiligheid van de gemeente Krimpenerwaard, de Verkeersleerkracht -die voor een aantal scholen van de Krimpenerwaard werkt- en enkele verkeersdeskundigen van de gemeente zijn verwerkt. Dit overkoepelende rapport zullen we publiceren en aanbieden aan zowel de gemeenteraad, het college als de ambtelijke organisatie van de gemeente Krimpenerwaard. Uiteraard zal uw school hiervan ook een exemplaar ontvangen.

2 Samenvatting

Het Driestar College ligt naast een basisschool aan een rustige straat midden in een woonwijk. De school ligt aan een erftoegangsweg (30 km/u zone). Weggebruikers komen vanuit verschillende richtingen de straat in. In deze straat liggen verkeersdrempels die het verkeer afremmen.

Bij het verlaten van de school / pauze kiezen veel leerlingen ervoor om naar de vlakbij gelegen Albert Heijn te gaan (Kerkweg). Daarbij wordt veelal geen gebruik gemaakt van het zebrapad, maar nemen de meeste leerlingen de kortste route. De leerlingen die de school verlaten fietsen weg in groepen. Volgens de school zijn de leerlingen in het algemeen behoorlijk gedisciplineerd in het verkeer, maar soms fietsen de leerlingen met zijn drieën naast elkaar en de verlichting is ook niet altijd in orde. Het naast elkaar fietsen is in de directe omgeving van de school aan te merken als risicoverhogend gedrag: de straten zijn hier erg smal en bovendien niet altijd even overzichtelijk (onder meer door obstakels zoals hegjes).

De school wijst op een specifiek punt in een veel gebruikte school-thuis route: de verkeerssituatie ter hoogte van de Boezemweg – Kerkweg, waar hotel De Witte Brug is gevestigd. Daar moeten de leerlingen een oversteek maken als ze van school richting Berkenwoude of Ouderkerk aan de IJssel fietsen. Dat is volgens de school een risicovol punt: veel automobilisten geven hier al gas in aanloop naar de provinciale weg en dan is er opeens een oversteekplaats voor fietsers. In plaats van dat de leerlingen de oversteekplaats gebruiken fietsen ze de weg op en dan diagonaal naar de overkant, aldus de school.

Leerlingen zelf geven in de online enquête aan dat ze de verkeersveiligheid rond de school voldoende vinden. Wel geeft meer dan de helft van de leerlingen aan dat de verkeersveiligheid verbeterd kan worden. Vooral de Kerkweg vinden zij een gevaarlijk punt. Als suggestie om de verkeersveiligheid rond de school te verhogen noemen de leerlingen met name het duidelijker laten zien van de schoolzone, een betere oversteekplaats naar school toe en maatregelen waardoor auto's minder snel rijden in de straat van de school.

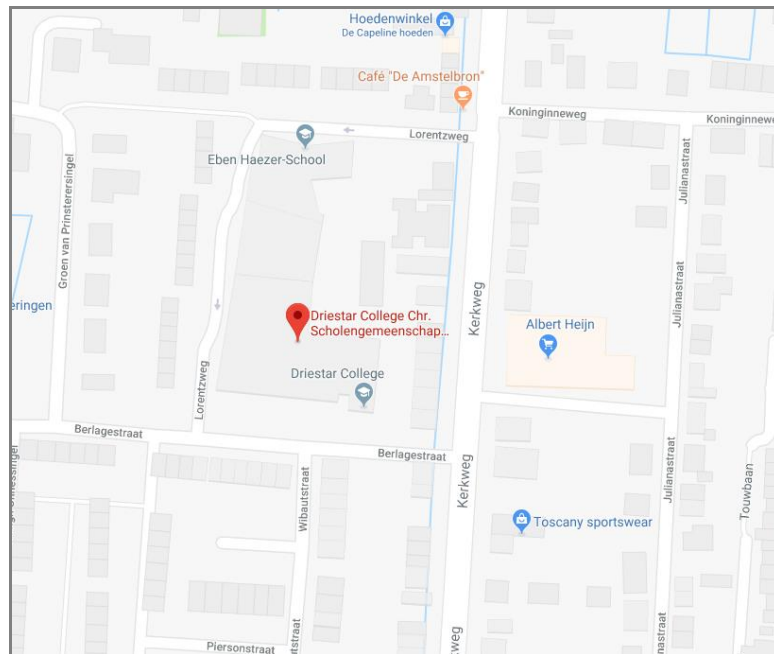
De school besteedt enige aandacht aan verkeersveiligheid door ouders aan te spreken (verlichting) via het bulletin, soms een fietskeuring door de leerlingen, en door een educatief programma (Kruispunt) in het onderwijs gedurende het eerste jaar. Mede gelet op de omvangrijke verkeersdeelname van veel leerlingen om op de school te komen (behoorlijke fietsafstanden) is deze aandacht in de ogen van de RKC beperkt.

We bevelen aan om met de gemeente te kijken of er mogelijkheden zijn om de situatie aan de Kerkweg te verbeteren, bijvoorbeeld door het toepassen van verdere snelheidsbeperkende maatregelen.

3 Feitelijke verkeerssituatie

3.1 Kenmerken schoolomgeving

De school ligt in aan een rustige straat in een woonwijk. Naast de school is ook een basisschool gevestigd.

De straten rond de school zijn vrij krap. Hier en daar belemmeren hegjes het zicht op het verkeer afkomstig uit de aanpalende straatjes. De Lorentzweg en Berlagestraat zijn een 30 km/u zone. Autoverkeer wordt afgeremd door de aanwezigheid van drempels.

De uitgang voor fietsers bij de Lorentzweg komt uit in een woonerf. De straten hier zijn gemarkeerd met paaltjes. Er is tussen de huizen een pad dat eruit ziet als voetpad, maar waar ook mag worden gefietst.

Dit pad komt uit op een weg waar je niet zichtbaar voor het verkeer 'zo' opfietst: het zicht wordt hier belemmerd door een huis met een heg in de voortuin.

Ten tijde van de schouw werd net het vuilnis opgehaald. De vuilniswagen paste net door de krappe Berlagestraat met geparkeerde auto's.

3.2 Inrichting schoolplein

Aan de Lorentzweg sluit een hek het schoolplein af.

Fietsen worden gestald op het schoolplein.

3.3 Gedrag leerlingen die deelnemen aan het verkeer

De school vindt het gedrag van leerlingen over het algemeen gedisciplineerd.

Bij het verlaten van de school fietsen veel leerlingen in groepen door de straten weg. De school geeft aan dat dit nogal eens met zijn drieën naast elkaar gebeurt (zoals onderstaande foto ten tijde van de schouw ook toont).

Ook zagen we ten tijde van de schouw dat leerlingen aan de verkeerde kant van de weg fietsten.

Vanuit de school fiets je direct de wijk in. Aan een kant fietst men langs de basisschool. Aan de zijde van de basisschool zagen we tijdens de schouw dat sommige leerlingen tussen de wachtende ouders en de naar deze ouders toe rennende kinderen door fietsten. Dit leverde een minder overzichtelijke verkeerssituatie op.

Aan de andere zijde zagen we een aantal leerlingen de Kerkweg oversteken om naar de Albert Heijn te gaan, daarbij oversteekplaatsen negerend. Overigens, de school heeft leerlingen een bezoek aan de Albert Heijn tijdens de pauze verboden, echter niet zozeer vanuit het oogpunt van verkeersveiligheid maar vanwege klachten (overlast) van omwonenden.

Aan de andere zijde aan de Kerkweg verliepen de verkeersstromen beter, omdat daar het verkeer geregeld werd door klaar-overs.

De school geeft aan dat er nogal eens leerlingen komen die zonder licht in het donker fietsen.

Ook de verkeerssituatie bij 'hotel de Witte Brug' vraagt om aandacht. Daar moeten de leerlingen een oversteek maken als ze van school richting Berkenwoude of Ouderkerk aan de IJssel fietsen. Dat is volgens de school een risicovol punt: veel automobilisten geven hier al gas in aanloop naar de provinciale weg en dan is er opeens een oversteekplaats voor fietsers. In plaats van dat de leerlingen de oversteekplaats gebruiken fietsen ze de weg op en dan diagonaal naar de overkant, aldus de school.

De RKC heeft naar aanleiding van het interview met de school de door de school genoemde locatie bij hotel de Witte Brug geschouwd. Dit bevestigde het beeld dat door de school geschetst werd: Er werd tijdens deze schouw erg hard gereden op dit punt, met het blote oog zichtbaar te hard.

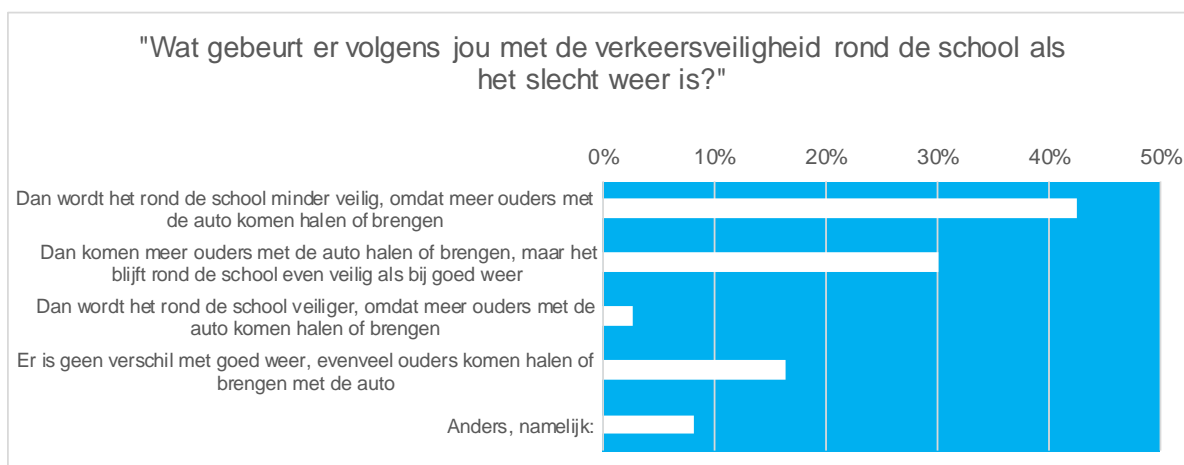
4 Ervaren verkeersveiligheid

Verkeersveiligheid is volgens de school niet een onderwerp dat erg speelt. Binnen de medezeggenschapsraad is een situatie of voorval over de vestiging in Lekkerkerk de afgelopen tijd geen agendapunt geweest.

De leerlingen die de online enquête hebben ingevuld geven aan dat ze de verkeersveiligheid rond de school voldoende vinden: Het gemiddelde rapportcijfer voor de verkeersveiligheid is een 7,1.

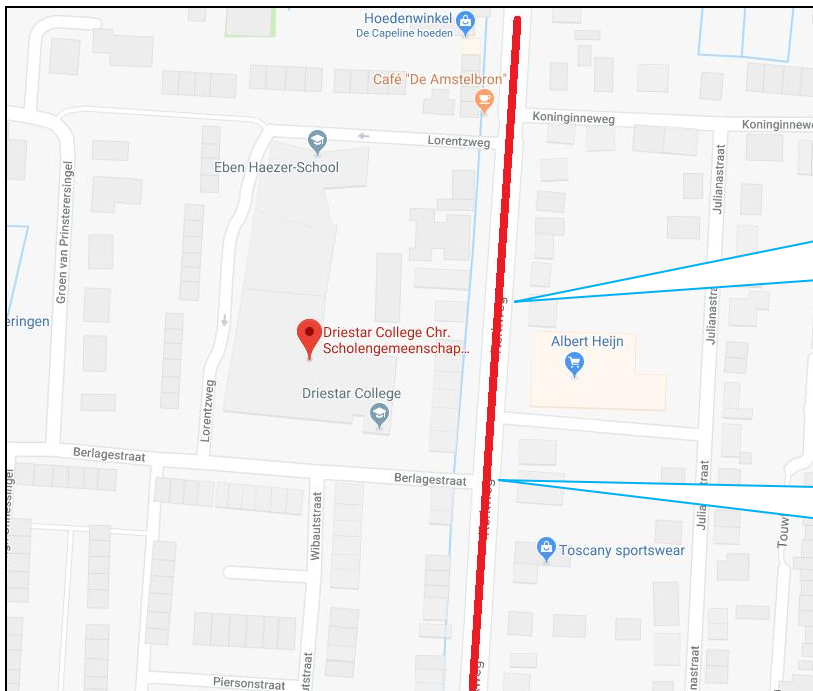

De meeste leerlingen (72%) komen op de fiets, blijkt uit de online enquête. Als het slecht weer is komen vaak meer ouders halen of brengen. Ruim 40% geeft aan dat dit ten koste gaat van de verkeersveiligheid.

De leerlingen geven in de online enquête een aantal plekken aan waar gevaarlijke situaties ontstaan (zie bijlage voor alle gegeven antwoorden). Maar vooral de Kerkweg wordt genoemd.

“Bij de Albert Heijn door die straat rijden fietsers, lopen mensen en auto’s rijden heen en weer. Het is er altijd druk en je moet goed opletten.”

Bron: Online enquête

“Oversteekplaats (zebra) vanaf Driestar naar AH word niet of te laat gezien door bestuurders.”

Bron: Online enquête

Meer dan 20x genoemd

5 Initiatieven vanuit school

In een bulletin wijst de school de ouders op hun verantwoordelijkheid. Met name bij de start van het schooljaar, als het weer korter licht is. Buiten de berichten in het bulletin is er verder geen nadrukkelijke communicatie over verkeersveiligheid. Soms organiseert de school een fietskeuring waar leerlingen dan elkaars fiets controleren aan de hand van een controlelijst.

In het eerste jaar maakt de school gebruik van het programma Kruispunt van de Stichting Teamalert. Er is dan een quiz en er worden gevaarlijke situaties nagespeeld.

Het programma Kruispunt van de Stichting Teamalert

Kruispunt is een project waarbij leerlingen, in het decor van een nagemaakt kruispunt en te midden van verkeerslichten, debatteren over hun eigen gedrag in het verkeer. Door na te denken over voordelen van verkeersveilig gedrag, argumenten hiervoor te formuleren en deze publiekelijk uit te spreken, [...] overtuigen leerlingen als het ware zichzelf van het gewenste gedrag. Elke stelling wordt ingeleid met een filmpje en afgesloten met feitjes om het kennisniveau te vergroten. Bij elk onderdeel zijn er punten te verdienen zodat er uiteindelijk een winnend vak en een best debater aangewezen kan worden. Dankzij het competitie-element doen de leerlingen actief mee.

(Bron: website Stichting Teamalert, geraadpleegd op 11 maart 2019)

6 Toekomst, preventie, wensen

De school zou graag zien dat er meer aandacht komt voor de verkeerssituatie net voorbij de Witte Brug (zie paragraaf 3.3.) Wellicht is een andere inrichting van de weg een oplossing. Daarnaast denkt de school dat meer controle door de politie op verlichting goed werkt.

In de online enquête geeft 58% van de leerlingen aan dat de verkeersveiligheid rond de school verbeterd kan worden. De suggesties die genoemd worden gaan vooral over het beter zichtbaar maken van de schoolzone, een duidelijker oversteekplaats naar de school toe en maatregelen waardoor auto's minder snel rijden in de straat van de school. Overigens vermoeden we dat de genoemde punten vooral de Kerkweg betreffen.

Wat zou er verbeterd kunnen worden aan de verkeersveiligheid rond de school? Je mag meerdere antwoorden kiezen.	
Duidelijker laten zien dat er een school staat (door verkeersborden, strepen op de weg, palen, enzovoorts)	18,5%
Een betere oversteekplaats naar de school toe	17,6%
Maatregelen waardoor auto's minder snel rijden in de straat van de school (bijvoorbeeld drempels, wegversmallingen en verkeersborden)	16,4%
Meer fietsenrekken	13,4%
Meer parkeerplaatsen	10,9%
Een parkeerverbod of stopverbod in de straat van de school	9,2%
Een (betere) Kiss & Ride	5,9%
Meer controle door de politie	4,6%
Anders, namelijk:	3,4%
<i>Zie bijlage voor de gegeven antwoorden bij "Anders, namelijk:"</i>	

7 Suggesties

Ga met de gemeente na of er mogelijkheden zijn om de situatie aan de Kerkweg te verbeteren. De Kerkweg is een 30 km-zone, maar automobilisten houden zich vaak niet aan deze snelheid.

Bijlage: Open antwoorden uit de online enquête

Genoemde straten of situaties rond de school die gevaarlijke situaties opleveren voor het verkeer

De provinciale weg waar ik langs loop vanaf de pond
als je moet oversteken van de school naar een straat
als je oversteekt naar de school toe rijden de auto's best hard en stoppen ze niet echt...
Berlagestraat
berlagestraat
bij de ab door die straat rijden fietser en lopen mensen en auto's rijden heen en weer het is er altijd druk en je moet goed opletten.
bij de appie naar school.
bochten waarin je niet kan zien of er iemand aankomt
de albert heijn
de doorgaande weg. hier krijg je vaak als voetganger bij een zebrapad geen voorrang
de grote weg
de grote weg. daar moeten we oversteken
De oversteek plek van af de ah tegenover school
de straat achter de AH. Als je die straat in rij zie je niet of er een auto aan komt of niet
De straat waar de meeste leerlingen oversteken om bij school te komen, zit het zebrapad net iets verder waardoor we om moeten lopen, we doen dit natuurlijk niet. zodra ze het zebrapad iets opschuiven is er niks aan de hand en zal de hele school keurig over het zebrapad lopen. geen probleem, toch?
de tiendweg
fietspad dat tegen de lorentzweg ligt daar lopen en fietsen kinderen en ouders en rijden wij ook nog op onze fiets en dat gaat allemaal een beetje door elkaar
het fietspad en de stoep aan de over kant bij waar je oversteekt.
Het gemini
het kleine paatje rennen alemaal kinderen die weg moet wat groter worden of echt allen voor fietseres
Het kruispunt bij Bloemen van der Graaf
het zebrapad is te ver weg, daarom steken mensen niet via het zebrapad over
Het zebrapad naar de school toe word door bijna niemand gebruikt, omdat je dat een stukje om moet lopen daardoor moet je wachten op de auto's als je 's ochtend vroeg loopt, zien veel automobilisten je niet.
idk hoe de straat heet
in de Berlagersstraat moet je aan de andere kant van de weg de stoep op waardoor je eerder links gaat fietsen en als er een auto aankomt is dat erg gevaarlijk
kerkweg
kerkweg oversteek
langs de tiendweg van krimpen aan de lek. daar rijden de auto's heel hard
Met het van de pont af komen op woensdag (marktdag) soms ook andere dagen is het bij de kruising Burgemeester Roosstraat-Raadhuisplein onoverzichtelijk en word je soms bijna overgereden Ook met het oversteken bij school (KERKWEG) duurt het soms een paar minuten voor je kan oversteken
met oversteken
met oversteken
naar de ah
niemand let op het zebrapad
op de kerkweg rijden auto's vrij snel. Als er iemand over de straat zou rennen is dat niet meer bij te remmen
Over steken op de kerkweg
Oversteek plaats (zebra)vanaf driestar naar AH word niet of te laat gezien door bestuurders.
oversteken van de weg
tiendweg west daar rijden ze vaak heel hard
Tiendweg-west, Lekkerkerk Als iedereen daar fietst rijden er ook vaak auto's die daar niet hoeven te rijden. Die kunnen ook gewoon over de provinciale weg. Dat levert vaak gevaarlijke situaties op. Zeker als iedereen het zelfde uit is.
Wibautstraat

Genoemde suggesties ter verbetering van de verkeersveiligheid bij "Anders, namelijk"

als we willen oversteken bij de albert hein naar school dan worden we bijna plat gereden .
dat zebrapad opschuiven
De stoep en het fietspad aan de overkant van de school waar je oversteekt beter uit elkaar laten houden, want als je op de fiets bent lopen er heel veel kinderen op het fietspad in plaats van de stoep.
grotere fietsenstalling op het plein
meer controle door lerraaren/politie bij regen
Meer wordt gelet op jongeren in die buurt
minder controle
Op de weg vlakbij school minder auto's laten rijden op de tijden dat iedereen daar fietst naar school.

Overige opmerkingen n.a.v. de online enquête

als iedereen zich aan de regels houdt is het al een stuk veiliger. Maar er zijn ouders die hun kind komen halen (bij basisschool Eben-Haëzer) die heel erg hard rijden! En er staan best wel veel auto's (slecht) geparkeerd, waardoor het minder veilig is.
breder straat
Dat ze het zebrapad ietsie opschuiven. en dat de auto's daar ook echt voor stoppen!!! de rest is wel prima...
de auto's moeten minder hard rijden als ze in de buurt komen van de school
de autos rijden vaak door bij het zebra pad
De paaltjes weg in de straat
er wordt nooit gecontroleerd op bepaalde regels zoals evt over steek plaatsen enz.
naast de school is een soort van fietspad alleen dat is alleen bedoeld voor de mensen die de linker kant op fietsen maar er fietsen ook heel veel mensen die de verkeerde kant omgaan en dat is best gevaarlijk
Sommige leerlingen fietsen over de stoep en dat maakt de veiligheid minder goed omdat je basisschoolkinderen en de oude mensen met hondjes dan in gevaar komen.
stoplichten plaatsen bij oversteek ipv zebrapad
we mogen niet meer chillen bij albert hein de trap andere trap coop
Ze hebben voor de kleuters altijd mensen staan die het overgangspunt op het zebrapad regelen, dus dat is ook veilig.

Rekenkamercommissie Krimpenerwaard

- Mw. K. Meijer (voorzitter)
- Dhr. R. de Bonte
- Dhr. R. Paulussen
- Mw. P. Feelders-Heijndijk (secretaris/onderzoeker)

Telefoon: 14 0182 / 06-57096899

E-mail: RKC@krimpenerwaard.nl

Website: www.krimpenerwaard.nl/Rekenkamercommissie

De verantwoordelijkheid voor de inhoud van dit verslag berust bij de Rekenkamercommissie Krimpenerwaard.

Verkeersveiligheid rondom het Schoonhovens College (locatie Plesmanstraat)

Rekenkamercommissie Krimpenerwaard

Mei 2019

1 Achtergrond onderzoek

De Rekenkamercommissie Krimpenerwaard is een bijzondere commissie die onderzoek doet in Krimpenerwaard voor de gemeenteraad. Na onze jaarlijkse inventarisatie van mogelijk interessante onderzoeksonderwerpen heeft de Rekenkamercommissie Krimpenerwaard (hierna te noemen RKC) gekozen onderzoek te gaan doen naar de verkeersveiligheid rondom scholen in de Krimpenerwaard. In september 2018 is de RKC gestart met de voorbereidingen van dit onderzoek. De aankondiging van ons onderzoek leverde de nodige positieve reacties op, ook bij de lokale schrijvende pers. In november hebben we na consultatie acht scholen (6 basisscholen en 2 scholen voor het voortgezet onderwijs) aangeschreven en verzocht mee te doen aan ons onderzoek. Alle scholen, waaronder die van u, zegden hun medewerking toe.

Het belang van verkeersveiligheid rondom scholen blijkt onder meer ook uit onderzoek eind 2018 van RTL Nieuws en de Rijksuniversiteit Groningen onder bijna duizend scholen in Nederland. Negen op de tien scholen geeft aan grote verkeersproblemen te ervaren in de directe omgeving. Eind 2018 is door enkele ministeries in samenwerking met provincies, gemeenten en maatschappelijke organisaties het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 geformuleerd. Deze visie wordt de komende tijd uitgewerkt in concrete acties die zullen worden opgenomen in nog te ontwikkelen landelijke en regionale uitvoeringsplannen.

Het doel van het onderzoek van de RKC is om *inzicht* te bieden in de stand van zaken ten aanzien van de verkeersveiligheid rondom scholen uit het basis- en voortgezet onderwijs in de gemeente Krimpenerwaard en waar zinvol *aanbevelingen* te formuleren ter verbetering. De Rekenkamercommissie doet primair haar onderzoek ten behoeve van de gemeenteraad. We hebben ons daarnaast voorgenomen om de inwoners van de Krimpenerwaard daar waar mogelijk bij ons onderzoek te betrekken. In ons onderzoek hebben we zowel naar de *feitelijke* (fysieke) verkeerssituatie rondom de school gekeken als naar de *beleving* van verkeersveiligheid rondom de school. De fysieke verkeerssituatie hebben we vastgesteld tijdens een schouw eind 2018. We hebben gewerkt met een zogenaamd schouwformulier en verder foto's gemaakt waarop we enkele actuele verkeerssituaties hebben vastgelegd. Vervolgens hebben we een interview gehouden waarvan we het verslag hebben voorgelegd voor eventuele op- en aanmerkingen. Tot slot hebben we in maart een enquête uitgezet onder ouders van de 6 basisscholen en leerlingen van de 2 middelbare scholen. Vanuit uw school hebben we 288 reacties ontvangen (een response van 36%, gebaseerd op het aantal leerlingen). Een klein deel van de reacties is na ampel beraad verwijderd, omdat de RKC uit het taalgebruik en de inhoud van de reactie met zekerheid kon vaststellen dat deze niet serieus bedoeld waren. Dit betrof in totaal 4 reacties.

Hieronder treft u de uitkomsten van uw school. In een later stadium volgt een overkoepelend rapport waarin de resultaten van alle acht scholen zijn verwerkt en waarin tevens de uitkomsten van interviews met de BOA Verkeersveiligheid van de gemeente Krimpenerwaard, de Verkeersleerkracht -die voor een aantal scholen van de Krimpenerwaard werkt- en enkele verkeersdeskundigen van de gemeente zijn verwerkt. Dit overkoepelende rapport zullen we publiceren en aanbieden aan zowel de gemeenteraad, het college als de ambtelijke organisatie van de gemeente Krimpenerwaard. Uiteraard zal uw school hiervan ook een exemplaar ontvangen.

2 Samenvatting

De verkeerssituatie rondom het Schoonhovens College is niet ideaal: Diverse winkels rondom de school zorgen voor veel verkeersstromen en de straten naast de school zijn directe aftakkingen van de provinciale weg N210. Daarnaast komen de meeste leerlingen op de fiets, maar is de ingang van de fietskelder gelegen aan een smalle straat. Dit weerhoudt leerlingen er overigens niet van om soms met zijn vijven naast elkaar te fietsen.

De wijze van parkeren van ouders die leerlingen naar school brachten ten tijde van de schouw leidt tot vermijdbare risico's op een ongeval: geregeld werd er niet in de daarvoor bestemde vakken geparkeerd en waren leerlingen die overstaken tussen geparkeerde auto's niet altijd zichtbaar door de onoverzichtelijke situatie die ontstond.

Volgens de school valt het daarentegen in positieve zin mee met de verkeersveiligheid rondom de school. Er hebben zich de laatste jaren rondom de school geen incidenten voorgedaan. Er zijn wel grote verkeersstromen met name op de Rotterdamseweg, volgens de school. Dat komt vooral doordat er iets verderop een andere, grote school zit.

Leerlingen zelf geven in de online enquête aan dat ze de verkeersveiligheid rond de school voldoende vinden. Wel geeft bijna tweederde van de leerlingen aan dat de verkeersveiligheid verbeterd kan worden. Met name de oversteek naar de Plus en de rotonde N210/Kesperstraat vinden zij gevaarlijke punten. Als suggestie om de verkeersveiligheid rond de school te verhogen noemen de leerlingen met name meer fietsenrekken en meer parkeerplekken.

Er wordt in het onderwijs geen speciale aandacht besteed aan verkeersveiligheid (hoewel er plannen zijn voor specifieke voorlichting voor pubers). Mede gelet op de omvangrijke verkeersdeelname van veel leerlingen op de fiets is deze aandacht in de ogen van de Rekenkamercommissie beperkt. De RKC kan zich voorstellen dat, mede naar aanleiding van de uitkomsten van dit onderzoek, de schoolleiding een actievere houding ten aanzien van verkeersveiligheid gaat aannemen.

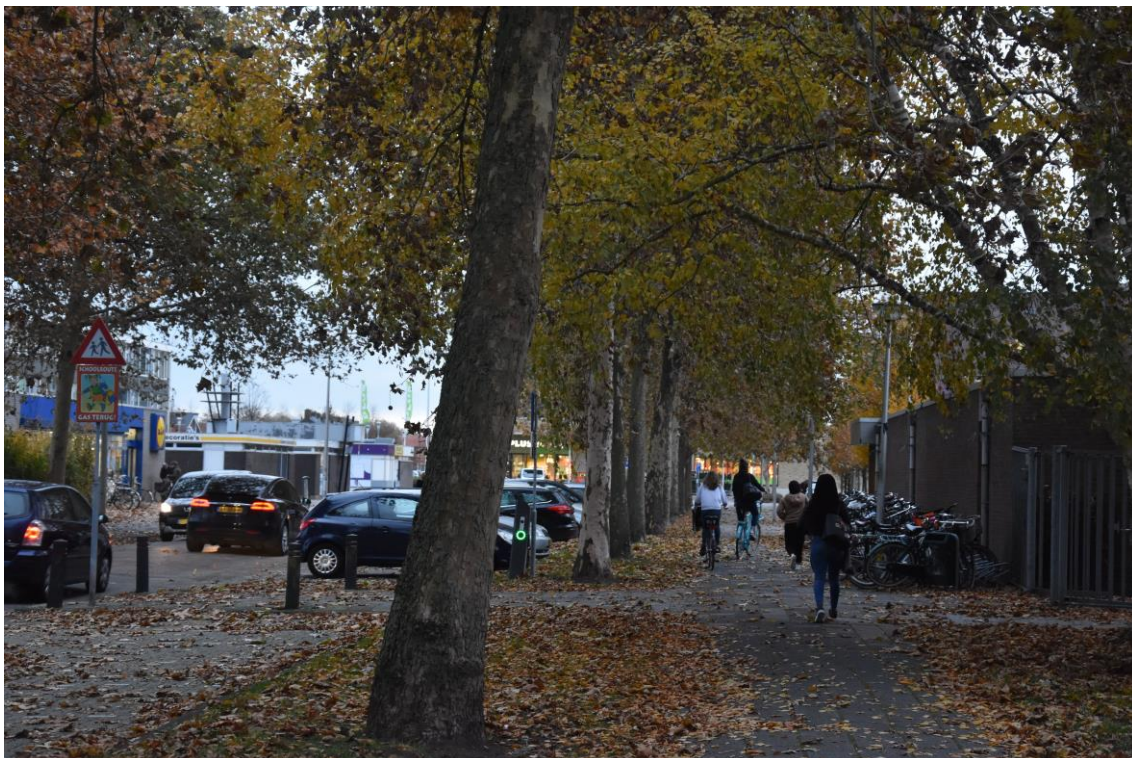
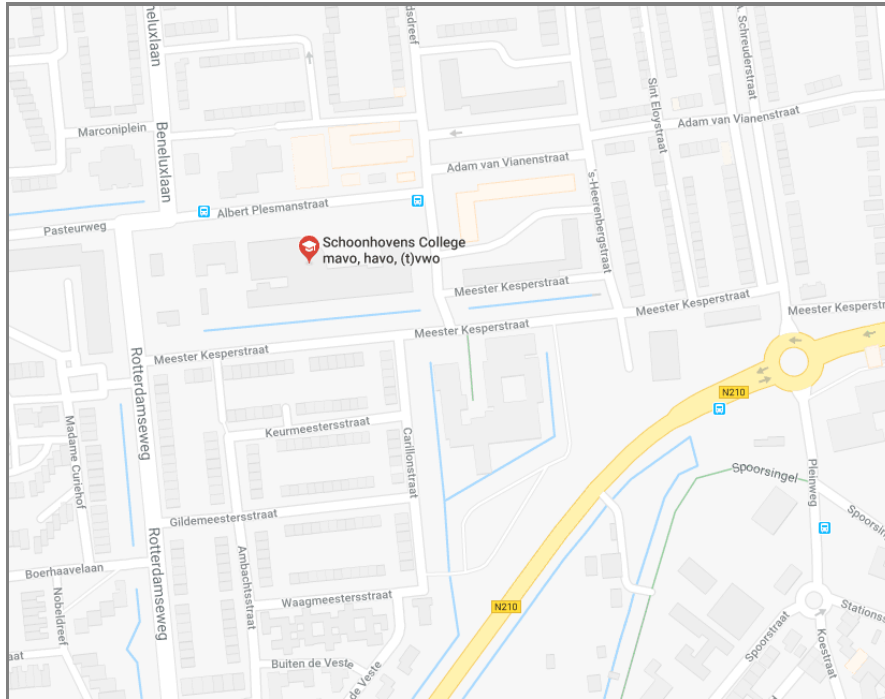
Daarnaast bevelen we aan om te kijken samen met de gemeente of er mogelijkheden zijn voor het creëren van een veilige oversteekplaats op de Edelsmidsdreef (richting de winkels).

3 Feitelijke verkeerssituatie

3.1 Kenmerken schoolomgeving

De voorzijde van de school bevindt zich aan de Plesmanstraat. Dit is een drukke straat met diverse winkels (o.a. Lidl). Aan de oostzijde ligt de Edelsmidsdreef, waar ook winkels zijn (o.a. Plus). Tijdens de schouw werden sommige winkels bevoorraad door vrachtauto's, waardoor er zwaar verkeer door deze straat komt.

De achterzijde van de school (Meester Kesperstraat) is gelegen in een woonwijk. Dit is een smalle eenrichtingsweg waar de ingang naar de fietsenkelder is.

De school ligt aan de zijkant aan de Rotterdamseweg. Dit is een drukke weg, doordat het een afslag is van de provinciale weg N210.

Schuin voor de school liggen twee rotondes met bewegwijzering. Er is geen veilige oversteekplaats naar de school toe; deze bevindt zich aan het einde van de weg. Zowel in de straat van de school als in de omgeving van de school liggen diverse verkeersdrempels.

3.2 Inrichting schoolplein

Aan de voorzijde van de school bevindt zich een aparte ingang voor brommers en scooters en aantal fietsenrekken (die ten tijde van de schouw snel vol waren). Achteraf begrepen we van de schoolleiding dat dit fietsenrekken zijn van de gemeente, voor de sporters die er 's avonds en in het weekend komen sporten. Leerlingen van de school moeten hun fiets aan de achterkant van de school stallen, op het terrein van de school. Daar zijn ruim voldoende fietsenrekken.

3.3 Gedrag ouders en leerlingen die deelnemen aan het verkeer

Aan de voorzijde hebben we tijdens de schouw enkele auto's gezien die leerlingen wegbrachten. Ondanks dat er voldoende parkeermogelijkheden in de vakken was, werd er geregeld 'dubbel' geparkeerd, zelfs aan de verkeerde kant van de weg. Dit leverde onoverzichtelijke situaties op, met overig verkeer dat eromheen moest. We hebben leerlingen tussen verkeerd geparkeerde auto's zien lopen waar ze niet goed zichtbaar waren voor het overige wegverkeer.

Aan de achterzijde kwamen fietsers in groepen aan fietsen, soms wel met z'n vijven naast elkaar. Er is veel fietsverkeer door de smalle straat aan de achterkant, maar het is een eenrichtingsweg en er was ten tijde van de schouw nauwelijks autoverkeer.

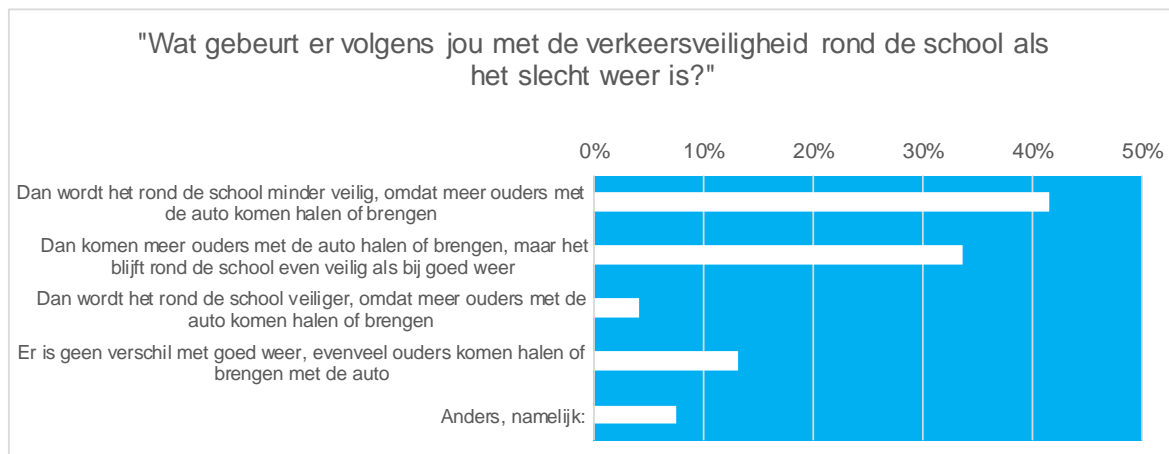
4 Ervaren verkeersveiligheid

Volgens de school is de verkeersveiligheid aan de achterkant van de school redelijk gewaarborgd. Het betreft een eenrichtingsstraat met weinig autoverkeer. Er zijn wel grote verkeersstromen op de Rotterdamseweg en de Albert Plesmanstraat. Het kruispunt naar de Plus en de oversteek naar de winkels op de Albert Plesmanstraat zijn met name voor de leerlingen niet ongevaarlijk. Er zijn de afgelopen 2 jaar geen incidenten geweest rondom de school (wel verderop op de schoolroutes).

De leerlingen die de online enquête hebben ingevuld geven aan dat ze de verkeersveiligheid rond de school voldoende vinden: Het gemiddelde rapportcijfer voor de verkeersveiligheid is een 6,4.

De meeste leerlingen (85%) komen op de fiets, blijkt uit de online enquête. Als het slecht weer is komen vaak meer ouders halen of brengen. Ruim 40% geeft aan dat dit ten koste gaat van de verkeersveiligheid.

De leerlingen geven in de online enquête diverse plekken aan waar gevaarlijke situaties ontstaan (zie bijlage voor alle gegeven antwoorden). Het meest genoemd wordt de oversteek naar de Plus, gevolgd door de rotonde bij de N210 (dit punt werd ook door de school genoemd in het interview als gevaarlijk punt).

Daarnaast worden de straten aan de voor- en achterzijde van de school genoemd. De Plesmanstraat in verband met de drukte door de winkels en de Meester Kesperstraat doordat deze zo smal wordt gevonden.

Een algemeen vaak genoemd punt is dat er te hard wordt gereden door auto's in de schoolomgeving.

	Meer dan 20x genoemd
	Meer dan 10x genoemd

5 Initiatieven vanuit school

De school geeft aan dat er de laatste jaren minder aandacht wordt besteed aan verkeersveiligheid, omdat er veel andere maatschappelijke onderwerpen op het bordje van de school zijn komen te liggen (burgerschap, gezond eten, mediawijsheid). Wel wordt bekeken of er in samenwerking met de ANWB een voorlichting kan worden gegeven, speciaal gericht op pubers. Ook zijn er in overleg met de politie posters opgehangen ("Ik val op") in verband met de noodzaak met een goede verlichting te fietsen. Daarnaast is er aandacht voor veilig appen op de fiets ("Ik rij MoNo").

6 Toekomst, preventie, wensen

De school geeft aan geen echte wensen te hebben. Wel kunnen vallende bladeren in het najaar de omliggende straten glad maken. Voorheen deed de gemeente hier niets aan en veegde de school dit zelf schoon. Maar inmiddels pakt de gemeente dit wel op, volgens de school.

In de online enquête geeft 65% van de leerlingen aan dat de verkeersveiligheid rond de school verbeterd kan worden. De suggesties die genoemd worden gaan vooral meer fietsenrekken en meer parkeerplaatsen.

Wat zou er verbeterd kunnen worden aan de verkeersveiligheid rond de school? Je mag meerdere antwoorden kiezen.	
Meer fietsenrekken	21,8%
Meer parkeerplaatsen	21,0%
Een (betere) Kiss & Ride	12,5%
Duidelijker laten zien dat er een school staat (door verkeersborden, strepen op de weg, palen, enzovoorts)	10,1%
Een betere oversteekplaats naar de school toe	9,0%
Maatregelen waardoor auto's minder snel rijden in de straat van de school (bijvoorbeeld drempels, wegversmallingen en verkeersborden)	8,0%
Meer controle door de politie	5,3%
Een parkeerverbod of stopverbod in de straat van de school	5,1%
Anders, namelijk:	7,2%
<i>Zie bijlage voor de gegeven antwoorden bij "Anders, namelijk:"</i>	

7 Suggesties

Het valt de RKC op dat de school nauwelijks aandacht besteedt aan verkeersveiligheid, terwijl er zich toch risicovolle situaties voordeden ten tijde van de schouw. De RKC kan zich voorstellen dat, mede naar aanleiding van de uitkomsten van dit onderzoek, de school een actievere houding ten aanzien van verkeersveiligheid gaat aannemen.

Daarnaast bevelen we de school aan om samen met de gemeente te kijken of er mogelijkheden zijn voor het creëren van een veilige oversteekplaats op de Edelsmidsdreef.

Bijlage: Open antwoorden uit de online enquête

Genoemde straten of situaties rond de school die gevaarlijke situaties opleveren voor het verkeer

achter de school (alleen als het heeft gesneeuwd)
Achter de school kruisen leerlingen van WZ en AP elkaar, hierdoor ontstaan er soms problemen omdat er niet genoeg ruimte is om elkaar goed / veilig te passeren.
Albert Plesmanstraat
albert plesmanstraat
albertplesman straat
Als he de bel wilt halen alleen er komt een auto van rechts en die wilt niet even voor je stoppen.
als je de hoek om komt om naar de kelder te gaan in de bocht rijden auto's je dan bijna aan
Als je naar de plus wilt lopen moet je goed uitkijken want er komen van drie kanten auto's aan.
Als je naar de school toe rijd (naar de achterkant van de school voor de fietsenkelder) moet ik de rotterdamseweg oversteken. Dit is voor mij een lastige en gevaarlijke situatie, omdat bijna elke auto hard rijd!
Als je van de Meester Kesperstraat naar de Rotterdamse weg gaat, of andersom.
Als je vanaf de industrie komt en dan naar rechts gaat en dan naar links, moet je een weg over waar auto's erg hard rijden en soms is t moeilijk in te schatten of je moet wachten of dat je door kan rijden
Als je wilt oversteken naar of van de plus
auto's die veel te hard rijden
auto's rijden altijd door en geven nooit voorrang als je dat wel hebt.
bij de achterkant van de school
bij de plus
Bij de plus
bij de plus in de pauzes
Bij de plus voor als de auto's van links en rechts komen.
bij de rotonde bij de shell
Bij de rotonde word er asociaal hard gereden als je probeert over te steken met de fiets, de auto probeert er snel voor te schieten voordat je kunt oversteken.
Bij de rotonde wordt er heel hard gereden
Bij de rotonde.
Bij die rotonde waar je naar links gaat als je richting school gaat (je komt dan via oost-Schoonhoven) daar rijden veel auto's die zegmaar alle kanten op kunnen gaan en wij als fietsers moeten ook oversteken en dan zijn er best wel vaak van die problemen
Cabauwsekade
dat er steeds een bestelbusje achter staat
Dat is de albert plesmanstraat
dat stukje waar de fietser vandaan komen bij de rotonde is het erg gevaarlijk met auto's en fietsers die niet weten wie voorrang heeft
De achterzijde van de school (waar de fietsers aankomen), hier word in de winter geen zout gestrooid wat leid tot gevaarlijke situaties met vorst
de buurtbus rijdt graag mensen aan
De eerste rotonde vanaf Groot-Ammers naar Schoonhoven
De hoek bij de plus: er komen en gaan veel mensen dus het is er vaak druk. Ook in de pauzes van de school gaan er veel kinderen even naar de plus en sommigen steken over zonder te kijken
De kruising van de Kesperstraat en de afslag richting de plus
De mensen die bijvoorbeeld naar de supermarkt gaan/zijn geweest rijden heel erg hard door de straten.
De opweg door rijden auto's erg hard terwijl er fietsers fietsen
De oversteekplaats bij de plus
De oversteekplaats naar de Plus (supermarkt), de oversteekplaats naar het kleine winkelcentrum en de smalle doorgang naar de achterkant van de school.
De plek bij de rotonde bij de shell
De plus als er mensen moeten oversteken
de rotonde
De rotonde bij de N210 en Meester Kesperstraat
de rotonde bij de shell
De rotondes
De Rotterdamseweg.
De straat : Meester Kesperstraat en de opweg Via de Meester Kesperstraat moet ik oversteken naar dde richting van mijn school waar vanaf een rotonde ook autos komen veel mensen en automobilisten die niet weten hoe je moet oversteken waardoor er chaos ontstaat. Vanuit de Meester Kesperstraat naar de Opweg is geen zicht op de Opweg waardoor fietsers de autos niet zien aan komen.
de straat aan de achterkant van de school

De straat aan de achterkant van de school bij de fietsenrekken
de straat achter de school, waar alle fietsers door moeten. Deze is te smal en daardoor onveilig als er meer verkeer dan alleen fietsers doorheen moeten.
de straat achter onze school bij de kiss&ride (aan de achterzijde van de school)
De straat die je vanaf het fietspad over moet steken als je vanaf de rotonde komt
De straat naar de fietsenstalling is smal en ik zie het vaker dat leerlingen op fietsen bijna aangereden worden.
De straat van de parkeerplaats voor docenten. Er komen mensen van rechts en links. Sommige mensen rijden/fietsen door zonder naar andere om te kijken
de straat voor de fietsenstalling kan je aangereden worden het is er smal en het is gevaarlijk mensen die daar rijden kijken niet goed uit.
De straat voor de plus
De straat waar de plus in staat
de straat waar je in fiets naar de fietsen kelder
De straat: Meester Kesperstraat. Omdat mensen daar te hard rijden.
De T-splitsing voor de school
De weg naar de plus
de weg naar de plus en lidl
door grote containers kan je straat niet goed overzien als je naar de plus loopt en mensen rijden vaak te hard
Edelsmidsdreef.
Fietser die de weg oversteken
H.A Schreuderstraat bij de rotonde
Het hoekje bij de plus is best gevaarlijk al kijk je gewoon goed uit en loop je niet in een rechte lijn door wordt je vaak bijna aangereden door autos fietsers etc.
Het kruispunt iets richting Lopik vanaf school, daar staan haaiantanden maar is het door de rotonde erg onhandig om als fietser naar Lopik te kunnen. En de weg vanaf de plus die van rechts komt zoals ik al zei
Het kruispunt naast de rotonde naast de shell
Het kruispunt naast de school. En de rotonde bij de bushalte Schoonhoven Noord
Het kruispunt waar je eraf kan gaan naar de plus en rechtdoor naar de fietsengarage
Ja de buurtbussen
Ja, als je van school naar de plus oversteek. De kruispunt is afentoe erg druk, vooral op zonnige dagen.
ja, omdat er veel mensen naar de Lidl gaan tegenover de school is het parkeren chaotisch, ook wanneer het regent of slecht weer is dan brengen de ouders de kinderen naar school en dan parkeren ze de auto tegenover school of ze laten de kinderen uitstappen terwijl zij nog op de weg staan met de auto.
Kinderen moeten bij een kruispunt oversteken waar je eerst nog een rotonde hebt en daarnaast nog een grote bocht waardoor het zicht niet zo goed is.
Kruising tussen de schreuderstraat en de meesterkesperstraat
kruispunt bij de albert plesman straat
Kruispunt voor de plus
Laatst reed er op het smalle fietspad naar school toe een 45 km/h auto die een hele groep fietsers ging inhalen. Hierdoor zijn meerdere fietsers gevallen en was het erg gevaarlijk. Ook in de straat achter de school wordt er vaak hard gereden door auto's en krijgen fietsers die van rechts komen ook vaak geen voorrang.
Meester Kesperstraat achter de school. En de situatie bij de rotonde en Meester Kesperstraat, waar veel leerlingen van Lopik, Cabauw en de pond samenkomen met auto's.
Meester kesperstraay
Mr kesper, te smal
Omgeving rondom te plus is erg gevaarlijk
Parkeerplaatsen, kruising en de rotonde
Provinciale weg en de rondtonde
Rotonde bij de shell
Rotonde vlakbij de school.
Rotondes
Rotterdamseweg
School naar plus erg onduidelijk wat de regels zijn
Straat tussen school en de plus!
supermarkten
vanaf de rotonde naar de schreuderstraat
Veel mensen doen boodschappen bij de supermarkt of op het pleintje in de buurt waardoor er veel auto's rijden die moet parkeren of juist weer weggaan
Voor de school, gewoon die straat is zelf heel erg druk door alle winkels daar
Voor school bij de supermarkten rijden vaak veel auto's en soms rijden ze ook erg hard.
Ze rijden door als ze geen eens voorrang hebben.

Genoemde suggesties ter verbetering van de verkeersveiligheid bij "Anders, namelijk"

Als het sneeuwt de weg achter de school naar de fietsen toe minder glad en sneeuwvrij maken
als ik naar de fietsenstalling wil gaan dan kan ik daar aangereden worden door verkeer die naar jou toe komt ik heb dat liever niet.
Betere regeling bij het kruispunt naast de rotonde bij de shell
blijkbaar rijdt de buurtbus mensen aan.
borden met de snelheid en een smiley (hierdoor rijden mensen toch dan even langzamer om aan de snelheidslimiet te voldoen en om zo een groene smiley te krijgen)
Dat de buurtbussen weg gaan want je word bijna elke keer aangereden zowat
Dat mensen eerst goed moeten kijken of er iemand aan komt: veel rijden gewoon door of steken over zonder te kijken
De oversteekplaatsen moeten verbeterd worden door bijvoorbeeld zebra's
Een buurtbusweg maken zodat hij niet op dezelfde route fietst als de scholieren die naar school fietsen zodat er minder mensen worden aangereden of dergelijke.
Fietsers moeten beter uitkeken en aangeven wanneer ze gaan oversteken
geen idee
geen kiss&ride, geen oversteekplaatsen bij de school,
Haaiantanden bij de weg van rechts (als mensen van de plus komen met de auto), deze weg moeten wij als schoolfietsers voorrang verlenen (als we naar school fietsen, naar de achteringang) en dat is heel onhandig en lukt eigenlijk niet.
het is echt super gevaarlijk rondom de school
Het oversteekpunt van de stoep, over de weg, naar de plus is erg onhandig. Hier is niet duidelijk wie er nou precies voorrang heeft en vanaf waar.
Maatregelen waardoor auto's en vrachtwagens met lagere snelheid uit straten rondom de school rijden.
Mensen meer bewust maken
Misschien een zebra's van de school naar de lidl en plus, vooral op die plekken is het het gevaarlijkste
Op een paar plekken zebra's
Rotondes veiliger maken voor overstekende fietsers.
stopborden
Tijdens de weg naar school vanuit Schoonhoven oost moet ik een gevaarlijk punt oversteken waar het zeer onduidelijk is en er autos vanaf de rotonde komen waardoor het zeer gevaarlijk is. Dit is bij de Meester Kesperstraat
Veiligere rotonde bij de Shell, fietspad richting Lopik
Voorrang op meester kesperstraat
voorlichting geven aan kinderen dat ze voorrang moeten geven
Zebra's richting de plus en het kleine winkelcentrum. Vaak zijn er scholieren die moeten rennen om over te steken, auto's die extra gas geven als je loopt, doorrijdende automobilisten en noodstoppen. Een zebra's geeft meer duidelijkheid en voorkomt dat arrogante automobilisten mensen bijna aanrijden.
Zout strooien in de winter aan de achterzijde van school voor de fietsers (de afgelopen jaren werd dit maar tot een bepaald punt gedaan waardoor het laatste stuk erg onveilig was)

Overige opmerkingen n.a.v. de online enquête

Als we richting de fietsenkelder rijden en er komt een auto aan aan de andere kant is er weinig ruimte. Dus ga ik op een parkeerplaats staan omdat ik bang ben dat ik de auto raak.
De buurtbus rijdt mensen aan
De buurtbus rijdt mensen aan
De rotonde...
de straat moet groener
Het is moeilijk want er zitten ook supermarkten etc. en een parkeerplaats voor. Dus wat dat betreft kunnen ze niet veel doen aan de voorkant van de school. Maar het is gewoon goed opletten zoals je normaal moet doen. Dus we kunnen niet heel erg beoordelen over de veiligheid rondom de school, want ze kunnen er niet veel aandoen.
ja ik vind dat de auto's er hard rijden en geen rekening houden met andere mensen
laat weer bussen stoppen bij het Schoonhovens College locatie Albert Plesmanstraat
meer fietsenrekken, er is bijna nooit plaats, vooral aan de voorkant
Meer verkeersborden
Rond de winkels is het meestal chaos met auto's die uitrijden uit parkeerplaatsen. Wanneer deze auto's geen andere auto's aan zien komen kunnen er aanrijdingen ontstaan.
voorrang voor fietsers op de rotondes zou nou eindelijk ook wel mogen. minder platte kinderen lijkt mij genoeg reden, toch?
ze moeten meer controleren

Rekenkamercommissie Krimpenerwaard

- Mw. K. Meijer (voorzitter)
- Dhr. R. de Bonte
- Dhr. R. Paulussen
- Mw. P. Feelders-Heijndijk (secretaris/onderzoeker)

Telefoon: 14 0182 / 06-57096899

E-mail: RKC@krimpenerwaard.nl

Website: www.krimpenerwaard.nl/Rekenkamercommissie

De verantwoordelijkheid voor de inhoud van dit verslag berust bij de Rekenkamercommissie Krimpenerwaard.